

média technika

BROADCAST - FILM - MULTIMÉDIA - PRO AUDIO - VIDEO

XVIII. évfolyam 7-8. szám 2011. július - augusztus Ára: 895 Ft

KAFF 10

AZ ANIMÁCIÓ ÜNNEPE

Minden második esztendőben a rajzfilmes-animációs szakma nagy várakozással tekint az immár hagyományos, húsz évvel ez előtt indult Kecskeméti Animációs Filmfesztivál elé, amely idén 10. alkalommal várta vendégeit. A rendezvény-

sorozat, amely tartalmilag évről-évre bővül, az idén hetedik alkalommal adott otthont az Európai Nemzetközi Animációs Játékfilm Fesztiválnak, de számos más szakmai rendezvény is helyet kapott a nagyon gazdag és színvonalas program-

ban. Mikulás Ferenc, a Kecskeméti rajzfilmstúdió és a fesztivál igazgatója, a vele készült beszélgetésben részletesen beszámol a jubileumi eseményről.

► **Cikkünk a 26. oldalon**

STUDIOTECH

HM Zrínyi Média HD stúdió

A Stúdiotech szakemberei márciusban adták át a Zrínyi Akadémia új A/V stúdióját, melynek pályázatát még az elmúlt esztendőben írták ki, és aminek kivitelezését ez év elején végezték a vállalat szakemberei. A kialakított rendszer nem csak a helyszíni többkamerás felvételi igényeknek lett kialakítva, mobilizálható, így külső forgatásokra is bárhol alkalmazható. Beszámolónkban a munkálatok menetéséről, a kialakítás körülményeiről és a beszerelésre került eszközökről is képet kapnak olvasóink. ► **Cikkünk a 30. oldalon**

DaVinci Resolve 8

A világon legjobban elterjedt DaVinci immár újabb változattal gazdagítja a filmgyártás szakembereinek lehetőségeit. A Blackmagic Design által napokban kibocsájtott Resolve

8-as változat sok szempontból teszi kényelmessé és hatékonytá a színmegadókra váró feladatot.

► **Cikkünk a 20. oldalon**

Obersovszky Péter

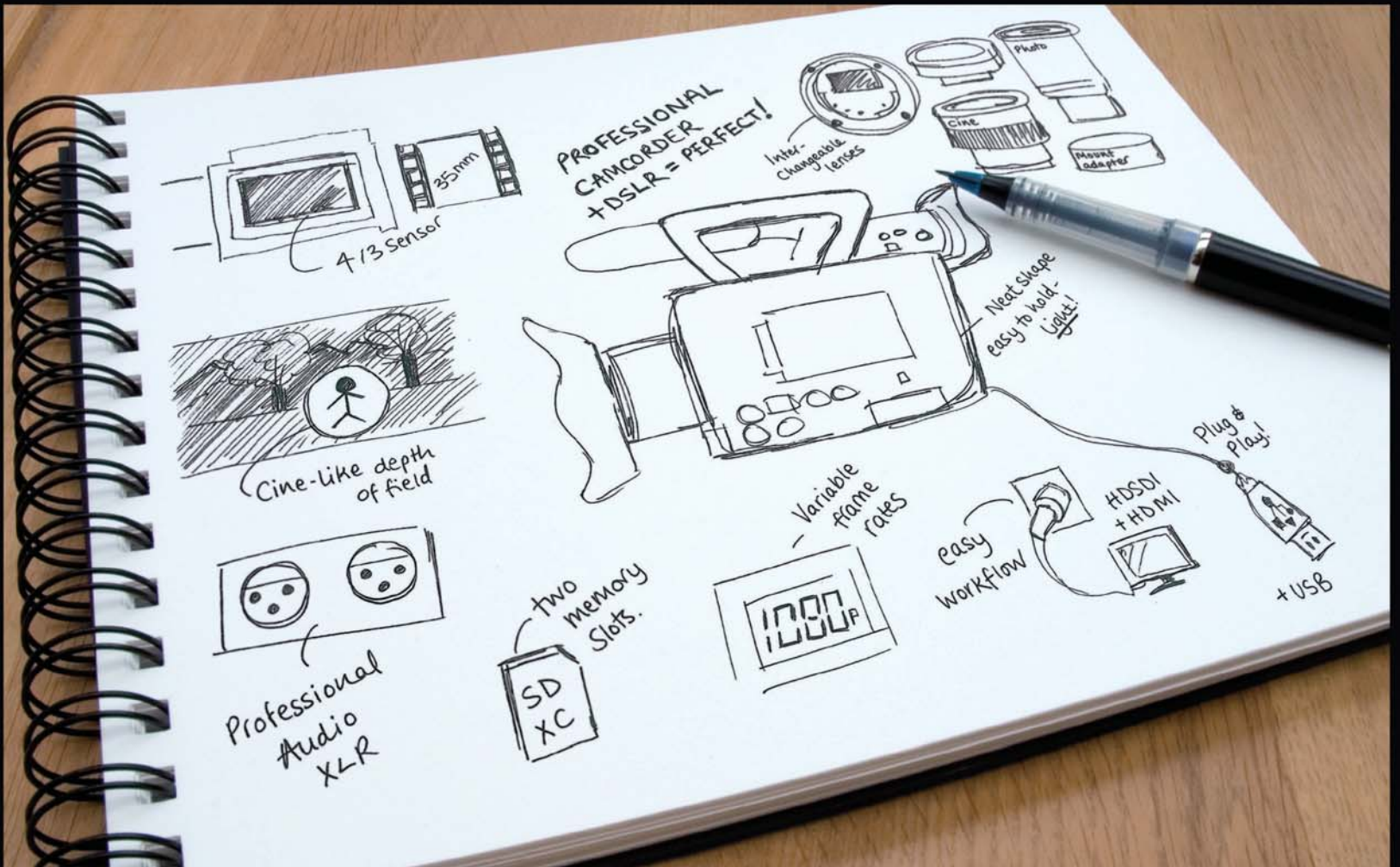
Tudósító – műsorvezető: vallja magáról a közismert tévés, akit jó sorsa pár héttel ez előtt a libiai háború kellős közepébe sodort. Pályáját a Magyar Rádióban kezdte, de vele párhuzamosan megjelent a tévé képenyőjén is. Munkatársa volt a Napkeltének a 168 órának, és mint

mondja: „életemnek ez a korszaka egy hallatlanul izgalmas történet”. Néhány évvel ez előtt megjelent Öljétek meg a TV macit című könyve botrányt kavart a médiaviágban. Gál Jolán készített vele interjút.

► **Cikkünk a 10. oldalon**

Panasonic
ideas for life

**NE ÁLMODOZZON TOVÁBB,
MÁR ITT VAN.**

AZ ÚJ AG-AF101.

Folyamatosan történik újítás a videózás területén és a Panasonic élen jár abban, hogy ehhez a legmagasabb fokon hozzájáruljon.

Most, hogy megjelent az új AG-AF101 kamera, a Panasonic egy újabb lépést tett előre. Nagyon könnyű és egyszerű a használata, nagy méretű 4/3" képszenzorral van ellátva, képe majdnem megegyezik a 35mm-es mozikép hatású mélységélességnek.

Az AG-AF101 kamera rendelkezik azokkal a tulajdonságokkal, amivel egy professzionális videokamerának rendelkeznie kell, pl. 1080-as változó frémráta, professzionális XLR audio csatlakozó. Ezen kívül bármilyen optika szabadon választható, amivel képes együttműködni. Az SD kártyára történő rögzítés mellett a HD-SDI kimenetnek köszönhetően külső eszközre is lehet rögzíteni.

Teljesen egyértelmű, hogy a bámulatos AG-AF101 kamera teljesen megváltoztatja az eddigi szabályokat és újírja a videó könyveket. Ha teljesen komolyan gondolja a videózást és a legjobb minőséget akarja elérni, mindezt alacsony költség ráfordítással, akkor biztos lehet benne, hogy megtalálta azt az AG-AF101 formájában, amiről eddig csak álmódott.

MINDEN SZÁMÍT.

Design of the AG-AF101 is subject to change without notice.

www.panasonic-broadcast.com

AVCCAM

AVCHD

**SD
HG
XC**

PROVIDEO NAPOK 2011

NAB és IBC között

A NAB kiállításokat követő szokásos Panaudio bemutató, bár bővelkedett érdekes berendezésekben, ezúttal nélkülözötte a Las Vegas-i újdonságokat. Az oka ennek egyszerű: a NAB-on a Panasonic olyannyira újdonságaival szerepelt, hogy azok Európában közszemlére tehető példányai majd csak a szeptemberi IBC kiállítás után juthatnak el Magyarországra.

A ProVideo Napok látogatóinak Kerekes Gábor, a Panaudio Kft. ügyvezetője többek között beszélt az AG-AF101-es kamkorder gyors sikeréről, az új objektívéről, a felszerelhető PL-adaptorról, a kamkorderhez csatlakoztatható Convergent Design Gemini és nanoFlash

külső rögzítőkről és bemutatta a Panaudio Kft. által ajánlott SWIT gyártmányú kiegészítőket: a kiváló monitort, a 12-ledes lámpát, sok egyéb mellett. A szakemberek ismét kipróbálhatták az AG-3DA1 3D-kamkordert, aminek broadcast változata áprilisban

Kerekes Gábor az AG-AF101 kamerával

Las Vegasban mutatkozott be.

Kálnay György, a Panasonic broadcast és provideo sales menedzsere előadásában többek

között arról is beszélt, hogy mi a különbség az AG-3DA1 és a NAB2011-en bemutatott új AG-3DP1 3D-kamkorderek között. Már megjelenésükben látszik egy lényeges különbség: a P2 kártyákra rögzítő AG-3DP1 igazi broadcast vállkamera, mely mellett a kiváló ütőtörő előd valójában a provideo kategóriába tartozó kézi kamera. A 3DP1-nek nagyobbak a szenzorai, az adattömörítés a 3DA1-nél AVCHD, a 3DP1-nél AVC Intra, a kisebbik kamkordernek két SD kártyahelye van, a nagyobbik két P2 kártyára rögzít. Az AG-3DP1 3D-kamkordert az IBC kiállítás után remélhetőleg Magyarországon is alkalmunk lesz kézbe

TÉMÁINKBÓL

HÍREK

5 Széchenyi-hegy lekapcsol

KIÁLLÍTÁS

8 AJA és Light Panels a NAB-on

VIDEOTECHNIKA

14 Különleges kamerák

16 Canon objektívek

18 A holografikus mozi 2.

HANGTECHNIKA

25 Sennheiser NAB újdonságok

VILÁGÍTÁS-TECHNIKA

33 A Mosonmagyaróvári TV új világításrendszere

venni, és akkor lapunkban a részletes elemző értékelés sem marad el.

A bemutatón Panasonic videomixer és kamkordereken kívül Manfrotto statívok és más kamerahordozók mellett számos KATA kameratáska színesítette a választékot. A ProVideo Napok „háttéreménye” a Roland Garros teniszevőző élő 3D-s közvetítése volt, amit a Panasonic TXP65 VT20 típusú 65 colos 3D vevőkészülékén nézhetünk.

Az AG-3DA1 3D-kamkorder és a SWIT kiegészítők

I-MOVIX ultralassítási technológia Kínában

A képen sematikusan ábrázolt ultralassítási rendszert kezdik Kína-szerke alkalmazni. A SprintCam Vvs HD, az I-MOVIX ultralassítási rendszere polgárjogot nyert a kínai televíziózás fő vonulatában, miután sikerrel szerepelt a pekingi nyílt teniszbajnokságok idején a CCTV-n, vagyis a kínai nemzeti tévécsatornán.

Az I-MOVIX megoldások egész sorát kínálja az ultralassított felvételek sugárzásához, melyeknél a kamerasebesség

meghaladja az 1000 fps-t, ami lehetővé teszi az operátorok és producerek számára, hogy új aspektusból láttassák a történéseket. Új jellemző például a kettős kimenet, amelynek köszönhetően az operátor egyszerre filmezheti és rögzítheti a cselekvési folyamatot. Ezzel olyan lehetőségekhez jutnak az adás, vagy rögzítés során, mint a szegmentált memória, a sebesség átváltása egy visszajátszáson belül, kettős kimenet az élőképek és a visszajátszott

képsorok megjelenítése, valamint élőképek és a visszajátszott képek integrációja a keresőn. Kiegészítésként említhető még például az EVS szerver ultralassítás módjával való kompatibilitás, digitális objektívinterfész a jobb írisz- és objektíváltás miatt, a visszajátszás fejlettebb vezérlése, támogatás két kamera szinkronizálásához a 3D ultralassított felvételeknél, valamint opcionálisan egy új, joystickkel felszerelt vezérlőpult is rendelkezésre áll.

Sólyomszem Wimbledonban

A VILÁGKUPÁHOZ HASONLÓ 3D-S KÖZVETÍTÉS

A wimbledoni döntők első 3D-s közvetítése olyasféle modellt követett, mint a FIFA világkupa közvetítése, de ehhez valószínűleg hozzájárult még a Sony által frissen beszerzett Sólyomszem (Hawk-Eye) technológia - írja Adrian Pennington.

A Sony, együttműködésben a BBC-vel mint szerződött médiaközvetítővel, öt kameraállást telepített a Centre Courtra, hogy ezek közvetítsék a férfi középdöntőket és a döntőt, valamint a női döntőt.

A Sony HDC-1500-asokat Element Technica kameraállásokra szerelték fel, és Sony MPE-200 processzorokkal konfigurálták a konvergencia

és az interokuláris hangolás érdekében – ezt a megoldást a világkupán próbálták ki először. Az MPE-200 segítségével a 2D-s adatok röptükben konvertálhatóak 3D-be.

A szerződött műszaki produkciós partner ezúttal is a nagy-britanniai Can Communicate volt, a sportmúsorok igazi szakértője, amely a FIFA világkupa szerződött média-

közvetítésénél az HBS-nek nyújtott műszaki tanácsadást.

A Sony az újonnan beszerzett sportelemző rendszerbe, a Sólyomszem segítségével a 3D grafikat is bevezetett a 3D-s élő sportközvetítésekbe.

A Sólyomszem labdakövető technológiája napjainkban alapvető szerepet kap a televíziós elemzésben, és hivatalosan is része a meccsek játékszabályainak immár több sportágban, például a teniszben és a krikettben is. A céget - amely évente 1,1–1,8 millió angol font nyereséget termel - tulajdonosa, a Wisden múlt szeptemberben kínálta fel eladásra, hogy így tegyen szert olyan befektetésekre, amelyek segíthetnének kiterjeszteni a rendszert több sportágra is, főleg az Egyesült Államokban.

Az egyik kézenfekvő alkalmazás olyan 3D-s CG-nézetek

generálása volna, amelynek a Sólyomszem legismertebb grafikus visszajátzásai a tenisz- és krikettlabdák röppályájáról a pálya fölött vagy a krikettkapun keresztül. Az egyéb alkalmazások egyike lehet a technológia bedolgozása a Sony már meglévő sportanalízis-eszközeibe, például egy jelenleg fejlesztés alatt lévő játékoskövető szoftverbe.

A Sólyomszem ezen kívül nagyszerűen illik majd a Sony most készülő képesszeillesztő alkalmazásához, amelynek révén három HD-kamera valós vagy virtuális képeit lehet majd összeilleszteni és az MPE-200 processzor segítségével 3D-s képpé konvertálni.

“Ott vagyunk a pályán a sporttechnológiai piacon, és hála a Sólyomszemnek, a megoldások még szélesebb skáláját kínálhatjuk” – fűzte hozzá Bush.

A Sólyomszem célja továbbá, hogy világszerte a FIFA elsődleges technológiája le-

gyen az azonnali gólviisszajátzásoknál.

A wimbledoni 3D-s élő közvetítést a Sony moziközvetítési ágazata, a SuperVision Media sugározza majd számos ország filmszínházaiba, aminek részletei még nem kerültek nyilvánosságra. Az adást médiaközvetítők is megvásárolhatják, de akárcsak a világkupa meccseit, a wimbledoni bajnokságot is csak földi csatornák sugározhatják.

“Wimbledon messze a legfontosabb tenisztorna az egész világon, amelyet tavaly 385 millió néző kísért figyelemmel világszerte – mondta Bush. – A Sony átfogó 3D-stratégiájára való tekintettel legfőbb érdekünk, hogy hozzájáruljunk a legnívósabb tartalom 3D-ben való elérhetővé tételéhez. Terveink szerint a jövőben is egyre inkább részt kívánunk venni hasonló sportesemények közvetítésében.”

Kameravédelem egy tévéfelvételnél

PETROL

Amir Terkel izraeli operatőr a Petrol Bags Deca Raincovert választotta felszerelésének védelmére, amikor egy autós műsort készített az izraeli tévé számára. Annál az epizódnál, amelyet esőben-sárban száguldozó terepjáróról forgatott, különleges védelemre volt szüksége.

Terkel elmondta, hogy már jó ideje Petrol-féle esőhuzatokat használ Sony EX1 és Sony Z7 kameráihoz. Ezúttal mintegy nyolc órán át forgattak egy mocsárban, néha zuhogó esőben, miközben az autók fröcskölték rájuk a sarat. Állítása szerint a Deca Raincover esőhuzatok nélkül nem boldogultak volna. Ennek az esőhuzatnak a legpraktikusabb vonása a hot-shoe

saruváló felszerelhetőség. Ezáltal jó néhány centiméterrel a kamera fölé emelkedik, és merev boltozatot képez fölötte, így az operatőr akadálytalanul hozzáfér kezével a kamera gombjaihoz. Mivel ez a boltozat egy hot-shoe sarun nyugszik, előrehátra igazítható, ezért nem nyúlik be a lencse fölé. Terkel tehát nemcsak kényelmesen vezérelhette a kamerát mindkét kezé-

vel, de könnyen bedughatta vagy kihúzhatta az XLR-kábeleket, sőt a kamera belső mikrofonkapcsolóihoz is hozzáfért – márpedig a hangtechnikussal való kapcsolattartás az esőben valóságos áldás volt számára. Szükség esetén a lencsét azzal is védhette, hogy oldalra fordította a kamerát. A víz és sár ilyenkor le tud folyni, mert a huzat a kamera alatt záródik cipzárral. Az átlátszó oldalsó műanyag lapoknak köszönhetően a kamera vezérlőgombjai láthatóak maradnak.

Terkel, aki nemcsak extrém sportokról szóló dokumentumfilmjeinek, hanem aktuálpolitikai műsorainak is köszönheti hírne-

vét, máskor is próbára tette már a Petrol huzatait nehéz körülmények között. Visszaemlékezései szerint nemrég a sivatag homokjában is nagy segítségére voltak az esőhuzatok, mialatt egy földutakon közlekedő nyitott teher-

autó hátlujából forgattak. A lencse alá simuló tépőzáras heveder és a hátsó cipzár ezen a forgatáson is hatékonyan megvédte a kamerát a portól és egyéb szennyeződésektől.

Széchenyi-hegy lekapcsol

BÚCSÚZIK AZ O1 (OIRT 1. SZ. TV-CSATORNA)

A hír, a szakemberek szerint nincs összefüggésben a digitális átállással, miszerint a Média-tanács, a megtakarítások érdekében az O1 (OIRT 1. sz. tv-csatorna) csatornán sugárzó budapesti Széchenyi-hegyi tévéadó 2011. augusztus 15-én lekapcsolatja. Teszi ezt egyrészt azért, mert az O1-et az NMHH kimutatása szerint legfeljebb pár ezer háztartás veszi. Budapest körzetében ugyanis ugyanarról

a helyről 2 adó sugározza az m1-et, az O1, illetve a 41-es. A TV2 és az RTL Klub vétel miatt a háztartások és a szolgáltatók jelentős része az m1 vételére a 41-es csatornát használja, ugyanis az RTL a 24-es, a TV2 pedig az 58-as csatornákon sugároz, azaz egy UHF-sáv vételére alkalmas antennával foghatóak. Másrészt a DVB-T elindulásával az adott körzetekben új földfelszíni vételi lehetőség ala-

kult ki. Harmadrészt az analóg lekapcsolás végéig ez a lépés mintegy bruttó 300 millió forint megtakarítást eredményez majd az MTVA-nak, közvetve viszont az adófizetőknek.

Az ésszerű és takarékos lépés segítheti a kábeltelevíziós hálózatokon internetet nyújtó szolgáltatók munkáját is, ugyanis előfizetőik sokszor tapasztalták, hogy az Internet feltöltési sebessége lassú, amit részben a nagy teljesítményű O1 adó zavaró hatása okozott, s ezzel a leállással a felhasználóknál később javulhat az Internet gyorsasága.

A döntés elsősorban azokat érinti, akik a budapesti Széchenyi-hegyi tévéadó vételkörzetében élnek, és egyéni, tető- vagy szobaantennás vétellel nézik az m1 műsorát az O1-ről.

Aki továbbra is maradni akar, annak be kell hangolni az UHF 41-es csatornát a televízió készüléken Erre jó esély van ott, ahol az RTL Klub vagy a TV2 műsora egyébként is fogható.

Azok a magán háztartások (adott állandó lakcímrre bejelen-

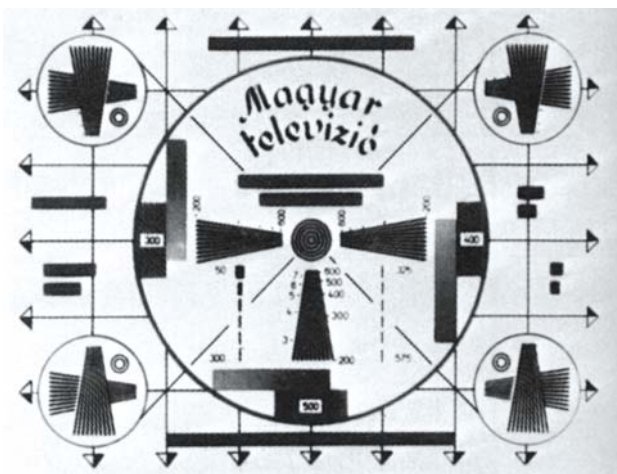
TV adótorony

tett lakosokból háztartásonként egy fő), amelyek a Széchenyi-hegyi tévéadó vételkörzetébe tartoznak, és nem rendelkeznek alternatív m1 vételi móddal (UHF analóg, meglévő DVB-T vevődekóder, kábeltvé, előfizetési műholdas műsorterjesztési szerződés), jogosultak az m1 műholdas változatának vételéhez szükséges, ún. Conax-rendszerű kódkártyából díjmentesen egy példányt igényelni. Ezt megtehetik közvetlenül az MTVA közönségszolgálatának (kozonszolgalat@mtva.hu) címzett levéllel, vagy a körzetben tevékenykedő, műholdve-

vőket telepítő vállalkozásokon keresztül is. Ez utóbbi a célszerűbb, ugyanis a vállalkozó egyúttal elvégzi (külön munkadíj ellenében) az egyszeri összegért megvásárolandó műholdvevő és parabolaantenna telepítését is.

Tudomásunk szerint Magyarországon kb. 900 településen volt antennával fogható a Budapest O1 adása, köztük számos Budapesttől távol eső helységben is. Becslések szerint a változás mintegy 5000 családot érinthet, akik elsősorban a főváros közelében élnek, összesen 36 településen.

(-)

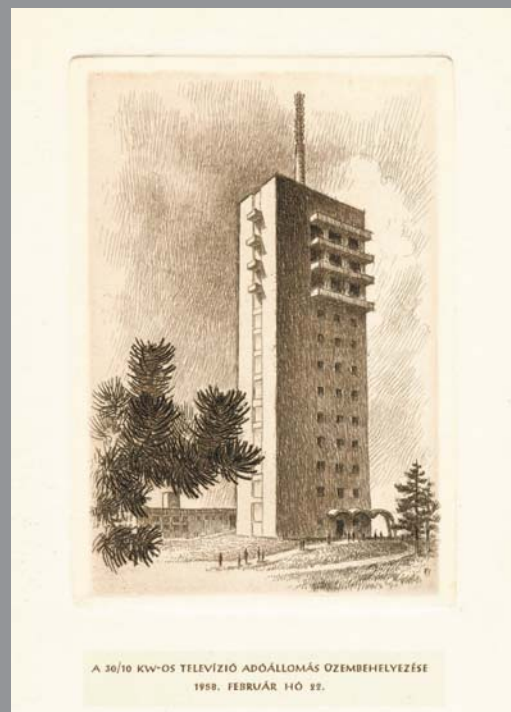
Az első monosztróp 1957-ből

Az O1 csatorna története

(M1 O1 CSATORNÁJA = OIRT 1. SZ. TV-CSATORNA - KÉPVIVŐ: 49,75MHZ, HANGVIVŐ: 56.75MHZ)

Az O1 a legelső tv-célra használatos frekvenciasávok egyike. A nyugat-európai Gerberszabványban el is hagyták – az ugyanis a 2. sz. csatornával (C2) kezdődik. Ennek fő oka, hogy kis vivőfrekvenciákon igen nehéz a tv-jelek átviteléhez szükséges relatív sávzsélességet biztosítani. Ugyanakkor az 1936-os években a rádiózás még csak a 30MHz-es URH tartományig jutott el: az 1936-os olimpiát egy 30MHz-es Telefunken tv-adó közvetítette. Nem véletlen, hogy az O1-frekvenciájú, Széchenyi-hegyi tv-adót eredetileg gyártó NDK cég (RFT Köpenick VEB) ezt az alsó tv-csatornát választotta, hiszen a tervezője (Herr Zeletsky volt Telefunken mérnök) az 1936-os Telefunken adót dolgozta át kissé magasabb frekvenciákra és magasabb teljesítményre (30kW). Az adó toronyépületének építése még 1956 előtt megkezdődött. Telepítési és átdási munkálatai további két évet igényeltek. Ezután a német adó lényegében megszakítás nélkül működött egészen 1975-ig, amikor egy korszerűbb magyar (EMV gyártmányú) 20kW teljesítményű adó váltotta ki, és ez működik napjainkban is. A megszűnésével – mindazon helyeken, ahol a C41 UHF csatornán sugárzott m1 műsor vétel zavart, és a nézők az O1 csatornára rendezkedtek be – nézettségi problémák léphetnek fel. (Ilyenek: az O1 frekvenciájú jelek látóhatáron túl jobban terjednek, mint az UHF-jelek, mert jobban követik a föld görbületét, és kevésbé érzékenyek a környezeti terelőanyagok okozta jelvisszaverődésekre (pl. Gellért-hegy), a csatornaváltás – amennyiben a háztartás kizárólag az m1 műsorát tudja fogni - antennacserét igényelhet, mert az O1 antenna UHF-vételre többnyire nem alkalmas, ezért lehet, hogy antennae erősítőt és/vagy konvertert stb. kell cserélni.

(Horváth Pál, MTV - örökös tag, MTVA - főmunkatárs)

A 30/10 KW-OS TELEVÍZIÓ ADÓÁLLOMÁS ÜZEMBEHELYEZÉSE
1958. FEBRUÁR 14. SZ.

Sachtler Cine 75 HD a „The Defenders” forgatásán

Alan Caso (ASC), akinek olyan filmek kötődnek a nevéhez, mint a Lie to Me, a Big Love vagy a Trauma, a Sachtler Cine 75 HD folyadékkejes állványt választotta a „The Defenders” magyarul „A védő” című új drámához, mely két különböző karakterű las-vegasi ügyvédről szól.

Caso elmondása szerint már 25 éve használ Sachtler termékeket, mivel azok jól felépítettek, kiválóan megtartják az F35 kamerákat, melyek a 12-1 zoom,

a tartalék energiaforrások és akkumulátorok, illetve a két felszerelt monitor extra súlyát is beleértve, igazi megpróbáltatást jelentenek az állvány számára. Az egyik legfontosabb pluszfunkció a terhelés-áthelyezés és növelés gomb, mely lehetővé tette a nehéz és könnyű kamera-szerelvények ellensúlyozását, ugyanazzal a fejjel. A forgatás során volt egy helyzet, amikor a kamerának egy ház tetejéről függőlegesen lefelé kellett néznie, ám a Sachtler állvány min-

den további nélkül megbirkózott a kihívással és hiba nélkül tartotta a kamera súlyát.

A Sachtler Cine 75 HD folyadékkejes állvány önsúlya 11,9 kg és 4-75kg-os teherbírással rendelkezik. A hosszú lencsével rendelkező ipari szerelvények optimális kiegyensúlyozását 120 mm-es lemezcsúszási úttal, egy 24 állású ellensúly-növelő gombbal, 9 horizontális és vertikális +0 fokozatú súllyal, illetve +90/-60 fokos dőlési szöggel biztosítja.

Arqiva adogatta a 3D-t a Sony-nak

A Sony az Arqivát választotta technológiai partneréül a 2011-es wimbledoni teniszbajnokság négy legfontosabb meccsének 3D-s élő közvetítéséhez a világ számos mozija számára – írja David Fox.

A bajnokság most először került élő adásba a mozikban, és most volt látható először 3D-ben. A közvetítés teljesen lefedte a férfi középdöntőket és a női-férfi döntőket.

Az Arqiva Digital Cinema műholdas közvetítési rendszerre kezelte a teljes globális adásláncot, beleértve a műholdas hírgyűjtést, a telekommunikációs portok szolgáltatását és a műholdas kapacitást is. Az Arqiva Digital Cinema platformja az IS-905-ön elektronikusan terítette a Sony adatait az európai mozikba, és több nemzetközi műhold segítségével érte el a 3D-kompatibilis mozikat szerte a világon.

“Az adások számos műszaki aspektusába jelentős energiát fektettünk korábbi tapasztalatainkra támaszkodva, amelyeket egyébként 3D-s mozi események – mint pl. a 2010-es Hat Nemzet Rögbi-bajnoksága, a 2010-es futball-világkupa vagy a világ első 3D-s opera-előadása –

közvetítése során szereztünk. Digitalizációs-platformunk az IS-905-ön megfelelően fel van készítve az európai HD- és 3D-mozikba való sugárzásra, és most is integrált nemzetközi hálózatunk biztosította a szükséges globális elérést ehhez a valóban nemzetközi sporteseményhez” – nyilatkozott George Eyles, a Digital Cinema vezetője az Arqiva Broadcast & Mediánál.

“Az Arqiva már bebizonyította szakértelmét a nagyobb sportesemények 3D-s közvetítése terén, ezért most is nagyban támaszkodunk tapasztalatainkra és tudásunkra, biztosítandó, hogy a 3D mozik világszerte a lehető legmagasabb minőségben és hitelességgel közvetíthessék a meccseket. A Sony 3D-s műsorszórásai tapasztalata az Arqiva 3D-s közvetítési múltjával párosulva, nem is szólva a Sony Digital Cinema 4K szemkímélő, kiváló minőségű 3D vetítéséről,

garantálja, hogy a mozikban a legmagasabb rendű 3D-élményt nyújthassuk a rajongóknak” – mondta David McIntosh, a Digital Cinema igazgatója a Sony Europe-nál.

“Miután korábbi nemzetközi események alkalmával már dolgoztunk az Arqivával, nagy örömünkre szolgál, hogy ők biztosítják majd ezeknek a fontos adásoknak a terjesztési elemeit – tette hozzá Daniel Webber, a SuperVision Media (a Sony partnere a mozik számára való közvetítésben) ügyvezető igazgatója. – Mivel világszerte hatalmas igényre számítunk a mozikban, létfont-

osságú, hogy olyan technológiai partnerünk legyen, aki átlátja és professzionálisan tudja kezelni a felszerelés és

szabványok összes területi variációját. Ez pedig csak az Arqiva lehet.”

UltraStudio Pro – az első broadcast minőségű szerkesztési megoldás USB 3.0 számítógépekhez

Az UltraStudio Pro a világ első professzionális videomegoldása USB 3.0 számítógépekhez. Csak az UltraStudio Pro-ba van beépítve miniatürizált korszerű broadcast technológia, attraktív, ultravékony kivitelben. Jellemzői: nagyszámú video- és audiocsatlakozó, konverziós hardver a fel-, le- és "keresztbe" konvertáláshoz, teljes 10-bites SD/HD videominőség, belső SD-kulcsolás és sok minden más! Broadcast minőségű capture bármilyen videoforrásból, bámulatos mozi stílusú monitorozással és valódi real time effektekkel!

Csatlakoztatás bármihez

Az UltraStudio Pro a következőket tartalmazza: 3 Gb/s-os SDI, HDMI és analóg komponens csatlakozók, amelyek mindegyike átkapcsolható SD/HD, plusz kompozit, S-Video, 2-csatornás AES/EBU mintavételi konverterekkel, 4-csatornás szimmetrikus XLR analóg audio, lekonvertált SD-SDI kimenet, genlock/tri-sync és deck-vezérlés. Mindez tökéletesen megfelel a HDCAM SR, HD-D5, Betacam SP, Digital Betacam és más formátumokhoz!

Hihetetlen minőség USB 3.0-val

Az UltraStudio Pro kihasználja az új SuperSpeed™ USB 3.0 előnyét a legjobb 10-bites HD video rögzítéshez és lejátszáshoz. A SuperSpeed USB 3.0 10-szer olyan gyors, mint a hagyományos USB. Ez a káprázatos 4.8 Gb/s-ot jelenti, így könnyen kezeli a legjobb minőségű 10-bites, tömörítetlen 1080HD videót, a legnagyobb számú valós idejű effekttel.

Nagy teljesítményű képfeldolgozó processzor

Az UltraStudio Pro tartalmaz egy gyors videoprocesszort az elképesztően jó minőségű 10-bites hardveres fel-, le- és "keresztbe" konvertáláshoz. Így Ön először szerkeszthet SD-ben, 720HD-ben vagy 1080HD-ben, majd átalakíthatja! Választhat letterbox, 16:9-es anamorf vagy 4:3-as pillar-box videoformátumot. Ha HD-ben dolgozik, még arra is lehetősége van, hogy egyidejűleg SD-ben és HD-ben monitorozzon!

Használja kedvenc szoftverét!

Dolgozzon azzal a szoftverrel, amelyet szeret! Az UltraStudio Pro támogatja a valós idejű multilayer effektezést a Premier Pro™-ban. Ön Photoshop™ plugin-eket kap a képkockák grebbeléséhez és kiadásához, plusz valós idejű lejátszást After Effects™-ben, Fusion™-ban és Nuke™-ban. Mellékeljük a saját Media Express szoftverünket is a DPX, a tömörítetlen YUV és az MJPEG fájlok kockapontos rögzítéshez és lejátszáshoz.

UltraStudio Pro
€615*
Windows™ verzió

*A megadott ár ÁFÁ-t nem tartalmaz.

Tudjon meg már ma többet a termékekről, keresse fel a www.blackmagic-design.com webhelyet.

AJA Video System, a konverter specialista?

Az AJA Video System-et John Abt korábbi GVG fejlesztőmérnök alapította 1993-ban. Kezdetben digitális konvertereket fejlesztettek, a mára már meghatározó mini konverter termékcsalád kifejlesztése is az AJA nevéhez köthető. Később tudatos fejlesztőmunkával rackbe szerelhető konvertereket hoztak a piacra. 2002-ben mutatták be a Kona sorozatú video capture és visszajátszó kártyacsalád első darabját. Mára már egy több mint 150 főt foglalkoztató vállalattá nőtte ki magát az AJA Video System. Az elmúlt két évben jelentős fejlesztésekbe kezdtek, melyek a most bemutatott új termékeket eredményezték.

A korábbi nagysikerű termékek az FS1 Universal Frame Synchronizer and Converter után az idei NAB-n mutatták be az új fejlesztésű FS2-t. Az FS2 egy kétszernás Universal Frame Synchronizer and Converter, melynek két, teljesen független csatornáját külön-külön, vagy együttesen is lehet használni. Mindkét csatorna külön-külön is rendelkezik minden ki- és bejáratral, analóg komponens, vagy kompozit, 3G/HD/SD-SDI, Dual-Link és HDMI I/O, természetesen still store, keyer, video processor ampilifier és color korrekciós lehetőséggel is. Kiemelendő még a kétszernás up/down/cross konverzió funkciója, mely számos SD és HD formátum közötti átjárhatóságot biztosít, beleértve a 1080P50/60 formátumot is. Az FS2 megtartva a nagysikerű FS1 funkcióit a következő tőbblét lehetőségeket nyújtja a felhasználóknak: kétszernás üzemmód, 3G-SDI, HDMI, valamint optikai ki- és bejáratok, Dolby-E enkódolás és dekódolás, valamint természetesen 16 csatornás hangprocessziós lehetőségek, mindez a már megszokott 1 RU méretben.

A nagysikerű AJA Ki Pro „szalagmentes videó felvevő eszköz” újabb változatát is most mutatták be. Az új Ki Pro Mini az első Apple ProRes recorder, melyet a - szintén az NAB-n - most bemutatott RED EPIC kamera mellé ajánlanak. AJA Ki Pro Mini egy miniatűr recorder, mely azáltal, hogy az Apple ProRes 422 QuickTime fájl rögzíti ipari Compact Flash médiára, a rögzített fájl azonnal beilleszthető az Apple fájl alapú munkafolyamataiba. Kis mérete és robusztus kinézete mellett, a Ki Pro Mini, broadcast minőségű HD/SD-SDI és HDMI ki- és bejáratokkal, kétszernás

mikrofon, vagy vonal szintű hangbemenettel és LTC időkód bemenettel rendelkezik.

A non-lineáris editálást támogató megoldások közül a tavaly óta gyártott KONA 3G kártya új drivere érdemel említést. A KONA 3G egy multi formátumú SD/HD/Dual Link/3G és 2K képes videokártya, mely egy sor professzionális videó-alkalmazásban mutatta már meg flexibilis használhatóságát. Az új v9.3 driver szoftver segítségével mindezek a tulajdonságok már 4K-ban is elérhetővé váltak. Az új driver ingyenesen letölthető az AJA honlapjáról.

Kona 3G multi formátumú kártya

FS2 Universal Frame Synchronizer and Converter

Az AJA kiállítási standja

Ki Pro Mini recorder

Természetesen az AJA mini konverter sorozatából sem maradt el az újdonság. Összesen 5 új mini konverter került bemutatásra az idei NAB-on. A FiDo (Fiber Digital Optical) családban a 4 új konverter bemutatásával összesen már 9 speciális konverter érhető el, melyek segítségével HD/SD-SDI és 3G jeleket lehet akár 10 kilométeres távolságra eljuttatni. A négy új konverter a FiDo T-ST SDI to ST Fiber converter, a FiDo R-ST ST Fiber to SDI converter,

a FiDo T-SC SDI to SC Fiber converter és a FiDo R-SC SC Fiber to SDI converter.

Az ötödik, új mini konverter a Hi5-Fiber, mely HD/SD-SDI jel single mode 1310 nm-es optikai összeköttetéssel, HDMI monitorok meghajtásához használható fel. A konverter természetesen a 8 csatornás embeágyazott hangjelet is konvertálja a HDMI kijáratra.

A cikk címében feltett kérdésre úgy gondolom, már minden olvasó meg tudja adni

a választ. A kezdeti mini konvertereket kitaláló, a piacon önálló szegmenst kialakító AJA Video Systemből mára már a konverterek fejlesztésén és gyártásán messze túlmutató cég nőtte ki magát. Jelentősek a desktop alkalmazások, a non-lineáris utómunkát támogató I/O alkalmazások aránya, nem beszélve a Ki Pro disk recorder családról.

Kenderessy Miklós

Hi5-Fiber mini konverter

Litepanels az NAB-n

A Vitec csoporthoz tartozó Litepanels, a szabadalmazott LED-világítás úttörő fejlesztője a napfényre hangolt, HD-barát LED-es világítótartozékok széles skáláját mutatta be, köztük az új H2 Hi-Output™ LED-tartozékot. Az idei NAB-on ismerhette meg a világ a Litepanels H2 Hi-Output LED-fényeit.

Ezek az új fényforrások 6,1–7,6 m távolságot képesek bevilágítani HD-barát fényükkel, és ugyanolyan környezetkímélők és energiatakarékosak, mint a Litepanels többi LED-es eszközei. Az új H2 Hi-Output 5600°K-os színhangelésű, 72 darab egywattos nappali LED-ből áll, amelyek fénye 10°-os szögben fókuszálódik.

A Litepanels-től már most megrendelhetők az új, napfényre hangolt Sola Fresnel LED-es világítótartozékok, ezek a Fresnel fényekre jellemző irányíthatóság és egyszerű árnyék biztosítása mellett a szokványos lámpák által felhasznált energia tört részével működnek. A Sola 6™ például 100W-os stúdió- vagy távirányítható világítótartozék, a Sola ENG™ pedig 30W-os, kamerára szerelhető fényforrás.

Az NAB-on a Litepanels a Bi-Color Light 1x1™ nagy választékát állította ki, ami mára a stúdió- és helyszíni világítás ipari szabványa lett. Különböző modelljei akár nappali, vagy éppen wolframfényt adhatnak, a Bi-Color pedig a kettő között bármilyen színhőmérséklet előállítására képes, de ezen kívül rendelkezésre állnak reflektorfényt, valamint 30° és 15°-os fényszö-

get adó világítótartozékok, mint fókuszálható modellek is.

A kamerára rögzíthető LED-tartozékok szintén szerepeltek az NAB-on. Ezeket a kis méretű, hordozható, elemmel működő LED-fényeket, melyek HD-barát, lágy töltőfényt bocsátanak ki, helyszíni felvételek céljára fejlesztették. A Micro és MicroPro nappali tartozékok szabványos AA-elemmel működnek, és üzemidejük az elem fajtájától függően akár a 6 órát is elérheti. A MicroPro Hybrid fényforrás a cég termékeire oly jellemző lágy, folyamatos megvilágítást biztosítja, ráadásul 400%-os sorozatkép-vaku funkcióval is rendelkezik állóképek készítéséhez. A MiniPlus tartozékok napfényre hangolt reflektor-

fény és spot, valamint wolframfényre hangolt reflektorfényt tartalmazó kiállításra. Az érdeklődők ezen kívül megtekinthették a cég híres beauty-light modelljét, a LED Ringlite-ot is.

(-)

HIRDETÉS

Videostúdió és riport világítás

- Hidegfényű lámpák, állványok, kiegészítők
- Lámpaszettek, gépek
- Függesztőrendszerek

Igényes hazai gyártás

- Kamera válltámasz
- Projektorfüggesztő
- Háttértartó szett

www.baloghlampa.hu
T/F: (1) 283-1339
1203 Budapest
Sebestyén u.18.

HUNGARY
1937
Balogh
STÚDIÓ VILÁGÍTÁSTECHNIKA

Obersovszky Péter

tudósító-műsorvezető

Engem, mint egy 56-os család leszármazottját, finoman szólva sem szerettek az előző rendszerben. Történész akartam lenni, de az bizalmi szakmának számított, így eleve lehetetlenség volt, ezért magánzó lettem, főiskolai diplomámat is levelezőn szereztem meg. Rövid ideig tanítottam is. A katonai szolgálat teljesítése után nem sokkal, találkoztam Rózsa Péterrel, aki akkor a Magyar Rádióban dolgozott, - és nagy tisztelője volt apámnak, Obersovszky Gyulának. Megkérdezte nincs-e kedvem rádiózni? Mondtam igen. Próbáltam a tanítással összeegyeztetni a riporterkedést, de végül az utóbbit választottam. A Napközben rendkívül bátor műsornak számított az 1980-as évek elején, mi beszélünk például a kábítószerezés problémáiról is, ami nagyon kényes téma volt. Szolgáltató műsornak könyveltek el minket nem politikainak, de élő műsor lévén nem törőd-

tünk a tiltásokkal. Borzasztóan jól éreztem ott magam. Egyik munka hozta a másikat, a 168 óránál is kaptam feladatokat, a hírműsorokban sorra. Meg kellett akkor tanulnom nemet mondani is, ami nehéz volt. Az 1980-as évek közepétől 1990-ig a Rádiós időszakom egészen elképesztő volt. Ekkor már hónapról-hónapra lazult a nyilvánosság, egyre több cinkosunk akadt az akkori hatalomból, így lett életemnek ez a korszaka egy hallatlanul izgalmas történet.

Ezek vezettek el az igazi változásokig, az 1989-90-es választásokig.

Kimozdult a világ a sarkaiból, és én ennek a kellős közepébe keveredtem. Megéltem a Lakitelki Nyilatkozatot, a FIDESZ alapítását, az alternatív KISZ és új pártok próbálkozásait és azt, hogy az illegális értelmiségi létből át lehetett kerülni a legálisba.

Olyan izgalmas időszak volt ez, amilyen sokáig nem adatik

meg az utánunk jövő fiatal újságíróknak.

Mikor és hogyan csábított el a televízió?

Szinte azonnal és párhuzamosan a rádiózással. Akkor még nem adóztunk, közös kasszán éltünk a televízióval. Akit a Rádióban felfedeztek és jó dolgokat csinált, azt szinte azonnal áthívták a televízióba is. Természetes szakmai átjárás volt a két intézmény között. Én a megboldogult Déri János kísérleti műsorában, a kísérleti TV2-ben kezdtem szárnyaimat próbálgatni. Sárdi Annával, Rózsa Péterrel dolgoztam. Ezután jött a Bánó András-féle Esti Egyenleg hírműsor. A Magyar Rádió és a Magyar Televízió összes hír és háttér-műsorát sikerült végigjárnom. Részt vettem egyébként két lap-kísérletben is, az egyik 1989-ben volt, a Kisgazdapárt indítása-
kor, a régi sajtótörvény mellett megcsináltuk Ómolnár Miklóssal az új Kis Újságot.

Megjegyzem, hogy a Kisgazdapártot nem tiltották be, csak nem működött a Kádárrendszerben.

De ekkor gyorsan működésnek indult, és mi készítettük el a régi formátumban a lapjukat. Indult akkoriban Respublika néven új hetilap is, amelyik szintén rövid életű lett, de nagyon izgalmas volt ezekben részt venni. Szóval voltak munkáim az írott sajtóban is. A televíziós pályafutásom, mint említettem a Déri-féle kísérleti műsorban indult el. Tettem kitérőt a Gombár János szerkesztette Ablak című szolgáltató műsorban is. Bekövetkezett az, ami a Rádióban, hogy kézzel kézre adtak a szerkesztőségek. Totális belefeledkezéssel tevékenykedtem.

Előnyöd lett az egykor hátrányt jelentő származásodból. Kapkodtak érted a szerkesztők.

Igen. Ez így van. Nagyon fordult a világ. Olyan szenvedéllyel dolgoztam, hogy gyakorlatilag

mindent háttérbe szorított az életemben. A munka volt számomra a szerelem. Ez elég hosszú ideig tartott. Kárára vált a családi életnek, nyugtalanabb természet is voltam az átlagnál, nem én lettem a lányos anyák álma. Egzisztenciálisan jól megvoltam, de se ünnepnap, se hétvége.

Változatos és izgalmas szakmai pálya a tiéd, de, ha nem dolgozol egy helyen tartósan, nem marad meg a munkád nyoma eléggé az emberekben, nem gondolod?

Lehet. Arra például szintén büszke vagyok, hogy 1995-ben kísérletet tettünk A Hét feltámasztására, másfél évig készítettük és elmondhatom magamról, hogy én voltam ennek a műsornak az utolsó főszerkesztője. Ezt követte az első kereskedelmi televízió a TV2, majd utána az InfoRádió. Rövid időre visszatértem az MTV-hez, ahol elkezdtünk egy Talkshow-t, ami formailag és tartalmilag is nagyon modernnek számított. Valamiért ez túl veszélyesnek bizonyult, pedig benne volt a nép hangja is, meg az érintetteké is. Kissé megharagudtam ezért könyveket írtam. Ezt követően kezdtem el dolgozni az Echo TV-ben Gulyás Istvánékkal, akikkel

Ami számomra a legérdekesebb a legutóbbi televíziós munkáid közül az a líbiai tudósítói kiküldetés. Milyen érzés volt a líbiai sivatag szélére bejelentkezni, amikor is körülötted seholy egy szál felkelő sem látszott?

Volt felkelő, meg lázadó, ha nem is éppen azon a helyszínen, de érdekes feladat volt.

hez ment, neki oda kellett utaznia. Lett tehát egy tudósítói hely, amit be kellett tölteni. Olyan embert akartak odaküldeni, aki üzembiztosan tud tudósítani. Bizonyára annak számítok, mivel már három háborút is közvetítettem: a két Öböl-háborút, továbbá a szeptember 11.-ét, de mindig stúdióban, élő műsorban. Előfordult, hogy napokig

azzal, hogy Hesznának el kellett utaznia a családi eseményre. Az arab világban ezt talán még komolyabban veszik, mint nálunk. Én pedig gondolkodás nélkül vállaltam helyette a líbiai feladatot. Arabul ugyan nem beszélek, de angolul megértetem magam. A helyszínen kiderült egyébként, hogy rengeteg ember segít a tolmácsolásban. Rá-

a hatalom, hiszen belelövettek Bengáziban a tömegbe. Utána ez már társadalmi megmozdulássá vált.

Rádásul Líbia gazdag ország, nagyon értékes kőolajlelőhelyekkel. Egyiptomban lehetett szegénység-lázadást szítani, itt nem.

Nekem Líbiában azt mondták, az Internettel megfertőzödtek

indítottunk egy kemény és kritikus hangú műsor-folyamatot, amit igen tanulságosnak nevezhetek. Nos, az elmondottak miatt a teljes életrajzomat nehezen írom meg.

Egyáltalán miért cserélték le az arabul tudó Al Ghaoui Hesznát veled, van erre magyarázat?

Igen, egyszerűen azért, mert Heszná testvére Szíriában férj-

ki sem mozdultam a stúdióból, odahozták számomra a váltáshoz meg a hideg élelmet. Egyre jobban izgatott, hogy mesék már egyszer oda, egy ilyen forrongó helyszínre. Mázlim lett

adásul a rádiós Marosi Tóni már szerzett ottani magyar embert, aki sokat és készségesen segített nekünk. Különösen készségesek voltak a diákok, hiszen ez az ő forradalmuként indult. Egyetemisták ingyen jöttek, tolmácsoltak, vezettek bennünket a különböző helyszínekre. Azt mondhatom igen komoly információs hálózatot dolgozott ki a forradalmi kormányzó tanács.

Azt mondd, hogy ez nem a nyugat által erőltetett lázadás volt, azon az alapon, hogy ha sikerült Egyiptomban, akkor sikerülne fog Líbiában is? Az első körben úgy hiszem, hogy nem. Szerintem sokáig a Nyugat nem tudta, hogy mit kezdjen ezzel az egészszel. A fiatalok körében spontán megmozdulások voltak, Internet-forradalom módjára. Új jelenség volt, amivel szembetalálkoztam, no meg a világ is, hogy egy lázadás végigsöpört az arab országokon. És rosszat lépett itt erre

már az ottani fiatalok is, nekik pontos képük lett arról, hogy hogyan élhetnének. És nemcsak a fiataloknak, hanem az idősebbeknek is. Azt mondták például, hogy ők ugyan kapnak 500 dollárt Kadhafitól, alanyi jogon az olajbevételekből, de nem látják, hogy országuk úgy fejlődne, mint Szaud-Arábia, pedig lehetne olyan is. Ebben igazuk van.

Számomra azért volt szimpatikus a tudósításod, mert láttam benne mértéktartást.

Mert nagyon óvatosan kell bánni az ilyen dolgokkal. Láttam ezeknek az embereknek a naivitását és a teljes elképzelés-nélküliségét. Hogy tudniillik merre is szeretnének haladni ezzel a felkeléssel.

Mennyi időt is töltöttél kint Líbiában?

Majdnem három hetet, két részletben.

Most így utólag, hogy látod ezt a tudósítói munkádat? Alapvetően kudarcként élted meg,

hogy nem közvetíthetél egy sikeres forradalmat, vagy örülsz, hogy ép bőrrel megúszad?

Az első periódus után, amikor Kadhafiék támadtak, akkor nem volt ott könnyű újságírónak lenni. A front állandóan mozgott, előfordult, hogy fölpakoltak a stábok és elindultak a felszabadultnak vélt város felé, majd kiderült, hogy nem szabad a város.

És akkor cuccokkal futás vissza. Maga az EBU is bajban volt, hogy áthelyezze-e a székhelyét vagy ne. Akkor az embert nagyon megkísértette, hogy ez az ő személyes ügye. A második körben, amikor az ENSZ és a NATO beavatkozott, illetve az európai hatalmak és Amerika, akkor hirtelen és teljes terjedelmében átrajzolódott a kép. Akkor sem lett egyszerű a történet, de nem tűntek a felkelők kiszolgáltatottnak. Ebben a második periódusban derült ki, hogy ez mégis elsősorban a nagyhatalmak játszmája.

Nincs igazán karizmatikus vezetője a líbiai ellenzéknek. Az olaj és a gazdasági érdekek mentén valószínű Nyugat-Európa fogja ezt a konfliktust megoldani. Innentől kezdve elvész ennek a forradalmi és polgárháborús romantikája.

Mit tippelsz, fogsz még menni háborút tudósítani Líbiába?

Azt mondom, hogy nem, mert ez a történet már tényleg a nagyhatalmak játszmája.

Líbiában nincsenek pártok. Ez számomra a legmegdöbbentőbb, hogy miközben mi európaiak azon gondolkodunk, hogy ezekben az országokban hogyan lehetne nyugati típusú demokráciát létrehozni, szembesülni kell azzal, hogy ott nincsenek pártok. Az egy törzsszövetségi társadalom. Elgondolhatalan az, amiről mi beszélünk. Például még azt sem értik, hogy miért rendelkeznenek a nők választójoggal. Még a tüntetéseken sem lehetnek együtt a férfiakkal. Elkülönült csoportokban mozoghatnak, lefátyolozva. Ők sem az adórendszert, sem a többpárti demokráciát nem értik.

A líbiai ügyet ezek szerint nem fogjuk megoldani, de arról beszélsz még, hogyan dolgoztatok, ketten voltatok az operatőrrel?

Igen, Ancsin Csaba volt az operatőr, aki, amikor a tudósítói gárda már végig fektűt a homokban, ő még felvette kamerájával a lövedékek becsapódását is. Higgadt, nagyon türelmes és bátor operatőr. Mi korábban mindig irigyeltük a CNN-t az amerikai hírtélevíziót, de azt tapasztaltuk, hogy egy magyar vagy egy francia és német stáb között semmi különbség nincs. Senki nem rendelkezik azzal, amivel a CNN igen, mégpedig saját műholddal. Ők nem függetlenek semmitől, egy platós autóra felrakták a kis műholdvevőjüket, megkeresték a saját műholdjukat és bárholnan, bárholkor bármilyen formában tudtak adni, tudósítani. Szóval van a CNN és van a világ többi része, amely bérel műholdakat méreg drágán, közvetlenül ezekre nem is tud mindig felcsatlakozni, ezért az EBU-n az European Broadcast Union-n keresztül dolgozik, akik tündéri emberek, én nem irigyem őket, nekik kell megküzdniük az összes többi stábbal. Zseniálisan dolgoznak egyébként. Rájöttünk a megfelelő receptre: ha szerény kelet-európai módjára viselkedünk és pontosan, profi módon időben ott vagyunk, nem dühösködünk, és nincs velünk probléma, akkor bennünket szeretnek. Azt vettük észre, hogy bármilyen technikai gondunk volt,

a műholdas telefonunk lemerült például, nem tudtunk kapcsolatba lépni Budapesttel, akkor olyan gondokat is megoldottak helyettünk, amit senki másnak nem tettek meg. Az, hogy lényegében problémamentesen tudósíthattunk, az nekik volt köszönhető. Ők is technikai nehézségekkel küzdöttek, hiszen Líbiában kikapcsolták a telefont és az Internetet, tehát csak műholdas telefonon keresztül tudtunk kapcsolatba lépni a világgal. Ez a munka tudósítói szempontból és a Magyar Televízió részéről nagy dobás volt!

Fiatalemberként megéltem azt, hogy különböző ellenzéki körök miatt a titkosrendőrség is megkeres, és tudtam, hogy

megfigyelés alatt állok, tehát észnél kellett lenni, bár viszonylagos védeltséget adott apám 56-os szerepe, de támadhatóságot is. Tudtam, hogy nem rendelkezem beépített emberrel a rendszerben, nem lesz, aki kimentsen. Én azok közé tartozom, akik nem becsülik le bizonyos MSZMP vezetők szerepét a rendszer-váltásban, és azt is gondolom, hogy nagyon sok ember konstruktív magatartása kellett ahhoz, hogy itt nagyobb bajok nélkül át tudjon állni ez a társadalom egy másik rendszerre. Ezt megtapasztaltam és másként láttam, mint azok, akiket „védett ellenzékieknek” szoktam hívni.

Mind a mai napig megőrztem a távolságtartást és a higgadságot, amikor megpróbálok elemezni dolgokat. Számomra az, az újságírói magatartás a szimpatikus, amely megpróbálja megérteni a jelenségeket.

Gál Jolán

Helyesbítés

Lapunk 165. számában közzét Barabás Éva interjú szövegébe értelemzavaró tördelési hiba csúszott, amiért ezúton elnézést kérünk kedves Olvasóinktól.

INDIA - PLAYBOX TECHNOLOGY

A Samaya TV 24x3 csatornás, teljes műsoridős regionális hírcsatornát indított

Alig pár hete került bejelentésre, hogy az indiai Samaya TV teljes műsoridős hírcsatornája megkezdte működését.

A PlayBox Technology, amely költséghatékony, teljes körű megoldást kínál a híradócsatornák számára, az indiai projekttel bizonyíthatta, hogy valóban 100% technológiát nyújt 25%-os ráfordítás mellett.

A Samaya mixelt technológiák széles köréből merít: videó beírásra CaptureBoxot használ, szerkesztésre és csomagolásra Apple Mac Pro-t, a kijátszást teljesen redundáns (1+1) AirBoxok bonyolítják a vezérlőszobában (PCR) és a központi vezérlőszobában (MCR) végzett műveletek során, a NewsAimek, a PlayBox saját newsroom-vezérlőrendszerének newsroom-automatizáló funkciója által vezérelve, az archiválás feladatát pedig a PlayBox MAM megoldása végzi.

A munkafolyamat megtervezése a Samaya igényeihez igazodott. Hat CaptureBoxot foglal magába, amelyek a beírószobában kerültek elhelyezésre: ide érkeznek be az anyagok az állam minden részéből és külföldről is. Ezek közvetlenül egy központi METASAN -ra tárolják el a beírt filmanyagot. Decklink HD Extreme bemenetes kártyák is tartoznak hozzájuk, amelyek HD-re frissíthetők, amennyiben a későbbi igények ezt szükségessé teszik. A riporterek a külső helyszíneken Sony, Panasonic és egyéb kamerákkal DV-szalagra, P2- vagy CF-kártyára rögzítik a nyers filmanyagot, kamerától függően SPDV, MXF vagy AVI formátumban. A beírószobában ezt az anyagot kártyaolvasók segítségével, FCP (Final Cut Pro) szoftverrel felírják a SAN-hálózatra, és a fájlokat az FCP eredeti formátumra (.mov) konvertálják. Az egyéb csatornákról származó down-linket, amelyeket csak

keves set-top box képes fogni, szintén a CaptureBoxba, majd a SAN-ra irányítják. A DSNG-közvetítőköcsikről érkező IRD-kimenet szintén a CaptureBoxra csatlakozik a SAN-ra való beírás céljából.

A beírásra érkező további híryananyagok többek között az APTN, ANI, SNTV, Reuters és más hírügynökségektől érkeznek. A beütemezett élő közvetítések beírása a szerkesztő igényei szerint történik. A beírt videofájlok a SAN-on a Samaya saját, 32 karakteres konvenciója szerint kapnak nevet, és ettől fogva a helyi hálózatban mindenütt elérhetőek lesznek felhasználás és újrafelhasználás céljából, hiszen minden ugyanarra a LAN-ra kapcsolódik. A műsorok szerkesztése Apple Final Cut Studioval, Mac Pro-n történik, hírtartalmaikat pedig iMac rendszereken. Az FCP idővonala minden végleges szerkesztett csomaghoz és kijátszáshoz a Samaya által előnyben részesített DV PAL videóformátumot használja.

A newsroom-munkafolyamat kezdetén a felhasználók bejelentkeznek a NewsAir rendszerbe, ki-ki a maga jogosultsága szerint, és ebben írják meg a forgatókönyveket és hírtartalmakat. Ezután a forgatókönyveket a videofelvételkel együtt másolják, szerkesztik és hitelesítik, majd miután a főszerkesztő jóváhagyja őket, a hírigazgató elé kerülnek, aki beilleszti őket az adásmenetbe. A Samaya két vezérlőszobájában (az egyik a hírek, a másik a hírek és műsorok szerkeszté-

sére) teljesen redundáns, HD-kompatibilis AirBox kijátszószerverek működnek. Az AirBox-ra praktikus működése, robusztus kialakítása és felhasználóbarát grafikus kezelő-

ni kell a beszélgetés folyamán. A működtetés ilyenkor is egyetlen egérgérintéssel megoldható, és jól illik a munkafolyamathoz, hiszen szerkesztési időt takarít meg.

felülete miatt esett a választás, valamint azért, mert jól integrálható a NewsAir-rel. Mielőtt az adás közvetítésre kész, a producer a NewsAir newsroom-vezérlőrendszerén keresztül engedélyezi, hogy bekerüljön a hírműsorba. A forgatókönyvek átkerülnek a sugógépre, a videoklipek pedig összekapcsolódnak a megfelelő hírtartalommal, majd mindegyik a neki rendelt AirBoxra kerül kijátszás céljából. Az AirBox 1 TB-beépített tárhellyel rendelkezik. Ide importálódik a napi lejátszási lista, így az adás a SAN állapotától függetlenül marad. A rendszer megbízhatóságát tovább növeli, hogy több AirBoxot használ tükörmódban vagy fő/tartalék konfigurációban. Ez garantálja a vezérlőszoba 100%-os lejátszási redundanciáját; sőt a lejátszási lista valójában mindkét vezérlőszoba AirBoxaira feltöltődik. Ami pedig a működtetést illeti: a NewsAir lista egy kattintással feltölthető, adásra készen.

Az AirBox számos jellemzője közül a hurkolás igen hasznosnak bizonyult a hírek esetében olyankor, ha egy egészen friss hírtartalom van adásban, és a rendelkezésre álló filmanyagot állandóan ismétel-

Szintén egy 1+1 redundáns AirBox szerveren történik a központi vezérlőszobába (MCR) való továbbítás kereskedelmi kijátszásra. A központi vezérlőszoba feladata az utolsó ellenőrzés: ez választja ki a végső kimenet forrását a két vezérlőszoba (PCR I és PCR II), valamint az MCR-ben két tükrözött AirBox által megalkotott lejátszási lista közül. Itt kerülnek beillesztésre a reklámok, hirdetések és az állomás logója. A Samaya itt is több platformot használ. A hírekkel kapcsolatos videókat PlayBox METASAN-ra írják, itt szerkesztik és tárolják, míg az aktualitásokat, egyéb műsorokat és hirdetéseket Mac Pro-kra írják. A szerkesztett, kész műsor a szerveren tárolódik, amely egy XSAN+Promise Vtrakból és két Xserve-ből áll, mint elsődleges/fő és másodlagos/tartalék metaadat-vezérlőkből. Az AirBox bármelyik szerverhez hozzáférhet, hogy a videofájlokat a lejátszási lista szerint importálhassa. A ListBox segítségével készülnek a reklámblokkok és műsorok a csatorna FCP-je szerint.

Végül, de nem utolsósorban vészviassaállító állomás is tartozik a rendszerhez: egy

CaptureBox–AirBox–TitleBox lánc vészhelyzeti kijátszás céljára. A nagyobb biztonság és megbízhatóság érdekében a vészviassaállító állomás másutt helyezkedik el, ahol a kapcsolódást egy pont-pont közötti bérelt vonal biztosítja.

A munkafolyamat azonban nem lehet teljes archiválás nélkül. Ezt a célt szolgálta egy MAM archív szerver beüzemeltése, integrálva az összes Apple Mac Pro és Windows operációs rendszer alatt működő szerkesztőállomással. Az archívum négy szerver – Metus Archive, MS SQL, Metus Process és Metus Online web-szerverek – kombinációját használja. A központi tárhelyen tárolandó filmanyagot, illetve mindenféle digitális anyagot a Metus kliensen keresztül, a LAN révén lehet kiválasztani. A kliens a forrásformátumban archiválja a fájlt és a filmanyagot egy proxy-val együtt, amely az archiválási folyamat során automatikusan keletkezik. A proxy bármelyik hírkliensen hozzáférhető jövőbeli megtekintésre és felhasználásra. Így például a Mac-en dolgozó szerkesztők is elővehetnek archivált filmanyagot, és felhasználhatják azt munkájuk során.

Egyszóval hét AirBox, három TitleBox, hét CaptureBox, két Xserve, nagyjából 92 terabyte tárhely és a NewsAir newsroom-vezérlőrendszerének szervere, amelyeket mind a Metus működtet és foglal egységbe. Ezek alkotják az indiai Samaya TV teljes műsoridős regionális hírcsatornájának technológiai hátterét. Mindez nem jöhetett volna létre a PlayBox Technology szöfi központi állomása nélkül, amelynek élén Vaszil Lefterov áll. Erre képes a globális csapatmunka!

(-)

Ikegami Hi-Motion II

A Hi-Motion II ultralassító kamera prototípusát aminek gyártását a Panasonic helyett az Ikegami vett át, az NAB-on már láthatták az érdeklődők. Próbaüzeme az idei nyár sporteseményein már megkezdődött, ezzel közvetítették például a májusi UEFA Bajnokok Ligája döntőt a Wembley Stadionból.

A váltásnak köszönhetően a Hi-Motion II a bérleti piacra is betörhet majd. A 2008-as pekin-i olimpia után az NAC és bérbeadó-forgalmazó partnere, az Arri Media több vételi ajánlatot is kapott az eredeti Hi-Motion egységre, ezeket azonban a TVBEurope értesülései szerint nem fogadhatta el azok után,

hogy a Panasonic kivonult a professzionális-kamera-projektből.

Míg a kamerafej és a szenzor tervezése az NAC nevéhez fűződik, az egységhez tartozó szál-optikás interfész, kereső, adásjelző lámpa, kommunikációs modul és egyéb kiegészítők a Panasonic-tól

származtak, amely magát a kamerát is gyártotta. A jövőben ezt a szerepet az Ikegami veszi majd át.

A körülbelül 300 000 dollárért kapható Hi-Motion I egységből mintegy 20 darab létezik világszerte, de az új megállapodás nyomán várhatóan ennél jóval több Hi-Motion II kerül majd bevetésre az új készülék debütálásakor 2012 első negyedévében, még a londoni nyári olimpia előtt.

A HI-MOTION II NÉHÁNY ÚJ JELLEMZŐJE:

– Háromchipes CMOS-érzékelő, amely legalább kétszer gyorsabb a korábbiaknál, így négyszer nagyobb fényerejű képek készítését teszi lehetővé. Az Arri Media állítása szerint a szenzor még ennél is nagyobb érzékenységre képes.

– Folyamatos élő kimenet, amely független a visszajátszási kimenettől. A RAM felvétel már nem egyfunkciós, hanem egyidejűleg képes felvenni és visszajátszani.

– Kezdetből fogva integrálható az EVS XT-LSM-mel. Az ere-

deti kamera 2009-től, vagyis piacra kerülése után két évvel kiegészítőként már tartalmazta az EVS-sel való integrálhatóságot, de az új kamera fejlesztése során az EVS végig kulcsfontosságú partnerként volt jelen.

– Villódzás-korrekciós funkció, amely mérsékeli a világitás olykor zavaró effektjeit, ha a felvétel helyszínén a helyi világitórendszerek nincsenek szinkronizálva az ultralassító kamera-
rendszerek frekvenciájával.
– A memóriakapacitás kétszerese az eddigiek (96GB).

“Az egyik legfontosabb különbség, amelyet a Hi-Motion felmutathat versenytársaival szemben, hogy ez a kamera elsősorban közvetítőkamerának készült, és könnyen beilleszthető a helyszíni közvetítések folyamatába – nyilatkozott Andy Hayford, az Arri Media digitális-lassítás menedzsere. – Optikai blokkján három érzékelő található, colometriája pedig hasonló a Sony és Grass Valley kamerákéhoz. A többi ultralassító kamera a nagy, érzékelős Vision Research kamerákon

alapul, amelyek eredetileg rakétatesztelés vagy egyéb alkalmazások céljára készültek.”

A felvétel sebessége 1000 fps, ami a közvetítés céljára 1/40-ed részére lassul. A legtöbb sport, így például a futball esetében 300 fps sebességet használnak, amit 1/12-es lassításban játszának vissza, máskülönben a klip használhatatlanul hosszúságú lesz. A krikettközvetítéseknél az 500–600 fps sebességet kedvelik, a darts-hoz hasonló sportoknál, pedig akár 1000 fps-t is használnak. A Sky darts-közvetítésein 3D-s ultralassított klipeket sugárzott. Hayford elmondása szerint az új kamerát úgy tervezték, hogy érzékelői tökéletesen szinkronizálhatók olyankor is, ha két kamera helyezkedik el egy állványon.

A Hi-Motion II tesztelése Európában már folyik – május 28-án, a Bajnokok Ligája döntőjén már bevetésre került –, de júliusban az Egyesült Államokban is megkezdődött a próbaüzem.

(-)

CAMERA CORPS

Nagy sikert hozott a 2011-es NAB

A Camera Corps, amely világelső a távirányítású kamerák és vezérlőrendszerek előállításában, televíziós sport-, színházi és stúdió-alkalmazások számára, nagy sikernek tekintette az idei NAB-ot. A Camera Corps, a Las Vegas Kongresszusi Központ nagytermében közös standot tartott fenn amerikai dealerével, a Bexellel. Itt mutatta be az új CC-3D Universal RCP távirányítót és a Multi Camera Keypadet, valamint a már jól bevált ultrakompakt Q-Ball HD/SD kamerafejet.

„Az ultrakompakt Q-Ball HD/SD kamerafej az NAB folyamán igen nagy érdeklődést keltett – nyilatkozott Scott Nardelli, a Bixel üzleti fejlesztési vezetője. – A műsorgyártók

ma már világszerte felismerik, milyen felhasználási távlatokat tesznek lehetővé a robotkamerarendszerek. A fej jellegzetes alakja már a képernyőn is kezd ismerős látványnak számítani. Februárban a hollywoodi Kodak Színházban tíz Q-Ball fej biztosította az Oscar-díj átadás lefedettségét. A Q-Ball alkalmazásával akár egyetlen operatőr is képes kezelni a számos helyszínről beérkező HD-videóadatokat, teljes körű ellenőrzéssel a vízszintes és függőleges svenk, illetve a tízféle optikai zoom, fókusz és kamerapozícióbeállítás fölött.”

„A 2011-es NAB-kiállítás rendkívül eredményes volt számunkra – tette hozzá Laurie Frost, a Camera Corps alapítója

és ügyvezető igazgatója. – Továbbra is elsősorban az Egyesült Államokból érkeztek érdeklődők, de számos egyéb országbeli szakember is meglátogatta a standunkat, köztük néhány nevesebb tévés sportcsatorna is.

Szintén újdonság az amerikai piacon a Camera Corps Multi Camera Keypadje, amely a cég által gyártott Joystick Control, Mini Joystick Control, illetve CCU Panel segítségével működtethető távoli kamerafe-

jek számát 5-ről 96-ra emeli. Teljesen kompatibilis a kamerák igen széles skálájával, így a Camera Corps Q-Ball ultrakompakt, robotizált svenkkel és zoommal dolgozó kamerájával is. Segítségével nagyobb távolságban lévő kamerarendszerek is irányíthatók egy behatárolt területen, például stúdió-kocsiban.

A tíz Camera Corps Q-Ball fej egyike akcióban az idei Oscar-díj átadáson

Első ízben a piacon a V3i kamera

A Twofour54, Abu Dhabi média-produkciós vállalata, a világon elsőként vásárolta meg a V3i egytestű, kétlencsés videokamerát.

A Frontniche, amely kizárólagos joggal terjeszti a koreai gyártó orto-sztereoszkópikus termékét Európa és a Közel-Kelet országaiban, két egységet adott el a Twofour54-nak 3D-s sportközvetítésekben való felhasználásra. A viszonteladó ki is szállt Abu Dhabiba, hogy operatőröket képezzen a kamerához. A Frontniche továbbra is a BSKyB-vel és annak 3D-s helyszíniközvetítés-ellátójával, a Telegenickel együttműködve dolgozik a kamera fejlesztésén.

A tesztelés során a kamerát a Premiership futballbajnokság néhány meccsén próbálták ki,

például március 20-án a Chelsea–Manchester City mérkőzésen.

“A Sky a saját specifikációi felé tolja a kialakítást– nyilatkozott a Frontniche ügyvezető igazgatója, Stephen Bone. – Az ő elképzeléseik szerint a kamerát két operatőrnek kell működtetnie: egy kameramannak, aki a zoomra és a fókuszra koncentrálnál, és egy 3D-operatőrnek, aki a konvergenciára ügyel.”

A V3i legfrissebb bővítése egy átviteli rendszer, amelyet az MBC Ltd.-vel együttműködésben alakítottak ki. Ez egy egyszerű SMPTE hibrid kábelen keresztül lehetővé teszi a kamera távvezérlését.

“A rendszer két adó-vevő egységet kapcsol össze, ezáltal kétirányú HD video-csatornát és számos beágyazott audio-csatornát hozva létre, valamint

teljes vezetékes utasítórendszert és RS 422 vagy RS 232 adatátvitelt a kamera távvezérléséhez

– fejtette ki Bone. – Talán a legfontosabb, hogy 240 V-os feszültségről működik, vagyis nincs szükség tápegységre a kamerán.”

Bone állítása szerint a kamera nagy előnye a Sky számára, hogy felállítása és kalibrálása 5 perc alatt megoldható, nem telik

órákba, és a maga 17 kilós súlyával használata sokkal rugalmasabb, mint az eddigi kettős kameraszervevényeké. Hatótávolsága a középestől a hosszúig terjed, így egészen 3 m-ig lehet konvergálni a 18x zoomnak köszönhetően.

(-)

HIRDETÉS

TVlogic Always ON-AIR

5,6" viewfinder monitor

DSLR kamerához

VFM-056W/WP

studiotech.hu/webshop

PHANTOM FLEX

Nagysebességű digitális kamera

A Phantom Flex átrendezi a nagysebességű kamerák piacát, mivel a legrugalmasabb funkcionalitással rendelkezik, és 1920x1080 felbontás mellett, másodpercenként 2570 képkocka rögzítésére képes. Innovatív HQ felvételi módja lenyűgöző képminőséget biztosít, a kamera nyers digitális, valamint videó-munkafolyamati megoldásokra is képes. Használhatósága az általa támogatott lencsék objektívek választékában is igazolódni látszik: 35 mm, Super16 és 2/3”.

A Phantom Flex példátlan alkalmasságot tanúsít a nagysebességű képrögzítés terén, és túllépve a HD határain támogatja a 4 megapixelés képalkotást is, ha a forgatásoknál a legnagyobb felbontásra van igény. Felvételi módtól és felbontástól függően a kamera 5-10.750 képkocka/másodperc (frames per second, fps) rögzítési sebességekre képes.

A kamera két, felhasználó által választható felvételi móddal rendelkezik, melyek mindegyike egy-egy adott forgatási környezethez idomul. Standard

módban a Phantom Flex éppen olyan, mint bármely más Phantom nagysebességű digitális kamera. 2560x1600 pixeles felbontással rögzít 10-1455 fps sebesség mellett. A maximális sebesség a felbontás csökkenésével együtt növekszik egészen 2570 fps-re 1920x1080, 5 350 fps-re 1280x720 vagy 10 750 fps-re 640x480 felbontás mellett.

Phantom Flex HQ módban a Vision Research egyedülálló képjavítási technológiája eddig még a nagysebességű digitális kameráknál sosem látott elektronikus képstabilitást eredményez. Stabil feketék, alacsony zaj, nagyobb dinamikatartomány, és az elérhető felbontások, sebességek és hőmérsékletek mellett, megismételhető felvételekre képes anélkül, hogy felvétel előtti feketereferenciákra lenne szükség. A HQ mód maximális képkockasűrűsége nagyjából fele a Standard módban elérhetőkhöz képest. Ez annyit tesz, hogy HQ módban a Flex 1275 fps-sel rögzít 1920x1080, vagy 2640 fps-sel 1280x720 képfelbontás mellett.

A Phantom Flex támogat egy nyers digitális munkafolyamatot, egy videó-munkafolyamatot, vagy a kettő kombinációját a legteljesebb kontroll és rugalmasság érdekében.

FŐBB FUNKCIÓK

Videó-munkafolyamat esetén a Flex a kamera felbontásától független videojelet biztosít a dual-link HD-SDI portokon. Ha 2560x1440-re (16:9) állítják a felbontást, a kamera automatikusan átméretezi a túlmintavételezett képet a videojel létrehozásakor. Ez a technika megnöveli a videojel dinamikatartományát, és gyakorlatilag kiküszöböli az élhibákat, melyek időnként láthatóak voltak más Bayer-mintájú kamerák esetében.

A Phantom Flex az ipari szabvány lencsék széles választékával kompatibilis: 35 mm (PL, Canon EOS, Nikon F Panavision), Super16m és 2/3”.

- Akár 2570 fps 1920x1080 képfelbontás mellett Standard módban

- 12 bites pixelmélység
- 1000 ISO (ISO 12232 SAT metódussal mérve)

- A HQ mód a legjobb képstabilitást biztosítja a változó felvételi körülmények között

- 2 x 4:2:2 HD-SDI videoport, melyek konfigurálhatók dual-link 4:4:4 videóként is (a 4:4:4 60 fps-es videó-formátumok esetén nem elérhető)

- Külső jelhez való képkockaszinkronizáció, mely lehetővé teszi több kamera szinkronizálását – ez elengedhetetlen sztereó 3D felvételek esetén

(X)

CANON

Új HD + 4K lencsék és PTZ kamerák

A Canon bemutatta új, költséghatékony hordozható 20x, 2/3 zoll HD zoom-, és két PL-bajonettes digitális filmfelvevő-objektívét (melyek megfelelnek a 4K gyártási szabványnak), valamint két távirányítású HD dönthető zoomkamerát.

A KJ20x8 2B IRSD hordozható HD lencse a legújabb a HDgc szériában, és alacsonyabb költségvetésű produkciók számára tervezték. Beépített kétszerezőt tartalmaz, amit korábban csak magasabb kategóriás HD lencséknel lehetett látni, és ami az operatőr számára sokkal nagyobb képkomponálási rugalmasságot biztosít. A Canon legselesebb látószögű lencséje 8,2

mm-ével a megfizethető 20x zoom-osztályba tartozik, és előtét segítségével 8,2-328 mm-es fókusztávolságra képes.

Optikai teljesítményét a szakemberek kiemelkedőnek értékelik, mivel ugyanazt az újdonságnak számító üveget, bevonatokat és „különleges diszperziós anyagot” használtak fel hozzá, mint a Canon zászlóshajójának számító HDxs-szériás objektív-

Canon BU51H

FK 14.5-60T2.6 és az FK30-300

vekhez. Az Objektív csökkentett axiális és laterális szín- és kromatikus aberrációval, minimális geometrikus-torzítással büszkélkedhet. Ezen felül az új optika anyaga és többrétegű bevonata csökkenti a szellemképet, a becsillanást és a fátyolfényt, melyet az erős fényforrások válthatnak ki. Finomított makro-funkcióval rendelkeznek, mely a lencse elejétől gyakorlatilag mindössze 10 mm-re csökkenti az objektumtávolságot.

Fejlett meghajtó-egysége Shuttle Shot funkciót tartalmaz, mellyel a felhasználók gyorsan zoomolhatnak oda és vissza bármely két pozíció között, miáltal a zoom egyetlen másodperc alatt teszi meg a végpontok közötti utat. Ez nagy fejlődés a korábbi modellekhez képest, ráadásul a zajszint növelése nélkül.

A nagy látószögű FK14.5-60 T2.6 és a FK30-300 telezoom-objektívek új optikai kivitellel készülnek, mely optimalizálja és finomítja a különböző képalkotási minőségeket, miáltal minimalizálja az optikai aberrációkat és torzulásokat.

Mindkét lencse kompaktabb és könnyebb, mint más jelenlegi PL-bajonettes lencsék. Megfelelnek a 4K képgyártási standardnak, a lehető legmagasabb teljesítményt nyújtják 2K és HD használat esetén. Zoom-, írisz- és fókuszskáláik nagyok, jól láthatóan vannak gravírozva, esetükben a 136 mm-es op-

tikai kiegészítők ugyancsak könnyen használhatók. Szintén azonos a objektívek helye, átmérője és mechanika fordulási szögük, ami könnyebbé teszi a lencsék helyszíni cseréjét.

Mindkét objektív rendelkezik precíziós back focus-állítással, mellyel gyorsabb és könnyebb a beállítás és kiemelkedő kontrollt biztosít a geometriai torzulások ellen.

A Canon új távirányítású, dönthető HD zoomkamerái, a kültéri BU-46H és a (képen látható) beltéri használathoz tervezett BU-51H új, beépített kétszerezővel rendelkeznek a kamera 20x HD zoom-objektívjéhez (4,5-90 mm).

Mindkét kamera 3 db 1/3 inch-es (1,67 millió képpontos) CCD szenzorral (1440x1080), autofókusz funkcióval és képstabilizációval rendelkezik. Új éjszakai felvételi móddal bővült, ami a záridőt minimum 1/4 (60i, 30F) vagy 1/3 (50i, 25F, 24F) értékre csökkenti, amivel növeli a kamera érzékenységet.

A BU-51H beépített mikrofonnal is rendelkezik, mechanikus funkciója csendes (maximális zajszintje NC30), PTZ és fókuszpozíció-információ kimenetén keresztül kompatibilis a virtuális stúdiórendszerrel.

A BU-46H Az IP-45 opcionálisan vízállótok tartozik, távirányítható denzitás szűrő-

vel, szélessávú törölőlappal rendelkezik, mely tisztán tartja az objektívet. $\pm 340^\circ$ -ban pásztáz, és $+30^\circ \sim -50^\circ$ fokú dőlésre képes precíz és egyenes mozgással. Jellegzetes felhasználási területei közé tartoznak a stadionok, lóversenypályák, és mint felfüggesztett kamera, jelentős szerepet kaphat a televíziós közvetítéseknél.

Mindkét kamera saját vezérlővel is el van látva, amivel a felhasználók és a rendszerintegrátorok a kamerát saját vezérlőrendszerükhöz, vagy egy szolgáltatókhoz rendelhetik. Automatikus és kézi módban is kezelhetők, ezen felül 32 előre rögzített koordináta szerint képesek pásztázni, dőlni és zoomolni.

További funkciók: genlock bemenet műsorszórási videorendszerek szinkronizálásához, HD-SDI kimenetek embed hanggal, szimultán analóg kompozit kimenettel rendelkeznek NTSC vagy PAL monitorozáshoz, RS-422 opcionális harmadik féltől származó elektronikus-optikai átalakító szaloptikás összeköttetéshez, vagy a Canon Canobeam DT-150 HD vezeték nélküli videó-átjátszóhoz való csatlakoz, akár egy kilométeres adástávolság esetén is. A BU-46H súlya 17 kg, míg a BU-51H 11 kg-ot nyom.

(-)

www.canon-europe.com

INTI
New Technologies in **AUDIO**

ÚJ
XL2
AUDIO és AKUSZTIKAI
ANALIZÁTOR

NEUTRIK
CONNECTING THE WORLD

HDMI

OPTICALCON

HA BIZTOSRA AKAR MENNI..!
ELIMEX

1131 Budapest, Dolmány u. 16. Tel:239-8270, Fax:451-0560
www.elimex.hu info@elimex.hu

A holografikus mozi

2. RÉSZ

Júniusi lapszámunkban a Gábor Dénes-díjas Balogh Tiborral mindenekelőtt azt tisztáztuk, mi a különbség a sztereo 3D, valamint az autosztereo 3D, és az általa elkészített holografikus 3D látvány között. Nagyon sok. Erre szokták azt mondani: ezt látni kell. Beszélgetésünk további részében többek között szólnunk az igazi 3D felvételt készítéséről, annak bonyolultságáról is.

Ahhoz, hogy valódi 3D látványt nézhessünk, a felvételt készítésnek is speciálisnak kell lennie – gondolom.

Balogh Tibor: - A kamerafejlesztés 80 százaléka szoftverfejlesztés, a dolog szabályai ismertek, mi is csináltunk már ilyen felvételeket. Mindezek mellett ez egy másik terület, amibe bele kéne ásni magunkat. Vannak kameráink, és úgy sodródunk bele a dologba mélyebben, hogy egyre több felkérésünk van. Többen is szerepelni akarnak a holografikus mozikon, ezért kénytelenek vagyunk a kameraelrendezést is helyszínre vinni...

A ti érdeketek, hogy ezzel is foglalkozzatok, hiszen ahhoz, hogy a displayen, vagy a holografikus moziban képet tudjál mutatni, ahhoz valakinek „műsort” kell csinálnia...

Ez kétségtelenül így van. Az elmondottakból következik, hogy lépésről lépésre belesodródunk ebbe a dologba, ami azért egy másik piac, másik műfaj.

Valójában keressük az együttműködés lehetőségét olyan műsorgyártó cégekkel, amelyek segítenének a nekünk szükséges 3D tartalmak elkészítésében. Egyébként a mai komputeranimációs Disney-filmek már most szemüveg nélküli moziban vetíthető tartalmak lehetnének, csak renderelési idő kérdése, hogy két nézet helyett kiszámolsz, mondjuk, 40 nézetet. Ez csupán „villanyszámla” kérdése.

Mint korábban említettem, az SD felbontáshoz képest a HD négyszeres ugrást jelentett. Nos, ha 3D-ben HD minőséget akarunk előállítani, akkor az ugrásnak legalább

A Holografika vezető munkatársai: Kovács Péter CTO, Szloboda László HW, Gaál Zoltán SW és Balogh Tibor CEO

A Magyar Innovációs Techshow-n a holografikus mozi

100-szorosnak kell lenni. Lehet, úgy tűnik, hogy dobálózom a számokkal, de képzeld el a következőt: van, mondjuk egy 3D HD készülékem, aminek szeretném, ha egy méter lenne a mélységélessége. Ez azt jelenti, hogy 1 fokok szögfelbontást kell tudjon a készülék, vagyis 1 fokként képesnek kell lennem arra, hogy más nézeteket mutassak. Most az a kérdés következik, hogy honnan szeretnéd látni ezt a 3D képet. Ott-honi környezetben jó lenne 100-120 fokok szögben Nos, ez az igazi technikai kihívás, ezzel birkózunk már évek óta. Az ugyanis világos, hogy ezt egy normál 2 millió pixeles HD panellel nem lehet megcsinálni, és ezért sántít minden más sztereónak, vagy autosztereo-nek nevezett megoldás.

Azt is mondták már nekem, hogy a Csillagok háborújához

hasonlóan kellene egy olyan kép, amikor a szoba közepén lebeg egy ember. Mert, hogy ez filmen megvalósítható... Persze filmen bármit lehet... de igazából azt kell elképzelni, ahhoz, hogy 3D látványt lássunk, a fénynek jönnie kell valahonnan. Ha az ember a szoba közepén lebeg, akkor az a fény honnan, talán a falból jön? Mert olyat még nem láttam, hogy a fény forduljon egyet szabad térben. Trükközni persze lehet, de az már nem 3D kép lesz, hanem valami átlátásó kísértetszerű látvány.

Itt jegyezném meg zárójelben, hogy a mai sztereo 3D filmeknek nagy előnye a film, és a „sima” HD felbontású videofilmel szemben, hogy nem lehet őket egyszerűen ellopni, vagyis a moziban a vetítés során videóra venni, aztán sokszorosítva eladni.

Milyen kamerákkal lehet holografikus 3D felvételt készíteni?

Egy igazi 3D jelenet leforgatásához csinálni kell, mondjuk, száz képet, amikből gyakorlatilag fel tudjuk építeni a 3D modellt. Kétségtelen, hogy száz kamerával dolgozni azért egy kicsit sok, viszont ki tudom számolni, hogy két kamera között, ha ott lenne kamera, az mit látna.. Ezek meglehetősen bonyolult műveletek, de a virtuális kamerákkal valós kamerákat lehet megspórolni.

Balogh Tibor

A kamerák pedig, még ha számosak is, ma már HD-minőségben igen kicsik tudnak lenni, és az áruk is kedvező. Kell, mondjuk, öt broadcast minőségű drága kamera, és a többi lehet webkamera szintű geometriai segédkamera. Egy stúdiót fel lehet szerelni fixen ilyen elrendezésben, de egy futballstadionban 300-400 kisebb felbontású kamerára is szükség lehetne. De virtuális kamerával a repülő kamera,

vagy a pókkamera is megoldható. Annak ellenére, hogy már a küszöbnél állnak a 4K-s kamerák is. Visszaulva a filmkészítésre, úgy gondolom, hogy néhány év múlva az ötkamerás felvétel már nem lesz elképzelhetetlen.

Mi 27 webkamerás elrendezéssel szobában felvettünk egy kétszemélyes beszélgetést, ahol a gesztikulálás, a kezek tartása adta a valódi 3D élményt.

Mi a realitása a mozdulatok által teremthető interaktivitásnak?

A 3D-nél és a jövő tévéjénél is mindig felmerül az interaktivitás kérdése, az, hogy gesztusokkal irányítjuk majd a készüléket. A mi rendszerünk, ami európai projektben készült még 2006-ban, anynyiban érdekes, hogy nemcsak az ujjhegyet követő háromkamerás rendszer, nekünk hat szabadsági fokunk

van, ami minden mozgást tökéletesen lekövet.

Mikorra várható a kereskedelemben kapható igazi 3D tévé?

A pesszimisták 2018-ra várják a holografikus tévét, de szerintem előbb is meglesz, mert azt gondolom, hogy ami technológiailag lehetséges, az mindig bekövetkezik.

Nagy Lajos

HIRDETÉS

PLAYBOX
TECHNOLOGY

100% funkcionalitás 25% költség. SD, HD és Streaming

A PlayBox Technology gyökeresen megváltoztatta a televíziós műsorszórás piacot örökre. Több mint 8000 SD, HD és a DVB csatornát üzemeltet több mint 100 országban. 100% funkciók 25%-ot fizet.

A PlayBox modulokkal időt, pénzt és nem utolsósorban emberi munkaerőt takaríthat meg. Költséghatékony megoldás, ami kedvező lehet azoknak a magyarországi felhasználóknak, akik automatizált adás-lebonyolítást szeretnének megvalósítani - a lehető legjobb áron.

Ez mind szép, de mi kell még hozzá? Igazán nem sok: egy számítógép, egy kompatibilis célhardver és egy kis képzelőerő. Képzelőerő ahhoz, hogy belássuk, milyen egyszerűen és könnyen lehet áttérni egy teljesen új technológiára, megkönnyítve ezzel mindennapi munkánkat. Azt, hogy az előző mondat helytálló, a magyarországi felhasználók visszajelzései és saját tapasztalataink bizonyítják. Ha jobban meg szeretné ismerni a PlayBox rendszert, kérjen.

Demó Időpontot

Megjelent a DaVinci Resolve 8

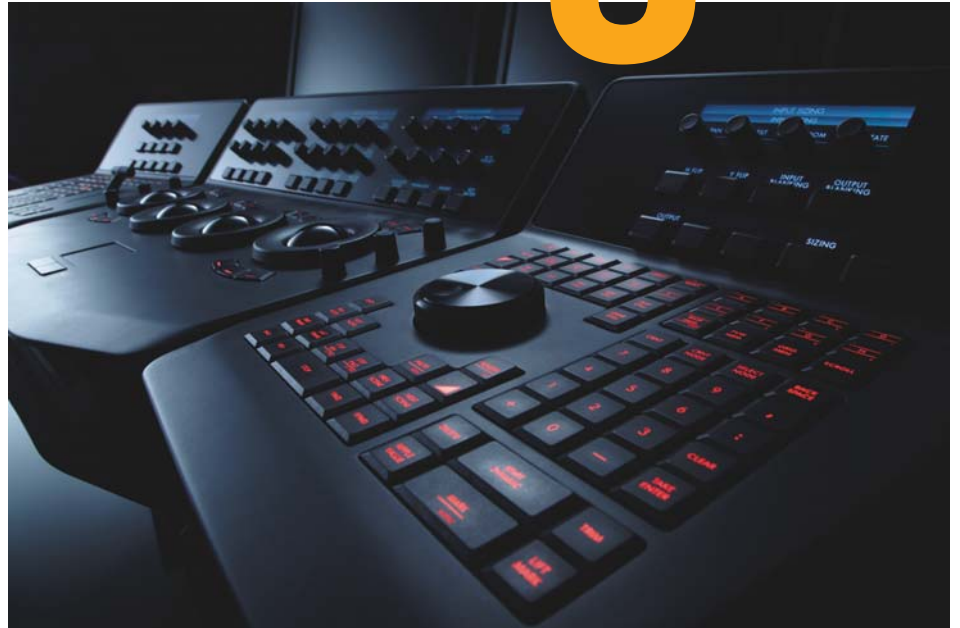
A Blackmagic Design június 29-én bejelentette, hogy a DaVinci Resolve 8, mely a világ talán legfejlettebb színekorekciós eszközének új, nagymértékben frissített változata, már aznapról elérhető. Ezt a rendszert használják a legelterjedtebben a hollywoodi filmekhez, reklámokhoz és televíziós műsorokhoz. Az új, rendkívül hatékony funkciókat tartalmazó 8-as verzió minden DaVinci Resolve felhasználó számára ingyenesen letölthető a Blackmagic Design weboldaláról.

A DaVinci Resolve 8 támogatja a multi-layer time-line editálást, az XML-importálást és exportálást az Apple Final Cut Pro 7 és Adobe Premiere Pro™ szoftverek felé, továbbá tartalmazza az OpenCL processziót, mely lehetővé teszi az Apple iMac és MacBook Pro számítógépeken való használatot is. Új fejlesztésű jelfeldolgozás segíti a valós idejű zajcsökkentést, a „curve grading” feldolgozást, a többpontos képstabilizációt, valamint az automatikus sztereoszkópikus 3D képbeállítás. A DaVinci Resolve 8 támogatja az Avid™ Artist Color™, Tangent Wave és JL Copper kontrol paneleket is, ALE exportálást tesz lehetővé a beállított DNxHD fájlok Avid editorokba való visszaküldéséhez.

A felhasználók minden bizonnyal szeretni fogják a Da-

Vinci Resolve 8 új, multi-layer time-line -nal kombinált XML import és export funkcióját, mivel ezzel lehetővé válik az Apple Final Cut Pro 7 és Adobe Premiere Pro komplex szekvenciáinak importálása, színbeállítása, majd közvetlen visszaexportálása Final Cut Pro 7 vagy Premiere Pro szoftverekbe úgy, hogy az újonnan beállított felvételek és layer struktúrák megmaradnak. Amennyiben az editálás változik, a DaVinci Resolve 8 automatikusan újralinkeli az összes klipet, így a beállítások megmaradnak. Az editálás, valamint a klipek beállítása és áthelyezése a DaVinci Resolve 8-ban is elvégezhető.

A DaVinci Resolve 8-ba fejlett OpenCL képfeldolgozás került beépítésre, mely a CPU-k szélesebb skálájának használatát teszi lehetővé akár 1080 HD

felbontású valós idejű feldolgozás esetén is. Az OpenCL alapú feldolgozás nem olyan hatékony, mint a DaVinci Resolve-ban szintén használatos CUDA™ processzió, de segítségével sokkal többféle számítógép használható a színekorekcióhoz. Most már Apple iMac™ és MacBook Pro™ sorozatú számítógépek is használhatók a valós idejű korekciókhoz, így a felhasználók a már meglévő hardvereiket is használhatják. A MacBook Pro-n futó DaVinci

Resolve 8 tökéletes helyszíni színekorekciós eszköz.

A kevés fény mellett dolgozó digitális kamerák gyakran produkálnak elektronikus zajt a fekete tartományokban, valamint a filmalapú felvételeken is többször van szemcsészettség, illetve a filmszkenner okozta elektronikus zaj. A DaVinci Resolve 8 új, kiváló minőségű CUDA zajcsökkentőt tartalmaz, mely kiküszöböli a zajt, és segít a képeket tökéletesen tisztává tenni. A többi megoldással szemben

a DaVinci Resolve 8 zajcsökkentése be van építve a szinkorrekktorokba, így bármelyik korrektorban használható, korlátozható külső, belső vagy színmegadók szerinti használatra is, így a zajcsökkentés a fényelők kreatív eszközévé válhat.

A mozgó kamerákkal készült felvételek kezeléséhez a DaVinci Resolve 8 új, fejlett, többpontos stabilizálást tartalmaz, mely rögzíti az instabil felvételeket. A stabilizáló intelligens és stabilizáló pontok tucatjait

használja a kép minden részének teljes stabilizálásához. Ez rendkívül stabil képeket eredményez még olyan rossz minőségű források esetén is, mint amilyenek a kézi kamerák lehetnek.

A DaVinci Resolve-val ismerkedő fénymegadók számára van egy úgynevezett „curve grading” funkció, amely pontosan úgy működik, mint az egyszerűbb korrekciós editáló szoftverek. Ez a számukra ismerős felhasználói felület nagy segítséget jelent a rendszer gyors megismeréséhez. A DaVinci Resolve 8 „curve grading” funkciója tovább fejleszti ezt a kezelői felületet, mivel a fénymegadók személyre szabhatják a görbéket, és jobban tudják szabályozni az egyes beállításokat: árnyalat - árnyalat, árnyalat - telítettség, árnyalat - fényerő és fényerő - telítettség. A leggyorsabb beállítási sebesség érdekében a görbék egerrel és a vezérlőpanelről egyaránt állíthatók.

A sztereoszkópikus 3D anyagokkal foglalkozó fénymegadók számára a DaVinci Resolve 8 új hatékony, automatikus képállítási eszközt

biztosít, mely automatikusan egymáshoz állítja a kamerák képét a tökéletes 3D kép előállítás érdekében. A 3D anyagok két kamerával (és két optikával) kerülnek felvételre, és ez illesztési hibákat eredményez, mivel mechanikusan képtelenség pixelre pontosan egymáshoz igazítani két kamerát. Mostanáig a fel-

használóknak el kellett fogadni némi illesztési hibát, ez viszont rendkívül fárasztó a 3D anyagok nézői számára, ami negatív megítélést eredményezett némely 3D film esetén. Nagyobb felbontások alkalmazásával – mint pl. a 4K – ez a probléma még komolyabb, mivel a mechanikus tolerancia még szűkebbé válik.

A DaVinci Resolve 8 automatikus sztereoszkópikus 3D képillesztési eljárásával egyedi képpontok száza kerülnek elemzésre, és a kép a két szem számára tökéletesen lesz beállítva. Ez hihetetlenül éles és élénk 3D képet eredményez. Az illesztés gyors, felvételenként csak pár másodpercet vesz igénybe és teljesen auto-

matikus, így a fénymegadónak nem kell semmit állítania. Az új 3D illesztés a Blackmagic Design algoritmusokkal foglalkozó csapata által kifejlesztett fejlett képfeldolgozást használ és forradalmasítja a 3D utómunkálatokat.

(-)

Harris Selenio

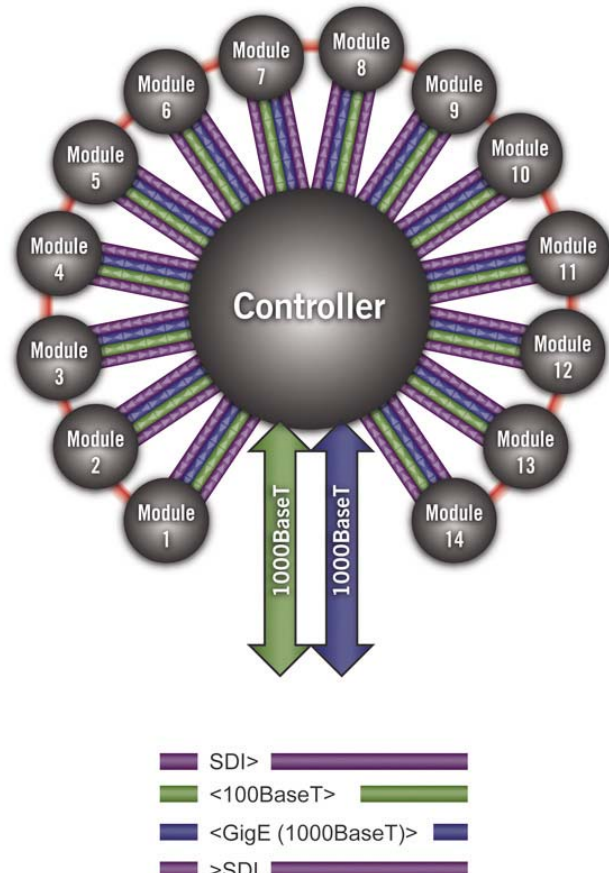
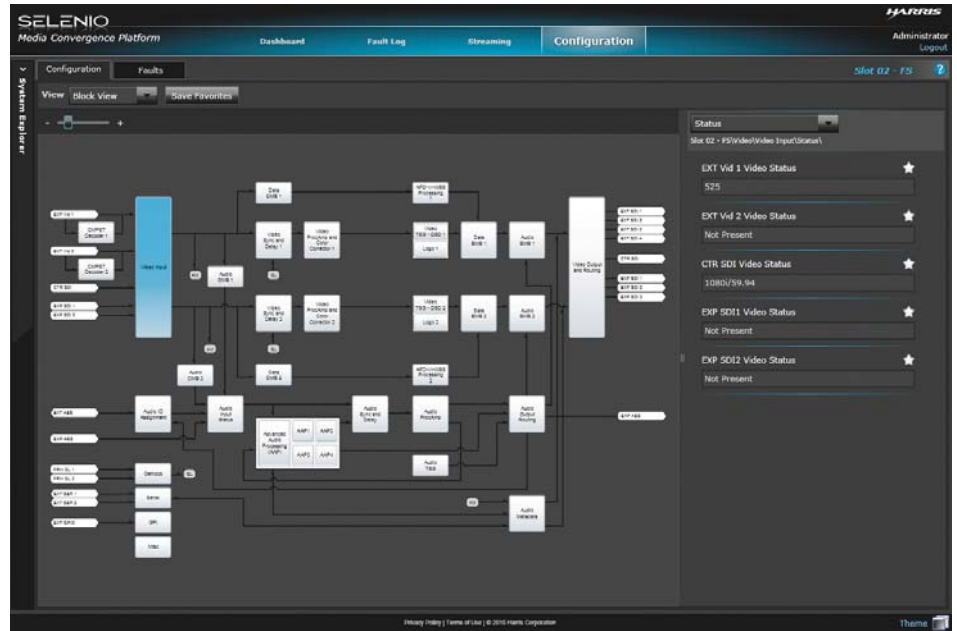
Napjainkban egyre közeledik egymáshoz a broadcast és az IT szakma. Ez már nem csak a fájlalapú rögzítésben és utómunkában merül ki, hanem a jeltovábbítást, szétosztást is IP alapon oldják meg egyre több helyen. Ezt a szemléletet vette alapul a Harris, amikor megalkotta a Selenio-t, mely az iparág első „media convergence platform”-ja. Az biztos, hogy ez egy forradalmian új megoldás, ami egy asztalhoz ülteti a broadcaster-eket és a telco-s cégek szakembereit.

Az elmúlt években szinte minden komolyabb gyártó megjelentette saját 1RU-s multiprocesszorát, és legtöbbször a „broadcaster-ek svájci bicskája” jelzővel illették. Na ha az bicska, akkor ez meg a multifunkcionális bozótvágó, vagy láncfűrész! A Selenio ugyanis ötvözi a hagyományos alapsávi videó és audio jelfeldolgozást, tömörítést és az IP hálózat sajátosságait. Mindezt egy kompakt, egyedi moduláris architektúrán alapuló, helytakarékos, 3RU magas frame-ben valósítja meg. Ideális megoldás állandó vagy mobil produkciós környezetbe, broadcast létesítményekbe, DVB-T/T2 fejállo-

másokra, kábel illetve műholdas hálózatokhoz.

A Selenio redundáns vezérlőmodulja olyan menedzsmet és vezérlőfunkciókat biztosít a teljes rendszerhez, mint a státuszfigyelés, hibakezelés vagy felügyelet. Külső routolással N+1 redundancia valósítható meg a belső SDI/ASI és Ethernet-kapcsolásnak köszönhetően.

A frame-ben 14 önálló, melegen cserélhető, egy slot szélességű, belső csatlakozású modul helyezhető el, szintén melegen cserélhető hátlappal. Minden egyes modul és a vezérlőegység között oda-vissza irányban 3Gb/s-os alapsávi kapcsolat, 1Gb/s-os adatkapcsolat és füg-

getlen vezérlő hálózat van kialakítva.

Az eszköz analóg audio/videó, SDI, HD-SDI, AES audio (balanced, unbalanced), optikai, a vezérléshez és IP video kezeléséhez Ethernet, ASI és soros adat be- és kimenetekkel rendelkezik.

A Selenio-val egy frame-en belül 28 csatornányi alapsávi videót lehet feldolgozni – beleértve az up-, down és cross konverziókat, valamint a szinkronizációt. Az audio jelfeldolgozásnál számos Dolby kodek és a DTS Neural Loudness Control is rendelkezésre áll. Az MPEG-2 és H.264 tömörítési szabványok egyaránt támogatottak az SD és HD-től a 3Gb/s és mobilig. Tömörített streamek esetén lehetőség van audio és video multiplexálásra, illetve demultiplexálásra.

Az audio és videó jeleket HD-BNC (High Density BNC) vagy más néven Micro BNC) csatlakozókkal ellátott bővítő

modulok segítségével lehet bekötni. A HD-BNC csatlakozó a hagyományos BNC csatlakozóval szemben rendelkezik annak minden előnyével, illetve ugyanazt a bayonet-záras megoldást alkalmazza, viszont a méretének köszönhetően sokkal sűrűbb csatlakozó elrendezést tesz lehetővé.

A beépített, Microsoft® Silverlight® technológián alapuló grafikus felületnek köszönhetően a Selenio platform minden funkciója könnyen menedzselhető. Az operátorok a web böngészőjük segítségével tudják elérni a platformot és az egyes modulokhoz tartozó grafikus blokk diagramok segítségével egyszerűen elvégezhetik a szükséges beállításokat.

A web-es GUI-n kívül a Selenio menedzselhető a Harris NUCLEUS™ és CCS Navigator™ alkalmazásával, továbbá az eszköz előlapi vezérlőpaneljén is elvégezhetünk beállításokat, vagy más gyártók vezé-

lőrendszereivel az SNMP MIB-ek segítségével tudjuk felügyelni.

A Selenio-nak megannyi praktikus műszaki megoldása mellett azért a gyakorlati előnye ennél sokkal több. A Harris mérnökei különböző projektletekiségek kapcsán kiszámolták, hogy lényegesen kevesebb helyigénnyel, töredék áramfogyasztással lehet megvalósítani ugyanazt a szolgáltatást és csatornaszámot a Selenio 3RU-os, 14 slot-os frame-jeiből, mint a konkurens 1RU-os általában 4 slot-os eszközeiből. Ezért ha valaki például új head-end kialakításában gondolkodik, esetleg konszolidálna kapcsolótermét, a beruházási költségen kívül fontos számára az üzemeltetésen elérhető megtakarítás is, keresse fel a Harris hazai képviselőjét. (X)

SOLID STATE LOGIC

Egyre népszerűbb A C10 HD stúdiókeverő

A Solid State Logic C10 HD kompakt keverőpult már bejelentése óta izgalomban tartja a kereskedelmi és ismeretterjesztő csatornákat működtető broadcast világot. Érthető, hiszen példátlan módon egyesíti magában a kis méret, az alacsony ár és a sokoldalú teljesítmény előnyeit. Már most is világszerte folyamatosan vásárolják a legkülönbözőbb létesítmények, de a 2011-es NAB-kiállításon bemutatott új V3 szoftver-kiegészítőnek köszönhetően még nagyobb sikerre lehet számítani. A V3 kiegészítő ugyanis új jellemzők egész sorával gazdagítja ezt a rendkívül sikeres keverőpultot.

“A C10 HD-vel az volt a célunk, hogy a középkategóriás műsorszórási létesítményeket is csúcsmínőségű teljesítményhez juttassuk – nyilatkozott Piers Plaskitt, az SSL ügyvezető vezérigazgatója. – Ahogy a hihetetlen eladási rekord is bizonyítja, ezt a célt maradéktalanul el is értük. A C10 HD csábító lehetőség a piac minden területe számára, kezdve a vállalati, ismeretterjesztő vagy kisebb, körzeti adóktól egészen a nagyobbakig, akik keresik a lehetőséget, hogy full-HD működésre válthassanak, és ehhez az vezérlőszoba méreteit is szeretnék csökkenteni. Véleményünk szerint a V3 szoftver megjelenésével a C10 iránti érdeklődés még magasabbra csap majd.”

Eddig a következő broadcast vállalatok vették használatba a C10-et: (A lista közel sem teljes!)

BFM BUSINESS, NEXTRADIO TV CSOPORT, PÁRIZS

A BFM Business, amelynek tulajdonosa és működtetője a párizsi NextRadioTV csoport, francia és nemzetközi üzleti és gazdasági híreket továbbít Párizsban földi sugárzású tévécsatornán, egész Franciaországban pedig szélessávú Interneten, ká-

beles és műholdas úton. A tévéadást rádióadás (Business BFM Radio) és iTunes-podcastok egészítik ki. A BFM Business egy 32 vonalas, 24 csatornás SSL C10-est helyezett üzembe. A konzol megbízhatósága, sokoldalúsága és könnyű használata fontos szerepet játszott a döntésben, hiszen keverőpultnak a BFM Businessnél hosszú órákig kell üzemelnie, sokféle műsортípust lefedve.

WESTCOM MEDIA CSOPORT, DORTMUND

A WestCom Media csoport, amely naponta élőben sugároz Németország Észak-Rajna-Vesztfália tartományában, nemrég egy 24+8 csatornás SSL C10-est helyezett üzembe új stúdiójában. A pult a WestCom Media csoport műsorait közvetíti, többek között a magánkézben lévő SAT1 tévéállomást, az N24 televíziós hírcsatornát, és a ZDF és WDR közszolgálati csatornákat. Az áramvonalas, sokoldalú és költséghatékony C10 HD konzol képes megfelelni a WestCom Broadcast Services GmbH különféle projektjei által támasztott kihívásoknak.

RAVENSBORNE EGYETEM, LONDON

A Ravensbourne Egyetem nemrég nyitotta meg új, rendkívül látványos HD televíziós produkciós komplexumát Londonban a Greenwich-félszigeten. Az egyetem egy SSL C10-est választott a magas technikai

szinten álló létesítmény audió-feladatainak ellátására. Ez a konzol egyszerű gyakorlati alkalmazást biztosít a diákok számára.

RTP MADEIRA, MADEIRA

Az RTP Madeira, a Rádío e Televisão de Portugal által fenntartott portugál körzeti tévécsatorna két SSL C10 konzollal fejlesztette produkciós létesítményeit. Az állomás által előállított hírek és műsorok kábeles úton a Madeira-szigetekre, műholdas közvetítéssel, pedig az Azori-szigetekre is eljutnak. A C10 konzolok beszerzése egy nagyobb folyamat része, amelynek célja a teljes HD digitális produkciós munkafolyamatra való átváltás. A konzolokat két XLogic Alpha-Link Live I/O egység és négy Alpha-Link 8 RMP nyolccsatornás mikrofonelőfok-egység támogatja, amelyeket a keverőpultokról lehet vezérelni.

SVT, MALMÖ

Az SVT svéd állami műsorszórási Malmöben, az ország harmadik legnagyobb városában az új körzeti stúdióban helyezett üzembe egy SSL C10 konzolt DAW vezérlési opcióval. Az SVT Malmö a legváltozatosabb programokat közvetíti körzeti show- és hírműsoroktól a nemzeti sugárzásra szánt szórakoztató produkciókig. A C10 segítségével 5.1 surround műsorokat is gyártanak, melyek közvetlenül és/vagy Pro Tools®-on keresztül kerülnek adásba. (X)

HIRDETÉS

Audio Note
Music's Finest Conductor

ANALOG VOICE
AUDIO NOTE KÉPVISELET - MAGYARORSZÁG
www.audionote.eu
+36 30 235 8 234

WESTERN ELECTRIC
MADE IN U.S.A.
VT-25

A 60 m széles és 18 m magas LED fal, valamint a több mint 2.200 lámpa az arénát egy színes kaleidoszkóppá változtatta

Sennheiserrel Düsseldorfban

A Florian Wieder által tervezett színpadi látvány az ütős megoldásaival – a zöld gyeptől kezdve a tökéletes show-elemekig – nemcsak a helyszíni, hanem a televíziós nézőket is a folyamatos meglepődés állapotában volt képes tartani. A szokatlan megoldásokra jó példa volt, hogy az ún. „zöld szoba”, ahol a művészek a produkciók után kifújták magukat, és a szavazatok érkezése közben várakoztak, most először szintén a koncertter szerves része volt. A feladat nagyságára jellemző, hogy a színpadi hang- és fénytechnikát másfélszáz kamionnak kellett Düsseldorfba szállítania. A gigantikus méreteket jól érzékelteti az is, hogy a 60 m széles és 18 m magas LED fal, amelyen 25 kamera képe által alkotott színes kaleidoszkóp volt bárholnan látható, LED-szalagok segítségével a nézőtér fölé is benyúlt, miközben az ehhez tartozó léptékű, kiváló hangzású hangtér kialakításához 350.000 W összteljesítményű erősítést vetettek be az arénában. A vezeték nélküli hangrendszerek zavarmentes kommunikációja számára szintén rekordnak számító csatornaszámot, összesen 163 frekvenciát foglaltak le. A művészek és a házigazdák mikrofonjait, a vezeték nélküli kontroll-monitor rendszereket,

sőt a sajtóközpont részére biztosított kommunikációt is a Sennheiser által felépített rendszer szolgálta ki, természetesen hiba nélkül.

MIKROFON- ÉS MONITOR TECHNOLÓGIA

A házigazdák – Stefan Raab, Anke Engelke és Judith Rakers – Neumann KK 104 S kapszulával szerelt SKM 5200-II kézi mikrofonokat használtak. A művészek ugyanebbe a mikrofon-összeállításba énekeltek,

vagy SK 5212-II zsebadót használtak, HSP 4 headset mikrofonnal. Jelnevöként mindkét esetben EM 3732-II két-csatornás vevőegységet használtak. „Ezek az adó- és vevőegységek akár 184 MHz-es kapcsolási sávzélességet is biztosítanak, ami a frekvenciák tekintetében igen nagymértékű rugalmasságot jelent a hangmérnökök számára” – magyarázta Ties-Christian Gerdes, a Sennheiser Vertrieb und Service GmbH & Co. KG

Közel 120 millió nézőt szegezett sikerrel a képernyők elé az 56. Eurovíziós Dalfesztivál, amelyen 25 ország versenyzői szálltak ringbe az egyáltalán nem könnyű győzelemért. A házigazda közszolgálati televízió (ARD) megbízásából a német műsorközvetítő (NDR – Norddeutscher Rundfunk) a düsseldorfi futball stadiont gyakorlatilag egy gigantikus TV stúdióvá alakította. A világ legnagyobb – 36.000 nézőt befogadó – stúdióját technikailag kiszolgálni nem kis feladat, ezért nem volt véletlen, hogy a művészek mikrofon- és monitor rendszereit illetően a Sennheiserre bízták magukat. A bizalmat a cég szakemberei természetesen ismét nagyszerű technikai bravúrral viszonozták – ahogy már 23 korábbi alkalommal is.

TÖKÉLETES FREKVENCIA-KEZELÉS

A Dalfesztivál során az MM Communications színeiben Markus Müller felelt a frekvencia tervezési munkákért. Ő és csapata nemcsak a mikrofonokhoz és monitor rendszerekhez kijelölt 163 frekvenciát kezelte, hanem a talkback rendszerekhez és távvezérelt berendezésekhez és kamerákhoz használt további 120 frekvenciát is. Ennek a közel háromszáz, egymástól független rádiós kommuniká-

val történt.

Mindent szem előtt tartva: csupán a Sennheiser vezeték nélküli rendszereihez 163 frekvenciát foglaltak le

A boldog győztesek: Elli és Nikki megszerezték Azerbajdzsán számára az Eurovíziós Dalfesztivál rendezési jogát

ciós csatornának a zavartalan működtetése nem egy rutin feladat, hanem óriási szakmai kihívás volt. „A produkciónál egy „20-szoros válogatott” csapat gondoskodott a feszített időbeosztás betartásáról, mivel egy ilyen show igazán magas szintű megbízhatóságot kíván meg” – magyarázta Markus Müller, az MM Communications ügyvezető igazgatója. A folyamatosan jelen lévő külső zavarjelek csak fokozták a helyzetet. „Düsseldorfban nemcsak a gigantikus LED fál kóbor jeleivel kellett interferencia forrásként megküzdenünk, hanem a kölni nagy

DVBT adóállomásokkal és az aréna közelében a show-val egy időben megrendezett kereskedelmi vásár rádiójeleivel is. Hogy biztosítani tudjuk az interferencia-mentes működést, az UHF spektrumban 470 és 790 MHz között a rendelkezésünkre álló frekvenciákkal kiaknázunk minden lehetőséget.”

Ties-Christian Gerdes hozzátette: „Ezúttal rendkívül hosszú volt az öltözőtől a színpadig vezető út. A pörgős show és az egymást gyorsan váltó dalok miatt a hangtechnikanak rugalmasan és biztonságosan kellett működnie, és az MM

Communications csapat minden egyes tagjának pontosan kellett tudnia, hogy mi a dolga.” A feladatok sikeres leküzdésére innovatív szervezési-technikai megoldásokat is bevetettek. Ilyen volt például, hogy miután az egyes művészek egyedi monitor mixeit a velük folytatott speciális próbák során kidolgozták, az egyéni beállításokat a fellépők számára egy személyes memóriakártyára mentették. A különböző produkciók előtt így már elegendő volt a monitor-keverőpultba a kártyát betenni, a beállítások betöltődtek, semmit sem kellett az

éles helyzetben állítgatni, ez pedig szintén időtakarékos megoldásnak bizonyult.

„FEEL YOUR HEART BEAT!”

A döntő hangulata mindenben megfelelt a Dalfesztivál mottójának, hiszen egy valóban izgalmas verseny tanúi lehettünk, melyben a győztes személye jó ideig bizonytalan volt. Végül az azerbajdzsán Elli/Nikki duettet hirdették ki nyertesnek, és ennek köszönhetően a 2012-es Eurovíziós Dalfesztivál Bakuban kerül majd megrendezésre.

fotók: Ralph Larmann

Új puskamikrofonok a Sennheisertől

Az audio specialista Sennheiser a Las Vegas-i NAB szakmai kiállításon két új MKH puskamikrofont mutatott be, melyek analóg és digitális mikrofonként is használhatók. Az MKH 8060 egy sokoldalú rövid puskamikrofon, mely akár kamerára szerelve, akár kamerán kívül otthonosan mozog, miközben az MKH 8070 hosszú puskamikrofon a távolabbi hangforrások specialistája, és tökéletes választás sportriportok és természetfelvételek készítéséhez. Mindkét modell természetes és nagyon valóságos hangzással rendelkezik, mivel a tengelyen kívüli hangok csillapítása színesebbé és tisztábbá teszi. A rádiófrekvenciás kondenzátor működési elv mindkét mikrofont rendkívül időjárás-állóvá teszi, melynek köszönhetően azok még problémás (szélsőségesen hideg vagy párás) éghajlati viszonyok között is jól teljesítenek.

„Az új puskamikrofonok esetében nagyon fontos volt számunkra a természetes, valóságos hangzás” – magyarázta Kai Lange, a Sennheiser professzionális vezeték nélküli mikrofonjainak termékmenedzsere. „A hangmérnökök gyakran találták magukat szembe a problémával, hogy a puskamikrofonok elszínezhetik a hangot, ha nem pontosan a hangforrás felé irányítják őket. Ez különösen interjú készítésekor előnytelen tulajdonság, mivel megváltozik

a beszélő hangkaraktere. Ezért az MKH 8060 és az MKH 8070 modellt úgy tervezték, hogy a hangjel csak akkor válik halkabbá, ha a hangforrás a mikrofont tengelyén kívül fekszik.” Ez különösen beltéri felvételeknél fontos, amikor a terem faláról visszaverődő, tengelyen kívül eső visszhang elszínezheti a hangforrás hangját - a mikrofonokban található interferencia cső újfajta kialakításával ez a hatás minimálisra csökken.

Mindkét kondenzátor mikrofon azon a rádiófrekvenciás alapelven működik, melyet a Sennheiser már 50 éve használ, és amit azóta abszolút tökélyre fejlesztett. Az előnyös tulajdonságok az alacsony sajátzaj (ami azt jelenti, hogy még a legfinomabb hangrészletek is érintetlenek maradnak), valamint a magasfokú időjárás-állóság és az alacsony torzítás viszonylag magas kimenőjel-feszültség esetén is. Az RF mikrofonok természetüknél fogva teljes mértékben szimmetrikusak, és nincs szükség további szimmetrizáló áramkörre vagy transzformátorra a zavaró külső jelek elleni védelemhez.

MKH 8060 - A SOKOLDALÚ ALLROUNDER

Az MKH 8060 rövid puskamikrofon mérete és súlya, nevéhez méltóan: 14.5 cm hosszú és csupán 112 g (XLR moduldal együtt), ennek köszönhetően ideálisan használható kamera-

Sokoldalú Allrounder, mely egyaránt ideális kamerára szerelve, vagy kamerán kívüli használathoz: az MKH 8060 rövid puskamikrofon

vagy boom mikrofonként. Alkalmazási területei a külső felvételek készítésétől, a filmes és televíziós stúdió alkalmazásokon keresztül a közönség-hang vételéig terjednek. „Ezzel a mikrofonnal egy új ipari standardot állítottunk fel” – magyarázta Kai Lange – „Kompakt, könnyű, egyszerűen kezelhető és kivételesen természetes hangzása van.”

MKH 8070 - A TÁVOLI HANGFORRÁSOK SPECIALISTÁJA

Az MKH 8070 extrém irányítottással rendelkezik, ennek köszönhetően a mikrofon még a nagyon távoli hangokat és eseményeket is megbízhatóan rögzíti.

A broadcast cégek esetében ez a mikrofon ideálisan használható sporteseményekhez, valamint filmes és televíziós felvételekhez, legyen szó akár stúdió, akár kültéri alkalmazásokról. A mikrofon továbbá különösen hasznos eszköz természetfilmek és vadvilág felvételek készítésekor.

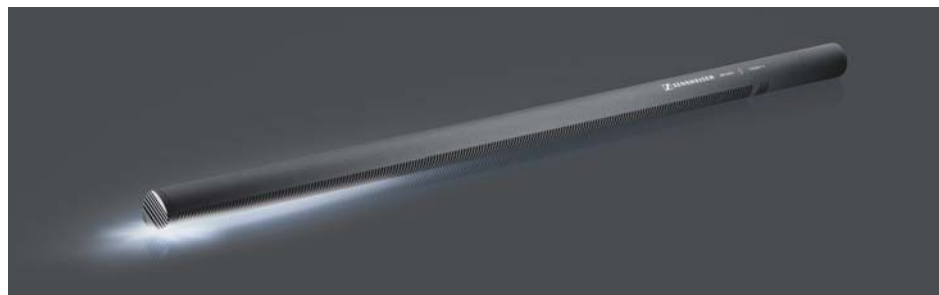
DIGITÁLIS MODUL ÉS SZŰRŐ KIEGÉSZÍTŐK

Mivel mindkét mikrofon az MKH 8000-es termékcsalád tagja, könnyen kombinálható az MZD 8000 digitális moduldal, így az új modellek a nemzetközileg elfogadott AES42 előírásoknak megfelelően digitális mikrofonná alakíthatók. Az új

puskamikrofonok a Neumann DMI 2 hordozható interfészével kombinálva ideálisan használhatók mobil, digitális broadcast alkalmazásokhoz. A mikrofonokhoz egy szűrőmodul (MZD 8000) is kapható, amely egy kapcsolható -10dB-es pad-el és egy kapcsolható mélyvágó szűrővel rendelkezik, ami tovább csökkenti a „szőrös” borításon és a szélfogó mikrofonkosáron esetleg átszivárgó szélzajt.

Ha különösen ügyelni kell arra, hogy az MKH 8060 ne legyen látható, akkor a mikrofon XLR modulja levehető, és a mikrofonfej külső (remote) kábelhez vagy hosszabbító csőhöz csatlakoztatható. Így a mikrofon kisebb kamerákra szerelhető vagy egy TV stúdióban több nem feltűnő fix pozícióban használható. A zavaró fényviszszaverődések kivédése érdekében a mikrofon modulok Nextel-bevonattal készülnek.

Mindkét mikrofon kapható közvetlenül a magyarországi forgalmazónál.

Az MKH 8070 puskamikrofon a távoli hangforrások specialistája

10. KAFF

Rajzfilmesek Kecskeméten...

Nem biztos, hogy a most következő sorok egybehanganak a címben szereplő „rajzfilmes” jelzővel, hiszen az, ami immár hosszú évek óta Kecskeméten történik, régen túlhaladta a pusztán rajzfilmnek nevezett fogalmakat. Mikulás Ferenc a Kecskeméti Animációs Filmstúdió igazgatója, a KAFF megálmodója és szervezője, a vele készült beszélgetésben minden részletre fényt derít.

Próbáljunk meg egy kicsit visszatekinteni a múltba. Hogyan kezdődött?

Mikor a kecskeméti rajzfilmstúdió megalakult, abban az időben még nem nagyon lehetett külföldre utazni, pedig eltökélt szándékom volt, hogy a rám bízott új műhely nyitott legyen, ne pedig valami bezárt világ egy kis vidéki porfészekben. Arra gondoltam, hogy ellensúlyozva a budapesti hegemoniát, próbáljunk meg idehozni Európa és a világ animációs filmjeit, a külföldi rajzfilmeket. Ez mindenkinek jó, hiszen a város is gazdagodhat egy nagyszerű programmal, a kollégáim pedig szakmai kapcsolatokkal, ami nagyon fontos volt egy fiatal hazai rajzfilmes generáció számára. Ebből az alapgondolatból jött létre annak idején az első Kecskeméti Animációs Film- szemle.

A Soros Alapítvány támogatásával kialakítottunk egy ösztöndíj-rendszert, aminek keretében külföldi filmesek jöttek hozzánk, a mi kollégáink pedig utazhattak a különböző külföldi stúdiókba, és részt vehettek külföldi animációs fesztiválokon. Mivel sok fesztivált láthattam, igyekeztem azokat az ötleteket és módszereket, amiket jónak tartottam, itthon is megvalósítani. Közben rájöttem arra, hogy fontos ugyan a filmek versenyeztetése, de legalább annyira fontosak a szakmai barátságok is, melyek igazán csak ilyen közegben tudnak kialakulni. Az volt a szándékom, hogy ez a fesztivál ünnep legyen, a magyar animáció ünnepe és ez a gondolat továbbra is az egyik legfontosabb szempontunk maradt, amikor a KAFF kerekén 10. szervezésébe kezdünk. A versenyprogramok mellett számos érdekes rendezvény színesítette a programot. A fesztivál

vál zsűrijébe is mindig neves és elismert szakembereket hívo- k meg, akik nagyban emelik a rendezvény presztízsét, ugyanakkor jelenlétük egyfajta szakmai, minőségi garanciát is jelent a KAFF-on résztvevők és a versenyző animációs filmek számára. Különböző témákban tartottunk előadásokat, konferenciákat. A fesztivál koncepciójára jellemzően két évvel ezelőtt például 31 Oscar-díjas filmet hoztunk Kecskemétre és vetítettük a közönségnek, akik ezáltal egyfajta képet kaphattak a világ animációs formanyelvének alakulásáról, fejlődéséről. Ebben az esztendőben két olyan témát emeltünk ki, ami túlmutat önmagán és a fesztiválon is: az egyik a zene és az animáció kapcsolata, és amiből kiderül, hogy itt nem csak a zene és az

Mikulás Ferenc a KAFF igazgatója

animáció kapcsolatáról van szó. Ennek érdekében Kanadából Normand Roger neves rajzfilmes zeneszerzőt hívtam meg, hogy tartson előadást. Roger eddig 11 Oscar-díjra nominált filmnek írta a zenéjét, közülük hat meg is kapta a neves szakmai elismerést. Mivel egyáltalán nem volt pénzünk a szervezéshez, így második témaként meghirdettük a Liszt és az animáció elnevezésű szekciót, ami-

A kecskeméti fesztiválközpont

velmegkerestük a Hungarofestet, akik a nemzeti kulturális rendezvények szervezésével foglalkoznak, többek között a Liszt emlékévé hivatalos magyar programjával. Szerencsénkre nekik tetszett az ötlet, támogatták az elképzelést, mi pedig begyűjtöttük azokat az animációs filmeket, melyek részben vagy egészben Liszt muzikájára készültek. Ebben segítségünkre sietett Andy Vajna is, aki a Disneyvel

és más amerikai stúdiókkal tárgyalta és megszerezte a szükséges engedélyeket és jogokat a vetítésekhez.

Szemmel látható, hogy a KAFF kapcsán sok minden történik ebben az időszakban Kecskeméten...

Igen! A programból kiderült, hogy valójában egy ösztöndíj-rendszerről van szó és ezekben a napokban nem csak rajzfilmről esett szó Kecskeméten. A vetítésekkel párhuzamosan nagyszerű rendezvények zajlottak városzerte. Itt járt nálunk például a Kaláka együttes, ők már eddig is több hazai rajzfilmnek adták a zenéjét, de itt lépett fel Ágoston Béla jazzformációja és egy kecskeméti fiatal társaság is, a folk-muzsikát játszó Szabó Balázs Band. A fellépések a városháza díszudvarán zajlottak, ahol egyébként filmeket is vetítettünk. Közülük egyik a Kells titka volt, amit az írekkel készítettünk, és tavaly Oscar-díjra no-

mináltak. Tomm Moore ír rendező a népmesei ihletésű munkáinkat látva keresett meg bennünket, és elmondta, hogy tulajdonképpen a mi magyar népmese-sorozatunk is inspirációként hatott rá saját filmjében, és ezért is döntött úgy, hogy a Kells titkát együtt készítsük el.

A másik film a János vitéz volt, amivel a 70 éves Jankovics Marcellt köszöntöttük. A harmadik filmünk pedig Liszt zenéjéhez kapcsolódik, hiszen köztudott, hogy a Ludas Matyi zenéje szintén a zeneszerző műveinek felhasználásával készült, ennek aktualitását a már korábban említett Liszt év adta, ugyanakkor ezzel a vetítéssel tiszteltünk a nemrég elhunyt rendező, Dargay Attila munkássága előtt.

Speciális programként szerveztük a Vissza a szülőföldre sorozatot, aminek történelmi háttérét a második világháborút megelőző időszak adta, mikor számos magyar animációs

hagyta el az országot. Közülük talán John Halas a legismertebb, aki Halász János néven született, és ő teremtette meg Angliában a rajzfilmgyártás alapjait. Kevesen tudják, hogy az első egész estés francia rajzfilmet a magyar származású Jean Image készítette, sőt az első komputer animációs film is magyar származású alkotó, Peter Földes munkája. De meg kell említenem Jules Engel nevét is aki Los Angelesben Walt Disney munkatársa volt, majd később önálló stúdiót hozott létre. Rajtuk kívül is van még jó néhány alkotó, akiket a program összeállítója, Orosz Márton művészettörténész felkutatott, az ő munkáikból, filmjeikből tartottunk vetítéseket.

Hogyan szerveződött a fesztivál programja?

Gyakorlatilag két fesztiválról kell beszélnünk. A 10. Kecskeméti Animációs Filmfesztivál vagy Biennálé, tulajdonképpen az elmúlt két évben készült magyar rajzfilmek seregszemléje, amit egy előzsűri válogat, ezután az alkotások különböző kategóriákban kerülnek bemutatásra. A döntő bírálatra egy nemzetközi zsűrit kérünk fel, akik odaítélik a nagydíjat, és ki-

Horváth Mária: Magyar népmesék / Szőlő szőlő, mosolygó alma, csengő barack

adják a különböző kategóriák díjait, a rövidfilmek, a reklám, a tévé és videoklip, illetve a diplomafilmek legjobbjaiknak, valamint számos különdíjat, többek között a legjobb forgatókönyvnek, vagy képi formanyelvnek járó elismerést is.

Ezzel párhuzamosan zajlik a 7. Európai Animációs Játékfilm Fesztivál, ami az egész es-

tés filmek nemzetközi versenye. A nevezési felhívásainkat elküldjük a különböző fesztiválokra, és az általunk ismert nevesebb rajzfilmstúdióknak, akik legjobb filmjeiket elküldik hozzánk. Ezeket szintén egy nemzetközi zsűri véleményezi. Egyébként széles nemzetközi kapcsolatszerünk van az európai animációs fesztiválokkal, partnerei vagyunk számos külföldi animációs fesztiválnak, többek között a francia Annecy Animációs Filmfesztiválnak, ami egyben a világ legnagyobb animációs találkozója, de partnerünk a londoni, a stuttgarti, a pozsonyi, két cseh filmfesztivál, a magyarok közül pedig a budapesti Anilogue és a BuSho is. Idén érdekességnek számított, hogy a Mercedes-gyárral ide települt közel 300 német család gyermekeinek olyan ve-

títést szerveztünk, ahol egy válogatást mutattunk be a múltban nálunk készült német megrendelésű rajz-mesefilmekből.

Talán az is irányt mutató, hogy a fesztivál jelszavának a „Legyen az animáció mindenkié” szlogent aktualizáltuk, és ennek értelmében az ingyenes filmvetítések révén erre a pár napra közkincssé tettük az animációt. Hogy kibővítsük a kört, Kecskemét környező 5 településén hasonló programot ajánlottunk az ott élőknek, így Lajosmizse, Tiszakécske, Kerekegyháza, Ágasegyháza és Ballószög lakossága is megtekinthette a kecskeméti animációs fesztiválprogram egy jelentős részét.

Hol kerülhetett sor ezekre a vidéki vetítésekre, a helyi mozikban?

M Tóth Éva: Zenit

Ez egy jó kérdés, ugyanis a mozik javarészt ezeken a településeken megszűntek, de ez ma már nem probléma, csupán egy megfelelő minőségű projektorra van szükség és egy lesötétített helysére. A vetítéseknek, melyet idén második alkalommal szerveztünk, idén is nagy sikere volt és sokakat érdekelt az előadások utáni beszélgetés is az alkotókkal. Ezt a tendenciát szeretnénk a jövőben továbbfejleszteni, megfelelő időben jó minőségű projektorokat beszerezni, hogy valóban „legyen az animáció mindenkié...”

Megítélésem szerint egyébként nagyon nagy fejlődési lehetőség van az animáció területén, sőt, a számítógépek elterjedése és a különböző olcsóbb animációs programok ma már lehetőséget adnak az otthon emberének is, hogy elkészítse a saját filmjét, minden különösebb erőlködés nélkül. Éppen emiatt a KAFF platformot biztosít az amatőrök számára is. Ezeket a filmeket egy külön épületben mutatták be, és az ő munkáikat egy külön zsűri bírálta el. Ezt a versenyt rövidítve SZAFIT-nak, azaz a Szabad Animációs Filmkészítők Találkozójának neveztük el.

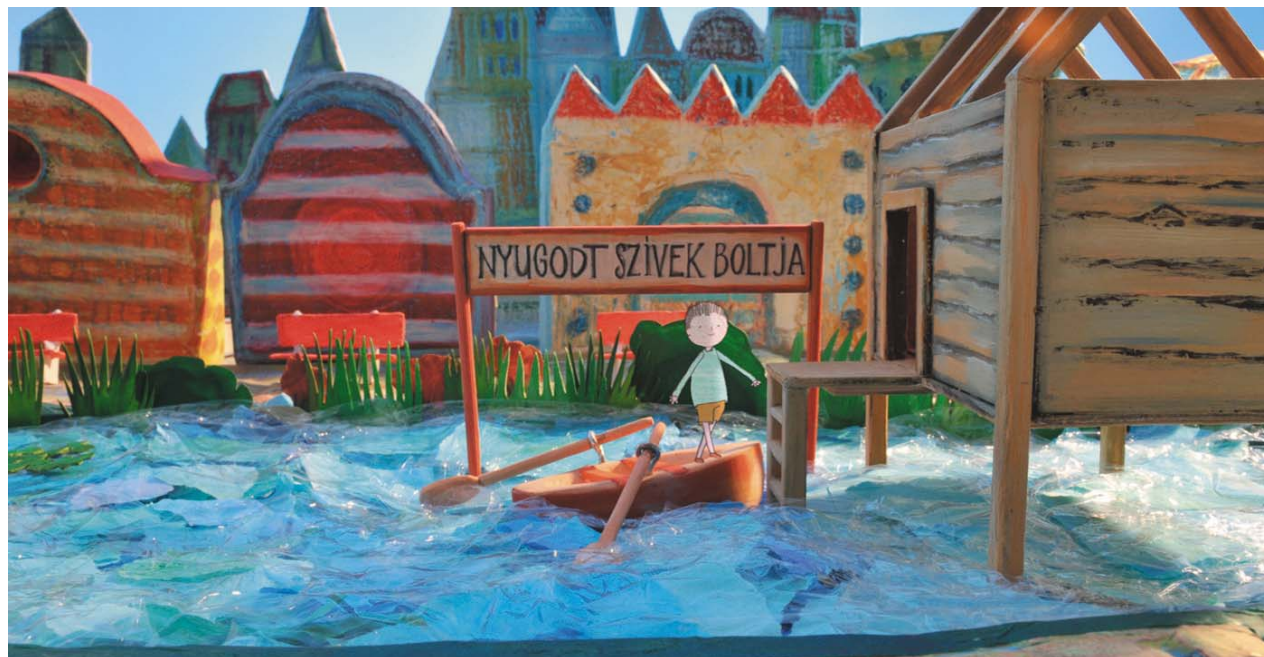
Tudnál kiemelni néhány alkotót a mezőnyből?

Nagyon fontos, hogy neveket említsek, hiszen a KAFF azon kívül, hogy a magyar rajzfilm ünnepe, egyben az alkotók ünnepe is. Jankovics Marcell nevét már említettem, idén nem csak vetítettük a filmjét, hanem még kiállítást is terveztünk a munkáiból, aminek a megrendezésére Iványi-Bitter Brigittát kértem fel. Richly Zsolt ugyancsak 70 éves és van három hatvan évesünk: Cakó Ferenc, aki a megnyitón rendkívül érdekes show-val lepté meg a közönséget, Liszt Ferenc „Les Preludes”-jét homok animálta, de rajta kívül Szilágyi Varga Zoltán szintén 60 éves, és Orosz István is, akinek nemcsak filmvetítése volt, hanem egy portrégrafikából álló tárlata is nyílt a kecskeméti Cifrapalotában.

De a fiatalokról is örömmel ejtek szót, hiszen nagyon sok tehetség tanul a budapesti Moholy-Nagy Egyetemen, ahol általában 5-6 végzős fejezi be évente a filmes tanulmányait és

Illés István: track32

Szoboszlai Eszter: Boltosmesék

vagyunk állományban, de most is 80 ember dolgozik az aktuális, éppen futó produkciókban, sok esetben külföldi kollégákkal együtt, és főleg a karakteranimációs feladatokon. Ebben a munkafázisban Magyarországon nagyon kevés a jó szakember, ezért külföldről kell szerződtenünk őket, de szerencsére az Internet és a számítógép minden kommunikációs problémát megold. Két évvel ezelőtt, amikor az írekkel dolgoztunk, két emberünk Párizsban, másik kető Rómában, egy kollégánk pedig Lengyelországban dolgozott és álltunk velük napi munkakapcsolatban. Személyesen nem is találkoztunk, ráadásul a film vágása másik három helyen, Belgiumban és Írországban zajlott, és hogy még extrémebb le-

a kecskeméti stúdióban is vannak fiatal kollégák. Egy teljesen új generáció jelent meg az animációs filmgyártásban, akiknek a filmjei versenyben voltak, és egy kiállítás keretében pedig látható volt jó néhány munkájuk a kecskeméti Kulturális és Konferencia Központban. Az új generációról elmondható, hogy már egészen másként gondolkodnak, mint a nagy elődök, nem klasszikus, hagyományos animációt készítenek, és ehhez a legmeglepőbb anyagokat, eszközöket találják meg. Ide sorolhatom a 3D-s animációkat is, amiből eddig 4 alkotás készült a kecskeméti stúdióban és került bemutatásra az idei versenyprogramban.

Ha nevetek kell mondanom, akkor Tóth-Pócs Juditot, aki kollégáinknak Horváth Marinak a lánya vagy Szoboszlai Péter, az egykori Pannóniás rajzfilmes lányát, Szoboszlai Esztert említeném első körben. Ők is egy-egy animációs filmmel vettek részt a fesztiválon és munkáik az előbb említett kiállításon is bemutatásra kerültek. Nagyon tehetségesek. Tudom, személyes kitérő, de jó érzés erről beszélni, ha az ember arra gondol, hogy 71 évesen, amikor nyugdíjba megy, pezsgő életet lát maga körül a stúdióban, van jövőképe, amiért érdemes volt 40 évig dolgozni Kecskeméten. **Ez a kis kiszólás azt jelenti, hogy hátrébb lépsz a porondon?**

Nem, (felnevet) erről só sem lehet. Ugyanis nagyon nehéz erre a munkára, feladatra találni valakit, hiszen az én munkám gyakorlatilag nem más, mint, hogy kulturális menedzser vagyok. Nekem kell helyzetbe hoznom a tehetséges kollégákat, miközben az emberek általában saját magukat szeretik helyzetbe hozni, nem pedig másokat segíteni. Éppen ezért ez a feladatkör nem annyira népszerű, nem is beszélve a Kecskeméti Stúdióról, ami speciális helyzetben van, mivel az egész magántulajdonban van. Nos, nem az én tulajdonom, 35 kollégámmal együtt birtokoljuk, és évente egyszer furcsa módon én, a vezető beszámolót tartok a főnökeimnek, ami néha mosolyt fakasztó, főleg amikor a munkámat minősítik. Gyakorlatilag mi vagyunk az egyetlen működő animációs műhely ma Magyarországon: a Pannónia már régen, a Varga Stúdió a közelmúltban szűnt meg és sorolhatom a többieket is, akik mellett a Kecskeméti Stúdió az egyetlen, amely 40 éve folyamatosan dolgozik, és a forgatókönyvtől az utómunkáig megvan a teljes szervezeti struktúrája, és olyan technikai felszereltsége, ami az animációs filmgyártáshoz szükséges. Ezek mellett a legfontosabb az emberi tényező, tehát a szakmai ismeretek, a know-how is rendelkezésre áll, ami nélkül nem lehet animációt készíteni. Csak a teljesség kedvéért mondom, hogy 25-en

10. KAFF Országos Diákzsűri díja: Wohnház Annamária: Falun

Szoboszlai Eszter: Fejlikók

gyen a helyzet, a harmadik a sorban egy brazil munkakapcsolat volt. Összezsugorodott a világ, és találtunk hozzá egy közös nyelvet, az angolt, amivel a kommunikáció történik, szóval ez a jövő.

Azt hiszem, mindent elmond-tál, szinte egy szuszra, már ami a 10. KAFF kapcsán említésre volt méltó...

Azt még elmondanám (vág közbe), hogy nem csak művészeti előadások és beszélgetések történtek a KAFF ideje alatt, hanem szakmai, technikai előadásokra is sor került. A jelenlévő szakmai közönség részt vehetett szoftver bemutatókon, a Toon Boom előadása vagy a Leonardo SNS prezentációja mellett itt volt Rátai Dani a fiatal - nevezük így - 3D-kutató is, akivel közösen dolgozunk ötleteken, számítógépes programokat fejlesztünk és keressük a további együttműködési lehetőségeket.

-sr-

A KAFF fődíjai:

FESZTIVÁLDÍJAK

7. EURÓPAI ANIMÁCIÓS JÁTÉKFILM FESZTIVÁL

- Kecskemét város díja: Jiri Barta: A padláson
- A legjobb egészestés játékfilm díja: Dominique Monféry: Eleonóra titka
- A legjobb Tv-speciál díja: Izabella Plucinska: Esterházy
- Az Országos Diákzsűri díja: Chico és Rita

10. KECSKEMÉTI ANIMÁCIÓS FILMFESTIVÁL

- A fesztivál nagydíja: Illés István: track32

Kategóriadíjak

Rövidfilm: M Tóth Éva: Zenit

Tv-sorozat: Horváth Mária: Magyar népmesék / Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack

Diplomafilm: Wanház Annamária: Falun

Videoklip: Kostil Danila: The Kolin – Jimmy

Alkalmazott animáció: Bogdán Zoltán: Ozone Network

Ezen kívül, még számos különdíjat és egyéb díjat osztottak ki. Bővebb információ www.kaff.hu

Kecskemét város díja: Jiri Barta: A padláson

A legjobb egészestés játékfilm díja: Dominique Monféry: Eleonóra titka

A legjobb Tv-speciál díja: Izabella Plucinska: Esterházy

7. Európai Animációs Játékfilmfesztivál Országos Diákzsűri díja: Chico és Rita

HM Zrínyi - a fixen telepített mobil stúdió története

A HM Zrínyi Nonprofit Kft. 2010 őszén írt ki egy pályázatot HD stúdió építésére. A rendszernek - a kiírók elképzelése szerint - a Kerepesi úti telepen felépült stúdiót és kitelepülős, több kamerás helyszíni közvetítéseket is ki kellett tudnia szolgálni. A kiírás, és a megvalósult rendszer végig ennek a kettősségnek igyekszik megfelelni.

A Studiotech Kft. szoros, több körös versenyben nyerte el a tendert. A szerződéskötés és a megvalósítás már 2011 január végén megtörtént, a kivitelezési fázis február közepén kezdődött. A munkák két párhuzamos fázisban folytak, hogy a Megrendelő által kért, a szerződött-nél korábbi határidőre készen lehessünk, és a március 15. ünnepek környékén már használni tudják a stúdiót.

Az eszközök beérkezése után megkezdődött azok mobil rack-be építése és a stúdió területén a stúdióhelyiség és a vezérlő közti kábelezés ki-

építése. A rendszer könnyen mobilizálhatóan lett kialakítva, minden eszköz hordlákban kapott helyet, így a stúdióon kívül mobil forgatásokon is könnyen, teljes funkcionalitással lehet használni.

Az eszközöket úgy próbáltuk meg a rack-ekbe csoportosítani, hogy minél kevesebbet kelljen a rack-eken kívül kábelezni, és a funkcionálisan közel álló eszközök egy rack-be kerüljenek. Végül négy rack-et (plusz egy kábeles konténer) építettünk: video, audio, NLE és vezetékek nélküli mikrofonok.

A video rack-be egy Panasonic AV-HS400 video mixer került, fölé a Datavideo ITC-100 intercom központja, alá pedig a Sony RMB-150 kamera remote controller-ek.

A switcher beépített multi-viewer-rel rendelkezik, a monitorozást egy HDMI felületen csatlakoztatott megjelenítővel oldottuk meg. A switcher ezen kívül képes logó felrakására belső memóriából vagy SD kártyáról, rendelkezik beépített mérőjel generátorral. Összességében egy könnyedén használható, funkciódús eszköz, akárcsak a Datavideo intercom-ja, amit leginkább egy természetes alapú, háromszöges formájú kítámasztó eszközhöz („faék”) lehetne hasonlítani. Az intercom központot összekötöttük a keverőpulttal, így lehetőség nyílik az intercom-ról közvetlenül be-

szólni a stúdióban elhelyezett kulisszahangszórókra.

A Sony RMB-150 kamera remote-okról a Sony PMW-320-as kamerák minden fontos beállítása elérhető, és a stúdió-

minőség szintjéhez igazítottan CCU-zhatóak vele a kamarák.

A második rack-ben egy Yamaha 01V96 digitális audiokeverő kapott helyet. Ez a keverő 12 mikrofon/line

szintű bemenettel, 2+4 kimenettel és beépített effekt láncal (eq, dinamika, effektek) rendelkezik, amivel a stúdió audio igényeit teljes körűen tudja szolgálni.

A harmadik rack-ben kaptak helyet a vezetékek nélküli mikrofonok vevői és a fülmonitor adója. Az összes vezetékek nélküli eszköz Audio-technica, a mikrofonok a 3000-res sorozatból kerültek ki. Mindhárom vevőhöz tartozik egy zsebadó, szubminiatűr csiptetős mikrofonnal, és az egyik vevőt használni lehet egy klip-on adóval is, hagyományos riportermikrofonos felvételekhez. A fülmonitor a nagyobbik (M3) ilyen eszköze az Audio-technica-nak, a keverőpult egyik aux-ára van bekötve, így bármi beadható rá (intercom, bejátszás, stb.).

Az utolsó rack-be építettük be a FinalCut alapú NLE-t. A rack alkalmas a Mac és az egyik monitor szállítására, így

kitelepülve is lehetőség van a bejátszásra és az adáskép rögzítésére. A stúdióban működik egy korábban installált FinalCut Server alapú asset management rendszer, amely erről az editorról is elérhető.

Természetesen vannak rack-en kívüli eszközök is a rendszerben, melyeket fixen installáltunk a helyszínen. A stúdióba telepítettünk önmagukban DMX-elhető Balogh tablótát és egy fényvezérlő pultot a stúdióter megfelelő bevilágításához. A vezérlőt a stúdióhelyiséggel összekötő kábelek egy wallbox-ban végződnek, ide lehet csatlakoztatni a kamerakábeleket (vagy közvetlenül a video-audio rack-ekhez), amelyeken átmegy a kamerák tápja, a video jel, a vezérlés, és az intercom is. A kamerakábeleket a Percon portfóliójából választottuk, a TVL sorozatban olyan kábeleket kínálnak, ahol egy közös gumiköpenybe öntve mennek audio, video, ethernet és tápkábelek, így egy ilyen rendszerben ideálisan használhatóak.

A „stúdiókamerák” Sony PMW-320 típusú kamkorderek Canon optikákkal, amelyek közül az egyik nagylátószögű. A kamkorderekre a mobil működés, és a rendszeres külső forgatások miatt esett a választás. A 320-as kamerák mellé szállítottunk egy Sony PMW-EX1 típusú kamerát is, hogy ha épp stúdiófelvétel van, akkor is meglegyen a lehetősége a külső forgatásnak.

A kamerákhoz szállítottunk egy Porta Jib típusú fahrt-ot. Ez egy nagyon egyszerű és ötletes felépítésű fahrt, egy kemény habszivacs sínen fut egy speciális dolly, amire az állványt lehet rögzíteni. Egyszerűen installálható és könnyen használható rendszer.

A rendszert végül a március 15-i ünnepek utána adtuk át tesztelésre. A kéthetes tesztidőszak alatt természetesen merültek fel kérdések, kisebb feladatok, finomhangolási igények, melyeket a Megrendelővel egyeztetve végeztünk el a rendszeren, hogy minél inkább az ő szájízük szerint működjön végleges állapotában a stúdió.

A projekt alatt végig jó kapcsolatban volt a két fél, így volt szerencsénk részt venni a belső, barátok, kollégák számára szervezett, nem hivatalos

megnyitón is, ahol örömmel láttuk, hogy a HM Zrínyi stúdió munkatársai elégedetten mutatják be új stúdiójukat, melyet a Studiotech installált.

Perneczky Miklós
technikai osztályvezető
Studiotech Hungary
+36 30 747 6635

Hordozható médiatároló

A Panasonic AG-MSU10 P2 médiatároló egység egy könnyű, mobil munkafolyamati eszköz, amely egyszerűbbé teszi a P2-tartalom biztonsági mentését.

A felhasználó maga választhatja meg, hogy meghajtó nélkül vásárolja meg a tárolóegységet (MSU10), vagy előre konfigurálva egy 256 GB-os, nagyobb igényeket is kielégítő (MSU10-SSD), esetleg egy ugyanilyen színvonalú dupla kapacitású 500 GB-os merevlemez-meghajtóval (MSU10-HDD). A kompakt P2 médiatároló-egység gyors és stabil adatátvitelt biztosít, így a terepen nem lesz

többé szükség számítógépekre vagy nagyobb, drágább berendezésekre, és a P2-kártyákat hamar fel lehet szabadítani a további felvételekhez.

Az MSU10 kismérettel, és két nyílással büszkélkedik: egy a P2-kártyának, egy pedig az AG-MBX10 tálcának, amely egy 2.5"-es meghajtót vagy merevlemez tart az MSU10 tartalmának biztonsági mentésére. A P2 médiatároló egység rugal-

masan működtethető akár váltóáramról, akár akkumulátorról, USB 2.0 és eSATA interfészeket is tartalmaz, ami lehetővé teszi a non-lineáris editálókhoz való könnyű kapcsolódást. Az MBX10 kivehető meghajtótálca szintén tartalmaz USB 2.0 és eSATA interfészeket. Ez a busmeghajtású egység könnyen szállítható és csatlakoztatható a non-lineáris editáló platformokhoz (akár PC-hez akár Mac-hez), hogy megkönnyítse a szerkesztési folyamatot. A tartalom átvitele a P2-kártyáról a meghajtóra a valós idő egynegyede alatt történik.

Az MSU10 ideális a terepen történő használathoz. Egyszerre több munkafolyamatot is képes támogatni. A P2-kártya tartalmának a kivehető MBX10 tálcameghajtóra való mentése mellett az MSU10 képes számítógéphez csatlakozva akár P2-kártyaolvasóként is működik, vagy fogadhat külső meghajtót is, amelyre így adatokat lehet másolni.

A P2 médiatároló egység 3.2"-es LCD kijelzővel rendelkezik. Működtetése egyszerű, egyérintéses. A P2 bélyegkép formátumú megjelenítést alkalmaz a metaadatok áttekintéséhez, és támogatja a csúcsminőségű 10 bites AVC-Intra(100/50) és DVCPRO HD, DVCPRO50, DVCPRO és DV felvételi formátumokat, sőt a klipenkénti másolást is.

www.panasonic.com/broadcast

Új hidrofej és kiegészítők az OConnortól

A Vitec csoportba tartozó OConnor, amely magas minőségű kameraállványokat és lencsekiegészítőket állít elő hivatásos operátorok számára, a 2011-es NAB-re időzítette egy új hidrofej bemutatását, valamint a cég kiegészítő-készletének újabb darabjait.

Az OConnor az NAB-n mutatta be először az új 2065 hidrofejet, amelyet olyan népszerű digitális kamerák kezeléséhez fejlesztett ki, mint a RED One, a SONY F-35 vagy az ARRI Alexa. A 2065 teherbírása 0–32.2 kg-ig terjed, és rendelkezik mindazokkal a népszerű tulajdonságokkal és kezelési módokkal, amelyekért az operátorok világszerte oly nagy elismeréssel használják az OConnor hidrofejeket. Ez a modell váltja fel a híres 2060HD-t, és ugyanolyan ergonomikus tervezésű, mint az OConnor más, magasabb terhelhetőségű hidrofejei, például a népszerű 2575D és 120EX modellek.

Az OConnor ezenkívül bemutatta kameralencse-kiegészítőinek egyre bővülő skáláját, köztük az új Cine Follow Focus (CFF-1), amely könnyű, tartós, fekete anodizált alumíniumból készült, és olyan multifunkciós, moduláris kialakítással rendelkezik, amelynek köszönhetően nem kell többé különálló hi-

dalólemezekkel zsonglörködni. A CFF-1 mellett megjelentek az OConnor sötétben világító, fókuszkövető jeltárcsái (Glow-in-the-Dark Follow-Focus Marking Disk), amelyek nagy segítséget jelenthetnek a focuspoolerek számára, ha a kamera sötét helyen van.

A tavalyi NAB nagy befutója volt az O-Grips kézifogantyúrendszer, amely pontosan illik az OConnor-féle O-Box WM matteboxhoz. Ez az első olyan felvételi mattebox, amelyhez beépített kézifogantyú tartozik. Az O-Boxot 16:9 formátumú, nagy méretű érzékelős kamerákhoz tervezték, amilyenek például a HD SLR és DSMC hibrid digitális álló- és mozgóképrögzítő kamerák. Kialakítása kompakt, így általában maximum 18 mm-es (néhány esetben

ennél szélesebb) lencsékhez való. Maximum 3 szűrő használható hozzá, ebből kettő felültöltős szűrőkeretekben (2 db, egyenként 4 x 4"-es és 4 x 5,65"-es keret tartozik hozzá), valamint egy hátsó keretben, amely harmadik, 138 mm-es kerek szűrő simán illeszkedik az opcionális harmonikagyűrűbe.

Szintén a nagyközönség elé került az O-Grips, amely egyenletesen működő, egyfogantyús gömbcsuklókat biztosít legfeljebb 20 kg terhelhetőséggel, azaz kicsi és nagy kamerákhoz egyaránt alkalmas. Az O-Grips az első professzionális kamerafogantyú, amely az O-Grips híd révén három szabványos rúdrendszerhez (15 mm és 19 mm Studio, valamint 15 mm LWS) is használható.

CAMERA CORPS

Új távirányító a 2D-s és 3D-s kamerákhoz

A Camera Corps az áprilisi NAB alkalmával dobta piacra új távirányítóját, a CC-3D Universal RCP-t, amely akár hat különféle gyártmányú kamerát (vagy három sztereó kamerapárt) is képes kezelni. A műsorszóróiparban ugrásszerűen nő az igény hatékony sztereoszkópikus produkciós felszerelések iránt, amik kielégítik az egyre szaporodó 3D-s tévécsatornák igényeit – nyilatkozott Jim Daniels, a Camera Corps műszaki igazgatója – és a CC-3D Universal RCP távirányító 3D-s és 2D-s rendszerekkel egyaránt használható. A CC-3D -vel akár két sztereoszkópikus állvány is vezérelhető páros kamera alapon, a jobb és bal kamerák között előre meghatározott beállítási eltolások fenntartása érdekében, ugyanakkor igény szerint akár önálló kameraként is kezelhetők."

A Camera Corps-féle adatrendszer modemek még átvitel előtt audió hangjellé konvertálják a digitális vezérlőjeleket. Ennek számos előnye van a hagyományos, magas bitrátájú digitális adatvezérléshez képest, mivel RF-kapcsolat vagy tele-

fonvonal igénybevételével gyakorlatilag korlátlan lesz a hatótávolságuk. Az átvitel céljára szabványos audiókábel vagy CAT5 adatkábel is használható. Az adatokat XLR3 elosztókkal párhuzamosítják, esetleg több kamerára/fejre való továbbítás céljából.

A CC-3D Universal RCP egymagában is működtethető, de teljesen kompatibilis egyéb Camera Corps távirányító-beendezésekkel, mint például a PTZF svenk/zoom/fókuszkapcsoló, a joystickvezérlők, a Q-Ball és HD Mini Zoom kamerák vagy a Multi-Rate Re-Clocker.

(-)

A Mosonmagyaróvári VTV új világítása

Új stúdiót rendezett be a februárban alapított városi TV egy 53 m²-es lakótelepi lakásban Mosonmagyaróváron. Megfelelő előkészület és nem kevésbé alapos előzetes egyeztetések után, a hírolvasót greenbox -háttérrel egy 3,5 x 5,2 m-es, 2,8 m belmagasságú szobában alakították ki, mellette egy 3 fős beszélgető helyet pedig a szoba másik végében. A stúdióvilágítás tervezésére és kivitelezésére a hidegfényű világítótestek gyártásáról közismert Balogh Lámpa Kft. kapta a megbízást Kelemen Miklós ügyvezető igazgatótól, aki régi partnere a cégnek és már korábban is vásárolt hidegfényű Balogh-lámpákat, így tudta mire van szüksége.

Talán nem kell külön kifejtetni, hogy a helyiség mérete stúdiószempontból nem éppen ideális, a szűk hely nagy kihívást jelentett a lámpapozicionálás szempontjából. A két színhelyet oldalról világítva nem fért volna el két külön lámpa, ezért egy kétkaros megoldással oldalkanént egy lámpa került felerősítésre. Ez a lámpa ide-oda kifordítva praktikus módon hol a hírolvasót, hol a beszélgetőket világítja meg. Ez kényelmi szempontból nem a legjobb, mert folyamatosan állítgatni kell, viszont takarékos, mert így kettő helyett egy lámpát használ-

lunk. A gégeket közvetlenül a mennyezetre erősítettük, miután próbavilágítással megállapítottuk az optimális helyüket. A főfényt 2 db négycsöves lámpa (2 x 220W) biztosítja, míg a gégent 3 db kétsöves (3 x 110W) illetve a hírolvasónál 1 db kétsöves lámpa fénye adja. Ez összesen alig 0,77kW, ami egy TV-stúdiónál több mint ideális, mivel jelentéktelen hőterheléssel és áramfogyasztással jár, ami ugyancsak fontos szempont.

A megrendelés helyszíni szereléssel szolgált, így a próbavilágítás és szerelés az átadás előtti napon egy menetben történt, párhuzamosan a díszlet építésével. Erőt próbáló feladatnak bizonyult, és tegyük hozzá izgalmas is, mivel a szűk területen olykor egyszerre 8-10 ember is tevékenykedett, de este 8-ra készen állt minden, és a helyiek maximális együttműködésének köszönhetően indulhatott az adás. A Mosonmagyaróvári Városi TV tulajdonosa a Flesch Károly Kulturális Központ. Támogatásuk és a televízió munkatársainak segítségével nem sikerült volna gond nélkül és ilyen gyorsan az átállítás. Segítségüket és közreműködésüket ezúton is megköszöni a kivitelező Balogh Lámpa Kft. nevében a cégvezető Balogh Zsolt.

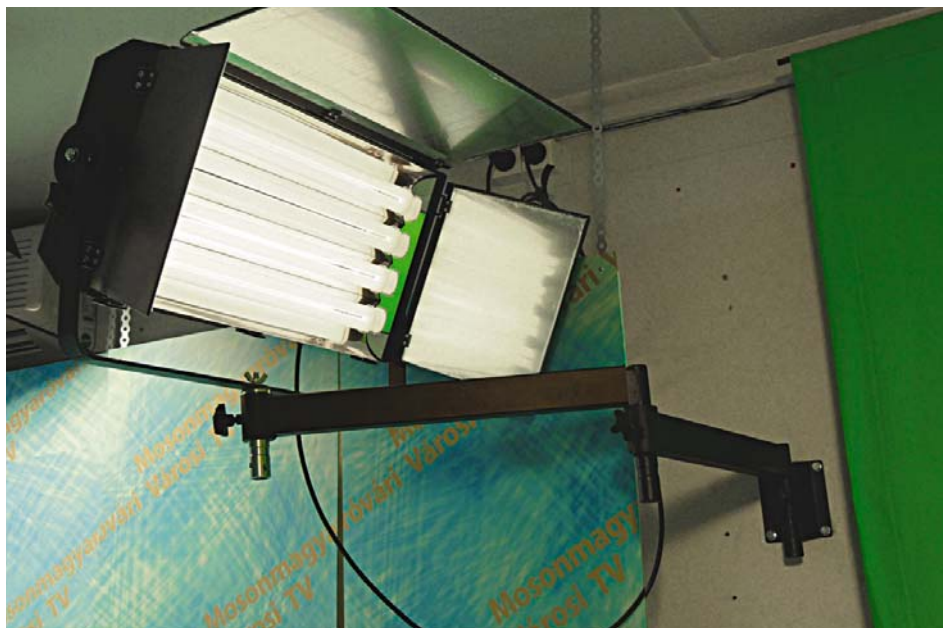
(-)

Kelemen Miklós ügyvezető igazgató a hírolvasó pultnál

Háromfős beszélgetőhely két szereplővel

Négycsöves lámpa kétkaros átfordítható falikonzolon

A városi televízió stúdiója a Széchenyi út 7-ben található. Adásuk a Vidanet mosonmagyaróvári kábelszolgáltató hálózatán keresztül a városban és környékén mintegy 8000 lakásban érhető el. Műsorok memóriakártyás, professzionális Sony HD kamerákkal készülnek, és egy központi tárhelyről érhetőek el a szerkesztő és vágó munkaadások számára. A stúdióműsorok lebonyolításához, a kor elvárásainak teljes mértékben megfelelő HD képes SDI videórendszer áll rendelkezésre. Az adás egy automatizált playout rendszer segítségével jut el a nézők otthonaiba. Műsoraik a honlapon az archívumban is visszanezhetők. A szerkesztőség alapelve, hogy kielégítsen minden nézői igényt, ezért a műsorstruktúrában közéleti, politikai, egyházi, egészségügyi, kulturális, sport és gyermekműsor egyaránt szerepel. A részletesebb tájékoztatás érdekében a műsorok között képűjságot sugároznak. Fő célkitűzésük, hogy munkatársaik minden jelentős helyi eseményen ott legyenek, és elsőként adjanak hiteles tájékoztatást a városban történekről.

Masterfilm, a szinkrongyár

A '90-es évek elején a volt Pannónia Filmstúdióban a dolgozók örömmel ülték. Sikerült 100.000 perc fölé tornászni az éves szinkronizált filmmennyiséget.

Ezt az addig még sosem látott teljesítményt a vezetés a vállalat munkatársainak a Budapest Szállóban tartott állófogadással köszönte meg.

Napjainkban a Masterfilm Digital Kft évente több mint 300.000 filmpertecet szinkronizál, emellett filmeket feliratoz, és egyéb szakmába vágó tevékenységeket is végez.

Bor Zoltánnal, a Masterfilm Kft. egyik tulajdonosával és vezetőjével beszélgetek, aki maga is gyerekszínészként kezdte pályafutását, és sokat szinkronizált. Később a Pannónia Filmstúdióban tagos, ismertebb nevén kamerás lett, majd a '90-es években Zalán Jánossal és Kendi Lajossal önálló vállalkozásba kezdett.

A Masterfilm Kft 1994-ben alakult, kezdte mesélni történetüket Zoltán. Akkoriban a piacon még nem volt számottevő a szinkronizálással foglalkozó magánvállalkozások aránya. A Pannónia Filmstúdió szinte egyedül uralkodott a pályán, az éves szinkronfilm-megrendeléseket egymaga is teljesíteni tudta. Azért úgy gondoltuk, megpróbáljuk mi is, hátha megf-

rünk még a műfaj periferiáján. Közös vállalkozásunkat homevideók szinkronjainak készítésével kezdtük. Pénz szűkében voltunk, így a Leonardo utcában, mondhatni, nem a város legjobb környékén béreltünk helyiséget a stúdióink számára. Azért a helynek volt előnye is. Könnyű volt megközelíteni!

1998-ig dolgoztunk ott egy műteremben, és igyekeztünk egyre több munkához hozzájutni. Ekkorra már kinőttük régi helyünket, és a bővítés mellett döntöttünk. A Radnóti utcába költöttünk át, egy pinchehelyiségbe, ahol már öt műtermet alakítottunk ki. A megrendelőink köre tovább bővült, sok filmet szinkronizáltunk az HBO-nak és az MTM-nek is. Ekkor történt a nagy változás az éle-

tünkben. Egy tenderen komoly megrendelés-állományt nyertünk el a TV2-től, az akkor alakult és felfutóban lévő kereskedelmi televíziós szolgáltatótól, és már akkor tisztában voltunk azzal, hogy újból költöznünk kell, mert már akkor kinőttük az öt műtermet is.

Vállalkozásunk számára a Jász utcában találtunk megfelelő helyet. Fejlesztésekbe fogtunk, hatalmas összegeket fektettünk berendezésekbe, naprakész technikával akartunk rendelkezni. Azt gondolom, sikerült. Szívósságunk, kitartásunk elnyerte jutalmát. Napjainkban 11 műteremmel, 4 keverővel, 2 átíró helyiséggel, szerverszobákkal, irodákkal, sőt étkezdével és büfével is rendelkezünk, ami igen ritka a szinkron-

A stúdió folyosóin letűnt idők technikai emlékeivel is találkozhatunk

szakmában. A legnagyobb keverőnk úgy 100 m2-es, a kisebb-

20-30 m2-esek, hasonlóan a műtermeinkhez. Bármilyen formátumú hang- és képanyag fogadására, valamint készítésére képesek vagyunk. A felvételi helyiségekben Controll 24-es keverőfelületet, Mackintosh G5-ös rendszereket, Focurite előfokokat, Genelec lehallgatást és Pro Tools 9-es szoftvereket üzemeltetünk.

A mikrofonparkunk is a Neumann U89-eseknél kezdődik. Az anyagaink nagysebességű hálózatokon közlekednek. Van egy 100 Mbit-es bérelt vonalunk, de igénybe vesszük a Digidelivery és a Smart Jog szolgáltatásokat is. Még saját fejlesztésű, internet alapú fileküldő rendszerünk is van, mely az MFR, azaz „szerényen” a Masterfilm File-küldő Rendszer nevet viseli. A számítógépes háttér biztonságos üzemeltetéséről két rendszergazda gondoskodik.

Az egyik keverőhelyiség részlete

Néhány „erőgép” a szerverszobából

A legnagyobb megrendelőnk ma is a TV2, de a teljesség igénye nélkül megemlíthetem a Viasat csatornáit, a Travel Channelt, a National Geographicot, a Magyar Televízió 1. és 2. csatornáját, a Comedy Centralt, a Spectrum TV-t, a Cartoon Network-öt, vagy a Disney Channelt. A mozifilmek megrendelői között található például a Warner, vagy a Cinema City is. Az utóbbi számára például az IMAX 3D-s filmjeinek szinkronfelvételeit készítjük, bár a keveréseket ők maguk végzik, külföldön. Röviden úgy 40-50 megrendelőnk van, és szerencsére folyamatos az ellátásunk.

A szinkronpiacon a részese-désünk mára elérte, vagy már meg is haladta az 50 %-os szintet. Évente több mint 300.000 pernyi szinkron készül a Masterfilmmel, ami mára komoly nagyvállalattá nőtte ki magát. Van saját könyvelésünk, bérelszámolásunk, saját vámügyintézőnk és több sofőrünk. Státuszos és szerződéses munkatársak százaival dolgozunk együtt nap, mint nap.

A cég a piacon mára már nem önmagában áll versenyben. Cégcsoporttá váltunk. A Masterfilm Digital készíti a szinkronokat, de az Eurosport

magyar szerkesztőségét is mi üzemeltetjük. A házon belül van a szerkesztőség, és előben megytőlünk az Eurosport 1. és 2. csatornájának magyar változata, sőt, innen mennek a Bundesliga magyar nyelvű közvetítései is.

A cégcsoport harmadik része, a Digital Media Services pedig a külföld felé nyitott. Dolgozunk azon, hogy megtelepedjünk a volt szocialista országok majd mindegyikében, ezért stúdiókat hoztunk létre Lengyelországban, Szlovákiában, Szerbiában, Romániában, Bulgáriában, Csehországban, Szlovéniában, sőt a skandináv országokban is, ahol ugyan egyelőre csak filmek feliratozását készítjük.

Dolgozóink közül a régebbiek majd mind a szakmából kerültek hozzánk. A televíziósok közül Mauchner József szinkronrendezőt említhetném, a filmgyári asszisztensek közül került hozzánk rendezőnek Árvai Zsuzsa, a volt Pannóniás asszisztensek közül itt találhatjuk Zentai Máriaát, Hirth Ildikót, Hornyák Mihályt, de nálunk dolgozik Zákányi Balázs is, szintén a teljesség igénye nélkül.

A tőlünk kikerülő filmeket jól ismeri a közönség. Büszkén említhetem például a Dr. House-

sorozatot, a Született feleségeket, a Melrose Place-t, a Verdák című egész estés mozifilmet vagy a szintén mozikba készült Hihetetlen családot is. Feltétlen megemlíteném az egyik nagy kedvencemet, a hét Oscar-díjra is jelölt Shine című filmet, melynek szinkron-változatát én magam rendeztem, és nagyon büszke vagyok rá. Ezekkel a szavakkal fejezte be a cég eddigi történetét Bor Zoltán, aki azt hiszem, nem csak a fentebb

említett filmekre, hanem társával létrehozott filmvállalatára is méltán büszke lehet.

Befejezésül még egy gondolat kívánkozik ide a Masterfilmmel kapcsolatban. Sokszor az a vád éri a céget a szinkronszakma kisvállalkozóitól, hogy a nagyok minden munkát begyűjtenek. Igen. De nem azért, hogy keresztbe tegyenek a kicsiknek. A gépezetet el kell látni munkával, és ez sokak számára fájdalommal járhat.

Csak egy hasonlat: az útépitésnél sem állnak meg a munkagépek, ha néhány gyalogbéka átvándorol az építési területen.

Persze a zöldek ott is tiltakoznak, és persze joggal teszik. De hát a közgazdaságtanból ugye már tudjuk, mert úgy tanították, hogy a nagy hal megeszi a kis halat. Ez kérem egy ilyen világ...

Steiner András

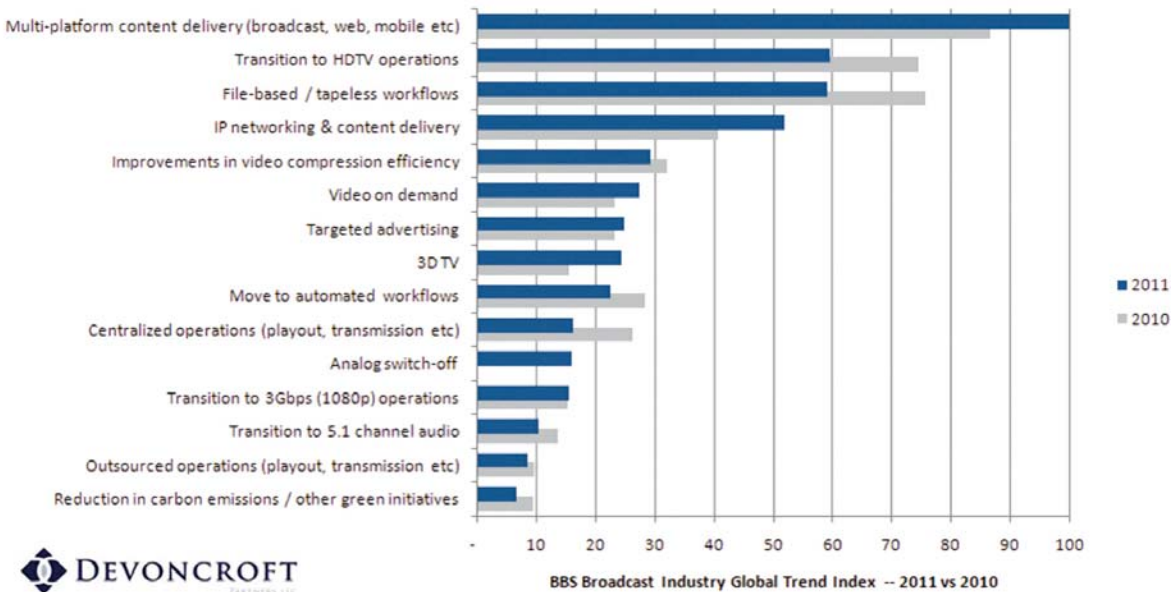

Forgatás közben Derzsi Csilla és Horváth Zoltán

Itt készül az Eurosport 1. és 2. magyar adásainak hangja

Broadcast trendek viszonylagos stabilitása

A fenti táblázat a BBS (Big Broadcast Survey, azaz „Nagy Műsorszórású Felmérés”) eredményeiből kirajzolódó rádiós-televíziós trendek globális indexének összehasonlítását ábrázolja 2010 és 2011 között. A 2011-es BBS - felmérésben, amely globálisan vizsgálja a műsorszórású iparág trendjeit és a technológia-beszerzési terveket, valamint benchmarking-elemzést készít a rádiós-televíziós technológiát értékesítő cé-

gekről, 100 ország több mint 8000 lakosa vett részt. 2011 márciusának közepén jelent meg a BBS 2011-es globális trendindexe, amely a műsorszórású iparág legfontosabb trendjeit vázolja fel a 2011-es évre vonatkozóan. Az erről szóló cikk megvizsgálta, hogyan változott a trendek rangsorolása a 2009-es és 2010-es eredményekhez képest. Például 2009-ben a HDTV-re való áttérés volt messze a legfontosabb trend.

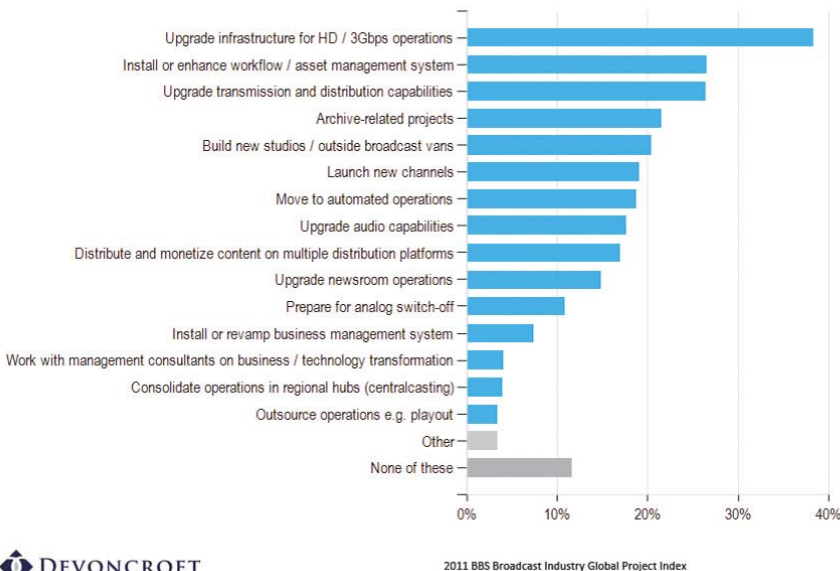
2011-re azonban a vezető helyet átvette a több platformon zajló tartalomkövetítés, bár a HD-re való áttérés is jól láthatóan megőrizte jelentőségét. A mellékelt táblázat világosan mutatja a globális trendindex változását 2010 és 2011 között. Érdekes módon a 2011-es index négy vezető trendje megegyezik az előző vezető trenddel: több platformon zajló tartalomkövetítés,

áttérés a HDTV-re, fájl alapú/szalag nélküli munkafolyamatok, IP-hálózatépítés és -tartalomkövetítés. Az elmúlt pár évben azonban ennek a négy trendnek egymáshoz képesti jelentősége nagymértékben átrendeződött. A több platformon zajló tartalomkövetítés egyre nagyobb fontosságra tett szert, és 2011-re ez lett a domináns trend. Több trend is előkelőbb helyet kap a rangsorban 2011-ben, mint 2010-ben. Például a VOD

feljött a 8. helyről a 6.-ra, a 3D televíziózás, pedig a 10. helyről a 8.-ra javított. Más trendek viszonylag stabilan megőrizték a helyüket, mint például a 3 Gb/s műveletekre való áttérés, az 5.1 csatornás audioteknikára való áttérés, a műveletek kiszervezése és a környezetvédelem kezdeményezései – ez a négy trend állt a rangsor leg-alján mind 2010-ben, mind 2011-ben.

Az index rangsora mellett még kétféleképpen hasonlítottuk össze az eredményeket: egyrészt az előző évhez képest az átfogó számszerű rangsorolásban beállt változások szerint, másrészt az előző évhez képest az átfogó kereskedelmi jelentőség változásai szerint. (Joe Zaller)

Forrás: Devoncroft - Market Research and Strategic Analysis for Digital Media

JOE ZALLER

Joe Zaller, a Snell & Wilcox új marketing alelnöke komoly referenciákkal és a digitális média világában szerzett több mint 15 éves tapasztalattal érkezett a céghez: testközelből ismeri a közvetítést, a kábeles és műholdas telekommunikációt, valamint az IPTV piacot az Atlanti-óceánon innen és túl egyaránt. Tapasztalatai felölelik a marketing minden ágát-bogát a stratégiai fejlesztéstől a termékmenedzsmenten, a marketing-kommunikáción és a partnerségi menedzsmenten át az üzleti fejlesztésig. Mostantól az ő kezében van a cég marketingstratégiája és a piaci szegmensekben kifejtett tevékenysége. Zaller a Villanova Egyetemen diplomázott üzleti adminisztráció és filozófia szakokon (BSe, ill. BA fokozat), MBA-diplomáját pedig a kaliforniai Irvine-ben szerezte.

Stúdiószervíz

HANGSTÚDIÓK

HARMÓNIA HANGSTÚDIÓ

CÍME: 9030 Győr, Heltai u. 8. TEL.: 96/332-122, 96/519-104 FAX: 96/524765 **WEB:** www.hmk.hu/hangstudio **E-MAIL:** harmonia@hmk.hu **PROFIL:** Komolyzene, népzene, jazz, akusztikus felvételek, digitális utómunka, mastering, demoés koncertfelvételek **MÉRET:** 50 m² **HANGMÉRNÖK:** Kupai Szabolcs **ÓRADÍJ:** 3000 Ft **SZOLG.:** Neumann, AKG, Rode mikrofonok, Pro Tools rendszer, mobil stúdió, CDés kazettakiadás, sokszorosítás, koncertszervezés

DIGITAL PRO

CÍME: 1043 Budapest, Kisfaludy u. 13. TEL.: 369-8465, 383-2481 **WEB:** www.digitalpro.hu **E-MAIL:** matok@digitalpro.hu **PROFIL:** Akusztikus felvételek (komolyzene, népzene, jazz), mastering **MÉRETE:** 80 + 40 m² **HANGMÉRNÖK:** Matók István **ÓRADÍJ:** 6800 Ft + Áfa + hangmérnök **SZOLG.:** Surround, helyszíni felvételek

R.D.I. Stúdió

CÍME: 1165 Budapest, Nyílvesztő u. 9. TEL.: 407-1872, fax: 407-2654 **E-MAIL:** rdi@rdi.hu **WEB:** www.rdi.hu **PROFIL:** digitális hangutómunka, film és TV hang **MÉRETE:** 3 x 100 m² **STÚDIÓVEZETŐ:** ifj. Erdélyi Gábor **ÓRADÍJ:** 6500 Ft + Áfa **SZOLG.:** stúdiófelvétel, hangutómunkák, filmelőzetes és reklám DolbyDigital formátumban, játéklímit keverés 5.1 DTS formátumban, DVD master Protocols HD2 berendezéseken

X-PERIENCE STÚDIÓ

CÍME: 4150 Székelyudvarhely, Kornis Ferenc u. 30/c/19, Románia TEL.: +40-722-606-040 **E-MAIL:** experience98@yahoo.com **PROFIL:** Könyvzenei felvételek, rádióéklímák, rádióműsorok, jingle-ek készítése **MÉRETE:** 20 m² **HANGMÉRNÖK:** ifj. Szász M. Attila **ÓRADÍJ:** kb. 1000 Ft, rádiós témájú megrendelés esetén kérje ajánlatukat az interneten **SZOLG.:** helyszíni felvételek, zenel alapok készítése, utómunka, master CD, sokszorosítás, és terjesztés Erdélyben, internetes megrendelés és termékkiadás

FONOTON

CÍME: 5091 Töszeg, Kossuth tér 8. TEL.: 30/965-7429 **E-MAIL:** hamtib@enternet.hu **PROFIL:** reklámkiadás, rádiós szignálók és műsorok gyártása, hangfelvételek (demoés koncertfelvételek) **MÉRETE:** 20 m² **HANGMÉRNÖK:** Hám Tibor **ÓRADÍJ:** 3000 Ft + Áfa **SZOLG.:** helyszíni felvételek, utómunka, CD és MC sokszorosítás, archiválás

PMA stúdió

CÍME: 4030 Debrecen, Budai Ézsás u. 25. TEL.: 20/450-8488 **WEB:** www.pmastudio.hu **PROFIL:** élőzene, felvétel, mastering **MÉRET:** 30 m² **HANGMÉRNÖK:** Gyarmati Balázs **ÓRADÍJ:** 2000 Ft + Áfa **SZOLG.:** Csöves előfokok, csöves kompresszorok, TAudio, Lexicon, DBX, Aphex, Mout, Power Mac, Neumann, AKG, Shure, Digital Perform

VIDEÓSTÚDIÓK

Reklámfilm Kft.

CÍME: 1033 Budapest, Huszti út 16. TEL.: 250-2705, 250-4519 FAX: 456-1645 **E-MAIL:** reklfilm@axelero.hu **PROFIL:** Felvételi

technika és utómunka, stúdió bérbeadása **STÚDIÓVEZETŐ:** His Jenő **ÓRADÍJ:** Árajánlat alapján, megegyezés szerint **SZOLG.:** Beta SP A/B roll montirozás, Edit* 6.0 non-lineáris utómunka (Matrox Digsuite LE) Beta SP és DV CAM player-recorder, eseményrögzítés 4-5 kamerával, (D-35, M5 CCU, LO szett, DFS 3000, KM 3000, DXF-50, PVW 2800, DSR 1800, 50 és 100m kamerakábel, stb.) stúdió kitelepülés, D-50/PVW-3 Beta SP kamerák és D-50/DSR-1 DV CAM kamerák bérbé adása, reklám és referencia film készítése, DVD írás és sokszorosítás. Régi anyagok archiválása, akár normál-8as filmről is DVD-re.

CAM-6

CÍME: 1119 Budapest, Hadak útja 61. TEL.: 203-0389, 30/853-6586 **PROFIL:** digitális videó utómunka **MÉRETE:** 20 m² **STÚDIÓVEZETŐ:** Sályi Zoltán **ÓRADÍJ:** 7500 Ft + Áfa **SZOLG.:** Non-lineáris vágás, videófilm készítés (Matrox Digsuite Max - Speed Razor: valós idejű 3D effekt), animációs munkák rögzítése, DVD videó, videó CD, CD-s és internetes formátumok készítése, DVD mastering készítés (3 nyelvű hang, 3 nyelvű felirat)

ZUGLÓ TV

CÍME: 1144 Budapest, Ond vezér park 5/z, **E-MAIL:** zuglo.tv@chello.hu, TEL.: 789-0560; 789-0562, Fax: 220-7540 **PROFIL:** TV műsorgyártás, műsorszolgáltatás **VEZETŐ MUNKATÁRS:** Kóvári Miklós **ÓRADÍJ:** Egyéni megbeszélés szerint **SZOLG.:** Referencia filmek, reklámfilmek készítése, non-lineáris utómunka; 4 kamerás felvételek külső helyszínen, vagy stúdióban helyszínen történő vágással

VIDEO BOX

CÍME: 4000 S.F., Gheorghie (Sepsiszentgyörgy) P.ta Mihai Vitea zul, NR2, Bl. 3. Sc. F. Ap. 3. TEL.: +40-67351-974, +40-92-236-713 **PROFIL:** videó felvételés utómunka **MÉRETE:** 40 m² **STÚDIÓVEZETŐ:** Petke László, Kátai Edit **ÓRADÍJ:** megegyezés alapján **SZOLG.:** DVCCAM, DV, SVHS, VHS rögzítés, nonlineáris utómunka

DVCCPRO-VIDEOPART STÚDIÓ

CÍME: 1092 Budapest, Ferenc krt. 26. TEL.: 456-3003, fax: 217-1288 **E-MAIL:** studio@videopart.hu, **WEB:** www.panaudio.hu **PROFIL:**JA: Gyártóés utómunka stúdió, videótechnikai tevékenység **STÚDIÓVEZETŐ:** Kis Szölygémi János **ÓRADÍJ:** 2000 Ft + Áfa-tól, megállapodás szerint **SZOLG.:** DVCCPRO és DV külső helyszíni, videófelvétel készítés, editálás, montirozás, kompozitálás, transzkódolás, átirás - DVCCPRO50, DVCCPRO, DVCCam, Betacam SP, S-VHS, VHS, DVD-R, DVD-RAM

TV EGER

CÍME: 3300 Eger, Törvényház u. 15. TEL.: 06-36-419-999 **E-MAIL:** tveger@tveger.hu **WEB:** www.tveger.hu **PROFIL:** TV műsorgyártás, műsorszolgáltatás **VEZETŐ MUNKATÁRS:** Cseh Kornél **ÓRADÍJ:** egyéni megbeszélés szerint **SZOLG.:** 70 nm műterem, bluebox, 3 kamerás külső és belső helyszíni felvételek, közvetítő kocsik, referencia filmek, reklámfilmek készítése, nonlineáris utómunka **TECHNIKA:** Sony DSR400 SD kamerák, AVID, EDIUS

EURO-TV

CÍME: 6754 Újszentiván, Szege, Újvilág u. 11/A., TEL.: +36 30 943 4555, **E-MAIL:** info@euro-tv.hu **WEB:** www.euro-tv.hu **PROFIL:** 3D es 2D produkciók komplett kivitelezése, TV technika bérbé adása **VEZETŐ MUNKATÁRS:** Gregus Dezső **SZOLG.:** 9,5 mm-es Jimmy Jib krán, PRO Steadicam, 18 m Alu Fhart sin, 8 kamerás FULL HD mobil rendszer, 3D FULL HD tükros riges felvétel kamera szett bérbé adása, 3D es 2D vetítések, reklám, referencia, klip, úttílfilmek, TV sorozatok komplett kivitelezése 5.1 hangkeveréssel. Konferenciák multimédiás lebonyolítása

Magyar Civil Televízió

CÍME: 1035 Budapest, Miklós tér 1. (Selyemgombolyító épülete) TEL.: 3543762, **E-MAIL:** info@macitv.hu **PROFIL:** stúdiófelvétel, műterembérlés, átirás **STÚDIÓVEZETŐ:** Hingyi Gábor **ÓRADÍJ:** 8000-25 000 Ft/óra + Áfa, ill. megegyezés szerint **SZOLG.:** Digitális felvételi lehetőség. Kizárólag műteremhasználat fotózásra, castingra. (Műterem-stúdió 54 m².) Átirás (Beta, DigitBeta, DV, miniDV, DVCam), hangstúdió bérlés.

P&P Digitál Video Studio

CÍME: 4031 Debrecen, Kishegyesi út 73/B., tel./fax: 52/418-390, 30/941-8390 **WEB:** www.pp-video.hu **E-MAIL:** puskas@pp-video.hu **PROFIL:** reklám referenciámfilmek készítése, esküvői videoshow, videóátírások, sokszorosítás, többkamerás felvételek, közvetítések, kivételés **MÉRETE:** 120 m² **STÚDIÓVEZETŐ:** Puskás Pál **SZOLG.:** DV-CAM, DV, DB, Hi-8, V8, S-VHS, VHS/C (EP-LP-SP), non-lineáris real-time digitális szerkesztés, videoprint és fotoprint képnymutatás, transzkódolás (Pal-Secam-NTSC)

PRIMA TV videostúdió és műterem

CÍME: 1116 Budapest, Hengermalom út 18. TEL.: 204-0281, FAX: 371-1800, **WEB:** www.primatv.hu **PROFIL:** Nonlineáris utómunka, Digit Beta kiírás-átírás lehetőség, műtermi felvétel, műsorgyártás **STÚDIÓVEZETŐ:** Takács Sándor **SZOLG.:** Nonlineáris vágás (EdiusSP, Edit 6.0) 3 kamerás műtermi felvétel, Green-box, 100 m²-es műterem, Rögzítés Beta SP, Digit Beta, DVCCAM, vagy Hard disc., DVCCAM forgató szett bérbé adás

VIDEÓ ÉS HANGSTÚDIÓK

VideoBank Pannonia 21 Kft.

CÍME: 1149 Budapest, Egressy u. 62. TEL./FAX: 221-4041, 30/231-4336 **PROFIL:** Gyártó és utómunka stúdió. Videó és filmfelvételi eszközök: kamerák, lámpák, kamera-mozgatók kölcsönzése, stúdióbérmunka. **STÚDIÓVEZETŐ:** Komáromy-Poros László **SZOLG.:** Analóg, háromgépes Betacam Sp stúdió, lassítóval, együttoldozó DVCCam és DV-lejátszóval és -felvétel, lassítóval, DSF 500, trükkgenerátorral, feliratozóval, bemondó fülkével, insert kamrával: 6000 Ft/óra ill. megegyezés szerint, Broadcast digital JVC D-9, (850 vízszintes sorfelbontású, digit Beta RTL Klub adásminőségű stúdió lineáris és nonlineáris montirozás, háromdimenziós valós idejű trükkökkel: 6000 Ft/óra ill. megegyezés szerint. Broadcast digital minőségű (850 vízszintes sor) non-lineáris montirozás, JVC-D-9, Betacam SP, DVCCAM, DV, SVHS, Hi8, VHS bejátszóval, SDI, componens, vagy SVHS-bemenettel, háromdimenziós, valós idejű trükkökkel: 3000 Ft/óra tetszés

Kedves Olvasónk!

Rendkívül kedvező megjelenési lehetőséget biztosítunk a hazai és a szomszédos országokban működő audió, videó és utómunka stúdióknak. Ajánlatunk, amennyiben egy évre 8500 Ft összegért előfizeti a Médiatechnika magazint 10 számát, úgy hirdetése díjmentesen kerül be egy évig a lapunkba. Címe: 1034 Budapest, Bécsi út 141-143. Tel.: 453-1040, marketing@soltaszreklam.hu

szerinti bejátszóval, soros digital (SDI), vagy analóg bemenettel, háromdimenziós valós idejű trükkökkel: 6000 Ft/óra ill. megegyezés szerint, Beta SP kamera, JVC D-9 kamera, JVC GR-DV 5000, DV kamera, ARRI 35/IIIC, ARRI SR, ARRI St, mini Eclairé, kockázómotor ARRI 35 Ilhez és ARRI 16 St-hez, CAMEFLEX 16 mm-es kamerák, nagyfényerejű sor, lámpák, kameramozgatók, komplett világosítás, S-VHS, U-matic Hiband, Lowband, transzkódolás minden rendszerbe és formátumba, nonlinear editing, filmátírás 8 és 16 mm, videó print készítés, szinkronizálás, videó sokszorosítás, DVD, videó CD írással, kényelmes ingyenes parkolási lehetőség

R-Provideo Bt.

CÍME: 2096 Ürm, Kert u. 19., TEL.: 30/952-9339, 30/203-3252, FAX: 26/351-048, **E-MAIL:** rbhun@freemail.hu **PROFIL:** Digitális képes hangutómunka Dolby Surround technikával **STÚDIÓVEZETŐ:** Rozgonyi Gábor HAES, Kende Júlia HSE **ÓRADÍJ:** megegyezés szerint 2500-tól, ill. 5500 Ft + Áfa **SZOLG.:** AVID on-line képvágás, digitális hangvágás, 32 csat. analóg és 32 csat. digitális automata keverőpultokon, 24 csat. hangrögzítés és szerkesztés, Dolby Surround ProLogic és AC-3 technikával, 30 éves szakmai gyakorlattal

Csurgói Városi Televízió

CÍME: 8840 Csurgó, Csokonai u. 2., TEL.: 82/571-188, fax:82/471-088 **PROFIL:** Televíziós műsorszervezés, reklám referenciámfilmek készítése **MÉRETE:** 150 m² **STÚDIÓVEZETŐ:** Garai Lajos **ÓRADÍJ:** megegyezés szerint **SZOLG.:** S-VHS, DVCCAM-rögzítés, nonlineáris utómunka

Ózdi Városi Televízió Kft.

CÍME: 3600 Ózd, Brassói u. 2., TEL./FAX: 48/472-347 **PROFIL:** videófelvétel készítés, videóutómunka, stúdiófelvétel, TV stúdió **MÉRETE:** 200 m² **STÚDIÓVEZETŐ:** Fazekas László **ÓRADÍJ:** megbeszélés szerint **SZOLG.:** DVCCAM, Beta, S-VHS rendszerben editálás, külső és belső helyszíni felvétel több kamerával, nonlineáris utómunka DPS Velocitron.

STV - Stúdió

CÍME: RO-4000 SF-Gheorghie (Sepsiszentgyörgy), P. Mihai Viteazul tér 15. TEL.: +40-67/313-040 **PROFIL:** TV-műsorok készítése és sugárzása, reklámgyártás **MÉRETE:** 128 m² **STÚDIÓVEZETŐ:** Szellő László, Erdélyi András **ÓRADÍJ:** megegyezés szerint **SZOLG.:** Nonlineáris editálás (Matrox RT 2000) DVCCAM, DV, SVHS rögzítéses utómunka, reklámgyártás, reklám ügynőség

Ördögh Sound

CÍME: 2330 Dunaharaszti, Nádor utca 55. 1/4. TEL.: 20/937-5275, **E-MAIL:** ordogrichard@flynet.hu **PROFIL:** non lineáris utómunka, helyszíni akusztikus (jazz, komolyzenei, népzenei) hangfelvételek készítése, reklám készítés (televízió és rádió) **HANGMÉRNÖK:** Ördögh Richárd **ÓRADÍJ:** árajánlat alapján

X-Trame Studio Kft.

CÍME: 1147 Budapest, Czobor utca 68. **E-MAIL:** xtrame@xtrame.hu **WEB:** www.xtrame.hu **PROFIL:** Nonlineáris utómunka (AVID), átirás, transzkódolás, DVD sokszorosítás, authoring, kamerák bérbé adása, műsorgyártás **MÉRETE:** 200 m² **TULAJDONOS:** Fehér Sándor **STÚDIÓVEZETŐ:** Fehér Milán

ÓRADÍJ:

3000-6000 Ft+Áfa **SZOLG.:** referencia és reklámfilm készítés, műsorgyártás

Zalaegerszegi Televízió Kft.

CÍME: 8900 Zalaegerszeg, Kossuth u. 45-49. TEL.: 92/311-309, Mobil: 20/549-5201 **WEB:** www.zegtv.hu **PROFIL:** Televíziós műsorkészítés, műsorszolgáltatás, reklám referenciámfilmek készítése, sugárzás **MÉRETE:** 400 m², 150 fős nézőterrel, 3 utómunka-helyiség, vezérlő **STÚDIÓVEZETŐ:** Lovass Tibor **GYÁRTÁRSVEZETŐ:** Miklós András **ÓRADÍJ:** megállapodás szerint, 4000 Ft/órától **SZOLG.:** Kamerabérlés (DVCCAM, BetaSP), non-lineáris utómunka (Final Cut Pro), stúdiófelvétel (IMIX Videóés TurboCube), stúdiófelvétel

Clear Tech Stúdió

CÍME: 1174 Budapest, Szenczi Molnár Albert u. 24. **E-MAIL:** cleartech@hu.inter.net **WEB:** www.cleartechstudio.com **STÚDIÓVEZETŐ:** Bakonyi Adrienn **TEL.:** +36303504148 **TECHNIKAI VEZETŐ:** Bence Tibor **TEL.:** +36309335305 **PROFIL:** Digitális hang és videofelvételek készítése, és az ehhez kapcsolódó teljes utómunka elvégzése. **SZOLG.:** Helyszíni több kamerás és stúdió felvételek (DVCCAM HDV HD). Televíziós műsorkészítés, reklám-, referencia-, PR-, oktató és rendezvény filmek készítése bármilyen formátumban (Final Cut Studio és AVID MC5 rendszerekkel). Hangfelvételek készítése stúdióban és külső helyszínen egyaránt (ProTools és Cubase rendszerekkel). Hangoskötvények, CD-k, szinkronok készítése. DVD Authoring (Cinema Craft és Dolby Digital Professional encoderrel 5.1). Egyéb utómunka igény szerint.

Revita Televízió Győr

CÍME: 9023 Győr, Vas vá ri Pál u. 1., TEL.: 96-525-786, 96-417-778, **E-MAIL:** revita@axelero.hu **PROFIL:** televíziós műsorgyártás és egyéb utómunka **MÉRETE:** 120 m² **STÚDIÓVEZETŐ:** Szabó Tibor **ÓRADÍJ:** 3000-6000 Ft + Áfa **SZOLG.:** Beta SP, DVCCAM, IMIX, kamerabérlés, műterem, sokszorosítás, szinkronizálás, utómunka igény szerint

TF Videostúdió

CÍME: 1123 Budapest, Alkotás u. 44. főépület 1./44-45. TEL.: 487-9254 **WEB:** www.tf.hu/ videostudio **E-MAIL:** feco@mail.hupe.hu **PROFIL:** oktatófilmek, referenciafilmek, rendezvényekről felvételek készítése, rendezvénytechnikai szolgáltatások **MÉRETE:** 40 m² **STÚDIÓVEZETŐ:** Varga Ferenc **ÓRADÍJ:** 200-5000 Ft + Áfa **SZOLG.:** CD/ DVD-re nyomtatott felület készítés, NTSC-PAL-SECAM, DV-VHS-SVHS-DVD átirás, VHS-DVD sokszorosítás, Non-lineáris utómunka, részletek a honlapon

Szent György Kreatív Stúdió

CÍME: 1096 Budapest, Lenhossék u. 24. tel.: 70/743-2966, iskola@szgyf.hu, www.szgyf.hu **PROFIL:** videofilm készítés, stúdiómunka, eszközbérbé adás, non-lineáris utómunka **MÉRETE:** 60-80 m² **STÚDIÓVEZETŐ:** Hermann György, Németh Ferenc **SZOLG.:** televíziós műsorgyártás

Gazsy Csaba, a Focus-Fox műszaki igazgatója

Elfújja a filmet a technológia?

Nincs könnyű helyzetben a film-szakma! Ezt nem csak a filmgyártás területéről mondhatjuk el! Ugyanez a helyzet a forgatásokon, utómunkálatok során használt berendezésekkel, technológiákkal kapcsolatban is.

Gazsy Csabát, a Focus-Fox stúdió műszaki igazgatóját kértük, foglalja össze a szakma jelenlegi technikával kapcsolatos problémáit, beszéljen néhány mondatot az analóg-digitális átállás mai állapotáról, és a filmes szakemberek várható jövőjéről.

Közhely, hogy gyorsan változnak a technológiák, de a mostani tempó már aggasztóan gyors, gyakran kelti a kapkodás érzetét. A kifutó rendszerek eladhatatlanok, a gyors elértéktelenedés miatt a termékek drágábbak, hogy ezzel is legalább egy részét fedezzék a fejlesztéseknek.

A filmes szakmában régóta zajló, és eddig inkább eredménytelennek mondható filmkontra digitális kamera átállásban lavinaszerű változások történtek. Az amerikai piac elfogadta az Arri cég Alexa kameráját a filmnyersanyag kiváltásaként, és ezt a váltást a világ többi része is kezdi magáévá tenni. Nehéz ma még a csatát eldöntötnök nyilvánítani, hiszen orvosságok esetében is csak né-

hány év távlatából lehet megítélni a mellékhatások erejét.

Azt mindenki tudja, hogy a film ma még jobb minőségű, de azt is hogy a digitális kamerával egyszerűbb a munkavégzés. Valószínűleg csak az előtünk álló 1-2 év fogja eldönteni, hogy mely szempontok lesznek fontosabbak. Annak nagyon kicsi esélyét látom, hogy a két rendszer tartósan szimultán működjön együtt, mert a filmlaboratóriumok nem bírják sokáig a fenntartási költségeket.

A digitális forgatásokra való átállás természetesen új terheket rótt az utómunka stúdiókra. Mindenekelőtt megváltozott a napi forgatott anyagok (dailies) feldolgozása.

1. A nagy adatmennyiség miatt egészen tavalyig a jelentősebb digitális kamerákkal (többnyire HDCamSR) kazetákra rögzítették a felvételeket. A 2011-es japán földrengés, és az azt követő tsunami tönkretette a világ egyetlen HDCamSR gyártósrát. A még itt-ott fellelhető kazetták ára gyakran a tízszeresére emelkedett, hiszen a Sony augusztusra ígérte a gyártás újraindítását. A piac gyorsan lépett a jelenség kiküszöbölésére. Felgyorsult a kisméretű, a kamerákba betolható

(pl. Sony SxS) memóriakártyák használata és csodálnám, ha lenne visszaút a kazettákhoz.

A memóriakártyák kapacitása pillanatnyilag még viszonylag kicsi, így például a leggyakrabban használt 32 Gb-os kártyára a legjobb (4:4:4) minőségben alig 10 percet lehet rögzíteni. A kártyákat állandóan másolgatni kell normál (viszonylag lassú) számítógépes interfészen (pl. USB 3 csatlakozón) keresztül egy nagyobb tárolóra.

Nap végén a stúdióban lévő tárolóra akár 1 TB anyag is érkezik, ami 60 napos forgatásnál már 60 TB anyagot is jelenthet. Ehhez óriási (100 TB+), könnyen elérhető háttértárakat, és gyors (10GB-os) hálózatosítást kell kiépíteni. És itt nem az üzletekből ismert barátságos áron árulják a gigabit-eket és a terrabyte-okat!

2. A hagyományos filmfeldolgozás egyik legfontosabb, legbizalmasabb eleme következne itt, a napi forgatott anyag szinkorrekcója. A digitális kamerák esetében azonban a forgatáson előre elkészített szinkorrekcós fájlokat (úgynevezett LUT-okat) használnak a kamera monitorozásához. Pillanatnyilag mindössze annyi a szinkorrekcós igény a digitális dailies fel-

dolgozásánál, hogy snittenként a forgatáson használt LUT-ot hozzá kell illeszteni a forgatott anyaghoz. Ehhez „természetesen” rendelkezni kell olyan berendezéssel, amelyik tudja kezelni a LUT-ot.

3. Következik a hangszinkron, az anyag archiválása (LUT nélkül!), és különböző fájlok legyártása megtekintéshez, internetes továbbításhoz, DVD készítéshez, stb.

Mindehhez egyre több cég gyárt ún. dailies-programot, hogy egyrészt gyorsítsák ezeket a munkafolyamatokat, másrészt automatizálni, s így biztonságosabbá lehessen tenni a napi tenivalókat, de egyre gyakrabban van példa arra, hogy a videózásban már régóta ismert pincestúdiók elkezdnek beszűrődni a szoftveralapúvá váló filmiparba, feltört programokkal kalózkodva, és így az árakat lenyomva.

Könnyen kiszámolható, hogy a filmre forgatás nem kerül annyival többbe, mint amennyivel jobb a minősége, ezért a film szerelmesei (köztük mi magunk is) érveikkel, kedvezményes csomagárrakkal, bemutatókkal küzdenek a filmnyersanyag megmaradásáért. A film jövője ugyanis több mint egyszerű anyagi kérdés! Érzékenyen érinti a szakma jövőjét. Ismert jelenség, hogy egy-egy elsőfilmes rendező a szintén kezdő barátaihoz ragaszkodik a filmje elkészítésénél. Eddig legalább operatőr-szinten alkalmaztak profit, aki értett a filmnyersanyaghoz, az exponáláshoz, a világításhoz. Most ez is elvész. Amerikában egy kezdő igyekszik profikkal körbevenni magát, egyrészt a híres emberek marketing értéke, másrészt a pénz határoz meg mindent. Az olcsó a jobb. A szakemberek meg munka nélkül maradnak...

Természetesen laikusok is alkothatnak remekműveket, de ez sajnos ritka kivétel. Kár lenne elveszíteni a gyakorlott, nagy tudású, képzett szakembereket!

És kérik egy új szó kitalálása a műsorok elnevezésére, ha már a „film” kifejezést így cserbenhagyatják velünk!

Gazsy Csaba

IMPRESSZUM

mediatechnika

Lapalapító:

Soltész Rezső

Felelős kiadó:

a Kft. ügyvezető igazgatója

Kiadó-szerkesztő:

Soltész Rezső

soltesz.rezso@solteszreklam.hu

Szerkesztő-konzultáns:

Nagy Lajos,

nagylajosl@chello.hu

Munkatársak:

Babiczy László, Dénes Zoltán,
Gál Jolán, Holló Tibor,
Kenderessy Miklós, Matók István,
Molnár Miklós, Steiner András,
Rák József, Vagyóczky Tibor

Lapterv:

Szőke Szabolcs

Tervezőszerkesztő:

Győri Norbert, Keller Beatrix

Képfeldolgozás:

Győri Norbert

Irodavezető:

Lückl Mária

Megjelenés:

2011-ben 10 alkalommal

Szerkesztőség:

1034 Budapest, Bécsi út 141-143.

Tel.: 453-1040, fax: 453-1048

www.mediatechnika.hu

Nyomda:

Pharma Press Kft.

1037 Bp., Vörösvári út 119-121.

Tel.: +36 1577-6369

www.pharmapress.hu

HU ISSN 1585-3020

A lap megrendelhető a szerkesztőség címén.

Terjeszti a HÍRKER Rt., a Magyar

Lapterjesztő Rt.

és alternatív terjesztők.

A Médiatechnika Magazin

megjelenését 2011-ben

a Nemzeti Kulturális Alap

támogatja.

STÍLUS
ÉS
MINŐSÉG
2011

TIZENKETTEDIK **HIFI SHOW** BUDAPEST WESTEND HILTON

HáziMozi

2011. November 05–06.

HELYSZÍN: HILTON BUDAPEST WESTEND

SONY
make.believe

A mi 35mm-es világunk körülötted forog

Bármilyen legyen a Te 35mm-es világodban, a Sony rendelkezik mindazzal, amivel rögzítheted.

A gazdag filmgyártók művészeinek a kiváló képminőségű SRW-9000PL kamkorderünket kínáljuk, amely egy látványos „wow” elemmel a Sony világklasszis zászlóshajójáról az F35-ről lett mintázva.

A kis költségvetésű produkcióknak az új Super 35mm-es szuperkompakt PMW-F3-as nyújt bűmulatos mozi-minőséget olyan rendezőknek, akik eddig még álmodni sem mertek 35mm-es filmezésről. Elérhető most már RGB opcióval is!

A költséghatékony video gyártás eddig ismeretlen szintje az új 35mm-es NXCAM formátumú NEX-FS100-as kamkorder melyet magas minőségigényű kezdő illetve kisfilmes alkalmazásokra fejlesztettünk ki.

Lépj be a Sony 35mm-es világába, és fedezd fel a benned is rejlő lehetőségeket.
www.pro.sony.eu/35

F35

SRW-9000PL

PMW-F3

NEX-FS100E

A legjobb szolgáltatásért, ismeretekért és szakértelemért keresse fel a Sony hivatalos márkakereskedőket.
Hivatalos Sony márkakereskedők:

Rexfilm Kft. • 06 1 382 7160
Somos Broadcast Media Zrt. • 06 1 460 8050
Studiotech Kft. • 06 1 240 1444